icet
International Conference on Education & Teaching

LEARNING OPPORTUNITIES FOR ALL

3rd International Conference on Education & Teaching (ICET) 2023

ICET 2023 **Bulletin**

ICET 2023 is an educational conference that focuses on the theme "Exploring education that can nurture and appeal to Generation Z and Alpha."

icet International Conference on Education & Teaching | STIRLING SCHOOLS

OFFICIAL PARTNERS:

IBBC
TOGETHER WE BUILD IRAQ
معا نبني العراق

ORGANIZED BY

STIRLING SCHOOLS

In collaboration with:

CAMBRIDGE

City & Guilds
A City & Guilds Group Business

GEMS

UK TEACHERS ACADEMY

OFFICIAL PARTNERS:

ICET 2023 is supported by the **Ministry of Education, Iraq**.

ICET 2023 is orgaznized under the aegis of **KRG Ministry of Education**.

IBBC is an official Partner of ICET 2023.

ICET
Vision

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

4 QUALITY EDUCATION

ICET has been aligned with the
UN Sustainable Development Goals-Goal 4
and **UNESCO Education 2030 Framework**
for Action UNESCO 4.C.

SUPPORTING PARTNER:

Perrott Hill

University of **BAGHDAD**

KOMAR University

SULAIMANI POLYTECHNIC University

AL IRAQIA University

SALAHADDIN University

University of **RAPARIN**

SORAN University

KURDISTAN TEACHERS UNION

University of **HALABJA**

KIRKUK University

University of **SULAIMANI**

University of **GARMIAN**

University of **ANBAR**

University of **MOSUL**

LEBANESE FRENCH University

NAWROZ University

ERBIL POLYTECHNIC University

University of KURDISTAN Hewler

KOYA UNIVERSITY

University of **ZAKHO**

TIU

CHARMO University

University of **BASRAH**

NORTHERN TECHNICAL University

University of **DUHOK**

University of **SUMER**

University of **MISAN**

DUHOK POLYTECHNIC University

AUIS

Character.org

ICET 2023 in Numbers

+5,100
Attendees

42
Speakers

12 INTERNATIONAL,
30 NATIONAL

32
Institutions

12 INTERNATIONAL,
20 NATIONAL

42
Online Sessions

14 ENGLISH,
16 KURDIHS,
12 ARABIC

3
Keynote Speeches

5
International Supporters

29
National Universities

+1,500
Institutions

+73
Countries

ICET 2023 Press Release

3rd International Conference on Education & Teaching in K-12 Schools (ICET) 2023
"Empowering Schools in Preparing Students with Real Life Skills"

The International Conference on Education & Teaching in K-12 Schools (ICET) is an educational event organized by Stirling Schools, in collaboration with Cambridge University Press and Assessment, City & Guilds, GEMS, and UK Teachers Academy. It intends to promote education and contribute to the development of the schools and teachers' professional development.

ICET is being organized for the third time in 2023. ICET brings together teacher trainers, educational experts, and community leaders from the national and international community. Presentations in ICET are delivered in three languages: English, Arabic, and Kurdish.

ICET 2023 is organized under the aegis of KRG Ministry of Education and supported by the Ministry of Education, IRAQ. The British Embassy in Baghdad and the British Consulate General Erbil support the conference, and Iraq Britain Business Council (IBBC) is an official partner of ICET 2023.

29 reputable universities of Iraq and Kurdistan, along with international institutions, officially supported the ICET 2023.

ICET 2023 is an online conference that focuses on the theme "Exploring education that can nurture and appeal to Generation Z and Alpha." 42 Speakers from 32 respected national and international institutions will deliver 42 online seminars in three languages in the ICET 2023.

Over 5000 participants from educational institutions from over 70 countries have registered for the ICET 2023 conference.

ICET 2023 starts with an opening ceremony at Rotana Erbil Hotel on May 17, 2023.

Dr. Alan Hama Saeed, Minister of Education of KRI; Dr. Umed Mustafa Abdullah, Representative of the Ministry of Education of Iraq; Mr. Mahmood Hussein Al Qaisy, Vice Chairman of the Education Committee of the Iraqi Parliament; and Mr. Umed Khoshnaw, Governor of Erbil are attending the opening ceremony.

Along with other related officials, Mr. Ben Lawton, delivers a keynote address on behalf of the British Embassy in Baghdad and British Consulate General Erbil.

ICET Reception brings together more than 210 teacher trainers, educational experts, and community leaders from the national and international community.

3 keynote speakers, who are reputable educational experts from respected national and international institutions, deliver keynote speeches in three languages.

After the opening ceremony, the conference continues with 42 online presentations in 6 parallel sessions in two days.

For more information: **icet.stirlingschools.co.uk**
Email: **icet@stirlingschools.co.uk**

About the Conference

The International Conference on Education & Teaching in K-12 Schools (ICET) is a joint educational event organized by Stirling Schools in collaboration with Cambridge University Press & Assessment, City & Guilds, GEMS Education and UK Teachers Academy.

It intends to promote education and contribute to the development of the schools and teachers' professional development in Iraq and KRI.

ICET brings together teacher trainers, educational experts, and community leaders from the national and international community.

Presentations in ICET are delivered in three languages: English, Arabic and Kurdish.

ICET is being organized for the third time in 2023.

ICET **Vision**

ICET has been aligned with the **UN Sustainable Development Goals-Goal 4** and **UNESCO Education 2030 Framework for Action UNESCO 4.C.**

UN Sustainable Development Goals-Goal 4:

Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all.

UNESCO 4.C:

By 2030, substantially increase the supply of qualified teachers, including through international cooperation for teacher training in developing countries, especially the least developed countries and small island developing States.

3rd ICET Conference Journey

ICET 2023 Theme:

"Exploring education that can nurture and appeal to Generation Z and Alpha."

Today's K12 schools serve to the two brand new generations who have been born to a totally new, globalized, digitized world: Generation Z and Alpha.

Schools are now places where digital natives -who are able to virtually travel the world and access massive amounts of information easily- are to commute to and spend time every day. The question is "Are the schools ready to keep up with these new generations?"

Generation Z refers to the generation that was born between 1997-2012 and has been raised with a natural access to portable digital technology, the internet and social media.
Generation Alpha -born between 2010 and 2025- is the brand new generation that are to mark a new digital age, given how quickly and exponentially technology advances.

Schools now have the mission and must have the vision to satisfy the needs and expectations of these generations who are technologically competent, pragmatic entrepreneurs, easily distracted, and independent learners -who like doing things the unconventional way. It is crystal-clear that old school teaching approaches that entail the teacher is more active than the students and the only source of information are outdated in the new world of education.

These generations have a great access to all sort of information; and thus, they aren't interested in simply showing up for class, sitting through a lecture, and taking notes that they'll memorize for an exam later on. Instead, they expect to be fully engaged and to be a part of the learning process themselves. It is high time for teachers and educators now to evolve from lecturers to facilitators of learning in interactive classrooms designed for personalized learning.

ICET 2023 invites educational experts, educators, trainers, educational policy makers, and community leaders from the national and international community to reflect together on the new approaches on schooling, curriculum development, and professional development to nurture and appeal to Generation Z and Alpha.

ICET 2023 will explore opportunities and perspectives for teacher professional development and educational leadership that will open new horizons and help schools and educators to be well prepared for the challenges this evolution may bring.

Focus:

ICET 2023 presentations focus on education and teaching in K-12 contexts.

Presentations aim at three main objectives:

- To improve the learning experience in the classroom.
- To help teachers and school leaders broaden their experiences.
- To encourage program and curriculum developers to include real-life competencies in their teaching and learning approaches.

ICET 2023 Categories:

Gen Z & Alpha Characteristics	ICET 2023 Categories
Digital natives	Digital Literacy & Technology Education
Pragmatic and financial-minded entrepreneurs	Employability & 21st Century Skills
Love doing things the unconventional way	Creativity at Schools
Prefer independence & welcome change; Co-creators	• Learner Autonomy & Self-directed Learning • Teachers as Coaches of Learning • Interactive Classrooms • Hands-on Learning • Project-based Learning • Customized & Personalized Learning
Less focused & depressive	Student Engagement; Emotional Wellbeing & Mental Health
Value inclusivity	Inclusivity in Teaching and Education
Environmentally conscious and value sustainability	Climate & Environmental Awareness
	Character Education
	• School Leadership • Teacher Professional Development

ICET Theme Inauguration 2023:

November 16, 2022

3rd International Conference on Education & Teaching (ICET) 2023 starts with a Theme Launching Ceremony at Sulaymaniyah Rotana Hotel on November 16, 2022.

3rd ICET Conference will be focusing on the theme “**Exploring education that can nurture and appeal to Generation Z and Alpha.**”

The organizing committee of the conference officially announced the theme and aims of the 3rd ICET Conference with the presence of an exclusive cohort of guests in which they showed all their support for the conference.

The organizing committee of the conference officially announced the theme and aims of the 3rd ICET Conference with the presence of an exclusive cohort of guests in which they showed all their support for the conference:

Sulaymaniyah Governor, Acting Director-General of Education in Sulaymaniyah and Representative of the Minister of Education for the ceremony, President of AUIS, President of Polytechnic University, President of Garmian University, Advisor to the Minister of Education of the Kurdistan Regional Government, General Director of Education of Halabja, CEO of Stirling Education Company, CEO of Stirling Schools in Iraq, Sulaymaniyah education supervisor, Director of Eastern Education- Sulaymaniyah, Local and Foreign Educational Experts.

ICET 2023 invites educational experts, educators, trainers, educational policy makers, and community leaders from the national and international community to reflect together on the new approaches on schooling, curriculum development, and professional development to nurture and appeal to Generation Z and Alpha.

Pre-ICET Workshops 2023:

Pre-ICET Workshops are preliminary events of The International Conference on Education & Teaching in K-12 Schools (ICET).
Pre-ICET Workshops intend to work toward solutions for the educational needs within ICET categories with contributions from leading educational experts and institutions in prominent cities of Iraq and KRI.
An exclusive group of academicians, educational experts, and community leaders from the prominent educational institutions will be contributing to the workshops.

- To analyze and discuss the de facto situation and experiences in education in the country within ICET categories.
- To analyze the factors behind the educational issues and challenges to hinder the educational goals that ICET promotes.
- To scrutinize and discuss the possible solutions to the needs and challenges within ICET categories.
- To guide and report these proposals of possible solutions to the educational authorities.

Attendees/Contributors (Delegates):

- Well-known educational experts in the city
- Academicians specialized in education
- Teacher trainers
- Representatives of the leading figures in public and private education
- Experts from local educational authorities and officials

Pre-ICET Workshop 2023 Slemani

"Pre-ICET Workshops Slemani" was held on January 28, 2023, at Ramada Hotel, Slemani.

35 university and school teachers participated in the Pre-ICET Workshops Slemani: University of Sulaimani, Sulaimani Polytechnic University, University of Garmian, University of Halabja, Komar University, American University of Iraq, Sulaimani, Directorate of Education in Sulaymaniyah, and Sulaimani Police Directorate were officially participating in the workshop.

During the workshop, four characteristics of Generation Z and Alpha were discussed on four roundtables and explored education that can nurture and appeal to this generation.

Pre-ICET Workshops 2023 Slemani focused on the following Categories:

- Table 1: Gen Z & Alpha prefer independence and welcome change.
- They are co-creators.
- Table 2: Gen Z & Alpha are digital natives.
- Table 3: Gen Z & Alpha are less focused and depressive.
- Table 4: Gen Z & Alpha are environmentally Conscious and value sustainability

Pre-ICET Workshop 2023 Duhok

"Pre-ICET Workshops Duhok" was held on February 21, 2023, at DDK Hotel & Restaurant, Duhok.

16 university and school teachers participated in the Pre-ICET Workshops Duhok. University of Duhok, University of Zakho, Nawroz University, Cihan University, Directorate of Education in Duhok, and Directorate of Education in Zakho officially participated in the workshop.

During the workshop, some characteristics of Generation Z and Alpha were discussed on two roundtables such as (Digital Literacy, Technology Education, Digitally-supported Education) and explored education that can nurture and appeal to this generation.

Pre-ICET Workshop 2023 Kirkuk

“Pre-ICET Workshops Kirkuk” was held on March 1, 2023, at Rotana Hall.

24 educational experts contributed to the Pre-ICET Workshop Kirkuk: academicians, teachers, and educational experts from the University of Kirkuk, the General Directorate of Education of Kirkuk, and other well-known institutions of the city.

During the workshop, some characteristics of Generation Z and Alpha were discussed on three roundtables, such as (Creativity in Curriculum, School activities to foster creativity, Critical thinking, and Project-based learning) and explored education that can nurture and appeal to this generation.

Pre-ICET Workshop 2023 Basra

“Pre-ICET Workshops Basra” was held on February 27, 2023, at the Presidency of the University of Basra.

15 educational experts contributed to the Pre-ICET Workshop Basra: academicians, teachers, and educational experts from the University of Barsa, the General Directorate of Education of Basra, and other well-known institutions of the city.

During the workshop, some characteristics of Generation Z and Alpha were discussed on two roundtables, such as (Cultural awareness in education, and Differentiation and catering different levels in classroom) and explored education that can nurture and appeal to this generation.

ICET London 2023

March 17-19, 2023

ICET London intends to bring together educational decision makers and community leaders of Iraq and KRI with leading British educational experts and institutions to discuss the solutions for the educational needs within ICET categories.

An exclusive group of community leaders and educational authorities from Iraq and KRI come together at ICET London with academicians, educational experts, and educational investors from the UK:

- To exchange ideas and experiences to work towards solutions within ICET categories.
- To explore new opportunities and perspectives for teacher professional development and educational leadership.
- To discuss the factors behind the educational issues and challenges to hinder the educational goals that ICET promotes.
- To explore the possible solutions to the needs and challenges within ICET categories.
- To establish partnerships that will give birth to the projects to enhance the quality of education in Iraq and KRI.

Attendees/Contributors (Delegates):

- Educational authorities and community leaders from Iraq and KRI
- Educational experts from the UK and international community
- Academicians specialized in education
- Teacher trainers
- Educational investors

The London round of the 3rd International Conference on Education & Teaching in K-12 Schools -ICET London 2023- was successfully completed on March 17th at The Dilly Hotel in London.
As the final round of ICET before the main event in Erbil, ICET London brought together educational decision-makers and community leaders of Iraq and KRI with leading British educational experts and institutions to discuss the solutions for the educational needs within ICET categories.

Lord Green of Hurstpierpoint, Dr. Alan Hama Saeed –KRG Minister of Education, and Mr. Mahmood Hussein Al-Qaisy, Vice Chairman of the Education Committee of the Iraqi Parliament, delivered opening remarks at the beginning of the program.

Prof. Mohammed Al Uzri, Health and Higher Education Advisor for Iraq Britain Business Council (IBBC), and Dr. Imogen Casebourne from the University of Cambridge delivered keynotes.

In three panel sessions, 12 educational experts, community leaders, and academics from leading institutions of the UK, Iraq, and KRI discussed the solutions for the new approaches on schooling, curriculum development, and professional development to nurture and appeal to Generation Z and Alpha.

Each panel session focused on certain characteristics of Generation Z and Alpha and the topics on education and teaching that address these characteristics.

More than 70 delegates from national and international institutions attended ICET London 2023.

After the conference, the organizing committee hosted the delegates and the guests at the House of Lords for a special afternoon tea. During the tea at the House of Lords, Baroness Nicholson of Winterbourne delivered a speech and stated Her Excellency's appreciation for organizing an educational conference on such an important topic. Dr. Alan Hama Saeed expressed his appreciation and emphasized the takeaways of the conference for educational policymakers. Mr. Alastair Niven, awarded English literary scholar and author, also delivered a speech and emphasized the importance of collaboration between rich and deep-rooted civilizations of the UK, Iraq, and Kurdistan in building the future together.

LEARNING
PPORTUNITIES
FOR ALL
Dr. Alan
Hama Saeed
MINISTER
OF EDUCATION,
Kurdistan Regional
Government
icet

icet

International Conference
on Education & Teaching
LEARNING
icet

icet
Mr. Timothy
Fisher

icet
icet
LEARNING
OPPORTUNITIES
FOR ALL

3rd International
Conference on Educatio
T ching (ICET) 2023

ICET Erbil 2023 (ICET 2023)
May 17-18, 2023

ICET Erbil Reception and Opening Ceremony

ICET Erbil 2023 starts with an opening ceremony.

The event brings together community leaders, educational policy makers, educational experts, and teacher trainers from the national and international community.

Keynote speakers, reputable educational experts from respected national and international institutions, deliver keynote speeches in three languages.

With the contribution of reputable educational experts from the national and international community panels in three languages are conducted. The panels highlight the projections of the ICET 2023 theme and insights from Pre-ICET Workshops.

After the opening ceremony, the conference continues with online presentations in 6 parallel sessions in two days.

On May 17, 2023, the 3rd International Conference on Education & Teaching (ICET) 2023 started with an Opening Ceremony at Rotana Erbil Hotel.

Dr. Alan Hama Saeed, Minister of Education of KRI; Dr. Umed Mustafa Abdullah, Representative of the Ministry of Education of Iraq; and Mr. Mahmood Hussein Al Qaisy, Vice Chairman of the Education Committee of the Iraqi Parliament attended the opening ceremony.

Along with other related officials, Mr. Ben Lawton, delivered a keynote address on behalf of the British Embassy in Baghdad and British Consulate General Erbil.

ICET Reception brought together more than 210 teacher trainers, educational experts, and community leaders from the national and international community.

3 keynote speakers, who are reputable educational experts from respected national and international institutions, delivered keynote speeches in three languages.

- Dr. Umed Aruzery, CEO and Chairman of the Stirling Schools Group, welcomed and delivered opening remarks on behalf of the organizing committee for ICET 2023 as the Head of ICET Board.

- Mr. Timothy Fisher, Global CEO of Stirling Education, welcomed and delivered opening remarks.

- Mr. Ben Lawton, the Representative of the British Consulate General Erbil, delivered keynote remarks

- Dr. Umed Mustafa, Representative of the Minister of Education of the Republic of Iraq, delivered keynote remarks

- Gen Z & Alpha has the voice! Stirling Schools Students Ahmed Zaid Haithem represented Generation Alpha, Zarya Zmanko Nazhad and Hani Ismael Mohammed represented Generation Z.

● Dr. Alan Hama Saeed, Minister of Education of Kurdistan Regional Government, delivered keynote remarks.

● Dr. Umed Aruzery, delivered plaque of Appreciation to Mr. Minister, Dr. Alan, for the patronage of the Kurdistan Ministry of Education and His Excellency.

● Dr. Alan Hama Saeed, presented the shield of honor to Mr. Timothy Fisher on behalf of the ICET Organizing Committee, as a symbol of appreciation of Kurdistan Ministry of Education for organizing ICET and contributing the development of education and teaching in Kurdistan.

- Dr. Alan Hama Saeed on behalf of the ICET Organizing Committee, delivered plaque of Appreciation to Dr. Umed Mustafa, Representative of the Minister of Education of the Republic of Iraq, Mr. Mahmood Hussein Al Qaisy, Vice Chairman of the Education Committee of the Iraqi Parliament, and Mr. Ben Lawton, the Representative of the British Consulate General Erbil, as a symbol of appreciation of their support to ICET 2023.

Keynote Presentations

- Prof. Dr. Karem Ahmad Aziz from the University of Garmian, highlighted the quick facts and the key points discussed in Pre-ICET Workshops and brief the Workshop outcomes within ICET 2023 theme.

- Prof. Dr. David Holliman from University of Buckingham and a valuable contributor and panelist of ICET London explored how equipped teachers are to lead and educate Gen Z and Alpha.

- Dr. Ahmed Chalak Shakir from the University of Kirkuk highlighted the outcomes of Pre-ICET Workshops and provided insights into how education should keep up with the new technological innovations.

ICET 2023 Supporting Partners Received Plaques of Appreciation

29 reputable universities of Iraq and Kurdistan, along with international institutions, officially supported the ICET 2023.

During the Opening Ceremony, presidents or representatives of the respected universities that contributed to ICET 2023 as “supporting partner” received the plaque of appreciation for their invaluable contribution and support for ICET 2023.

ICET Exclusive Workshop 2023

"Policymakers & Universities Discuss Solutions" ICET Workshops are exclusive workshops of The International Conference on Education & Teaching in K-12 Schools (ICET).

These workshops intend to work toward solutions for the educational needs within ICET categories with contributions from official departments and directorates under the Ministry of Education and leading universities in prominent cities of Iraq and KRI.

The workshops aim to provide a civic opportunity in a non-official atmosphere for educational policymakers and decision-makers in Iraq and KRI (representatives from departments under the Ministry of Education and city General Directors of Education) and university presidents:

- To analyze and discuss the de facto situation and experiences in education in the country within ICET categories
- To analyze the factors behind the educational issues and challenges to hinder the educational goals that ICET promotes
- To scrutinize and discuss the possible solutions to the needs and challenges within ICET categories
- To report these proposals of possible solutions and discuss short-term and long-term action plansans

This year ICET brought together policymakers and presidents of reputable universities in an exclusive workshop on May 17th, after the ICET 2023 reception, to discuss how to adapt education that appeals to Generation Z and Alpha.

25 delegates discussed the possible solutions to the needs and challenges within ICET categories.

Dr. Alan Hama Saed, KRG Minister of Education, also attended the workshop and contributed with His Excellency's valuable insights.

A report has been brought together after the workshop to be provided for the ministries of education and related departments.

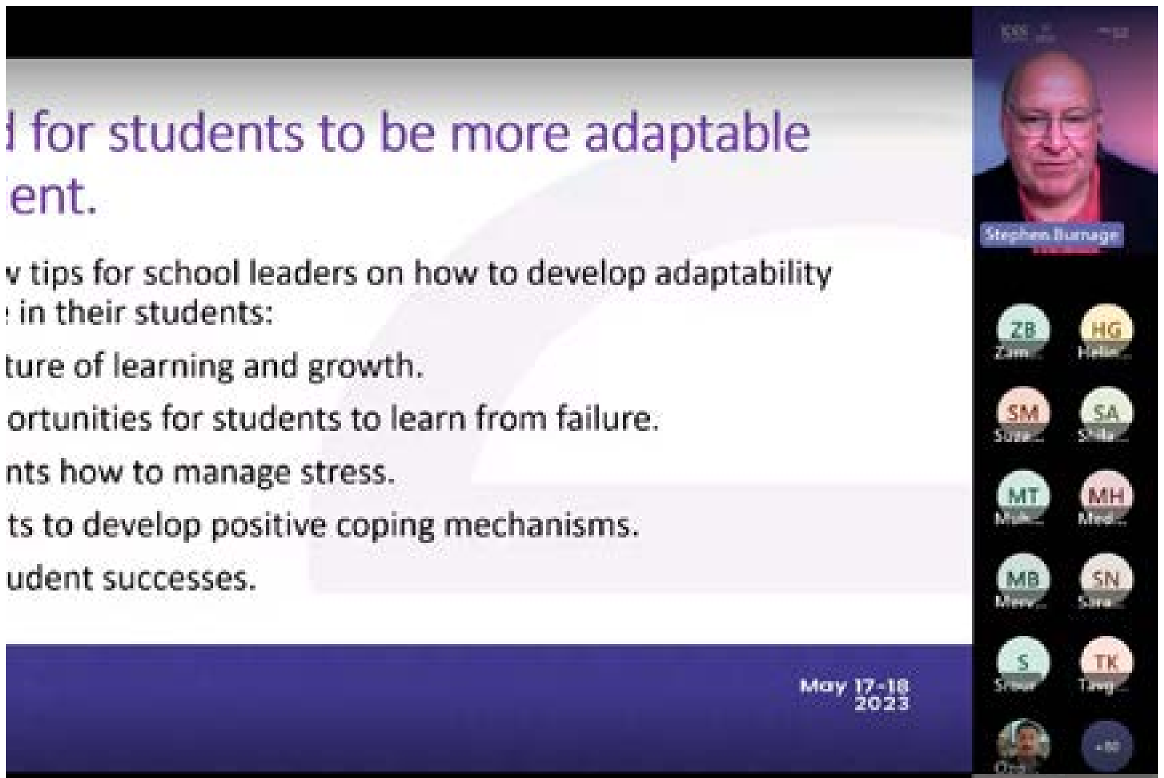

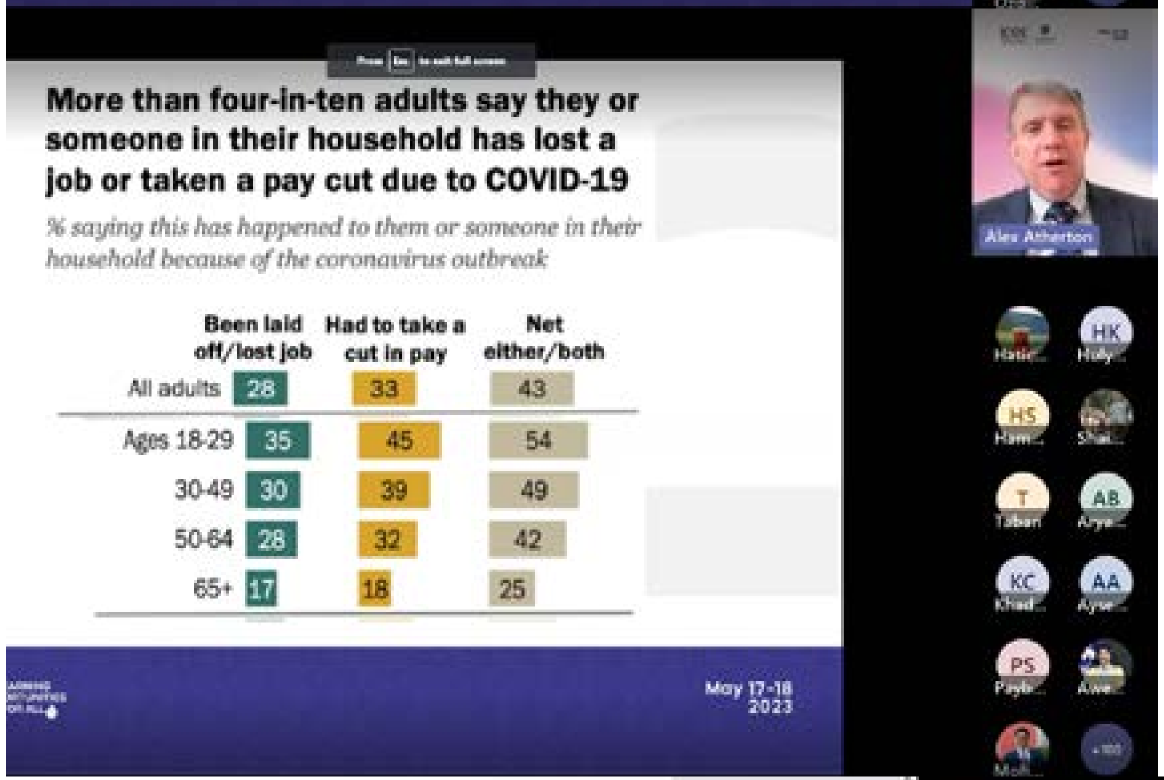

ICET Erbil Virtual Conference

ICET Erbil 2023 is a virtual event that brings together speakers and audiences from various locations.

Presentations are delivered virtually on the video conference platform in three languages -English, Arabic, and Kurdish.

ICET 2023 is an online conference that focuses on the theme "Exploring education that can nurture and appeal to Generation Z and Alpha." 42 Speakers from 32 respected national and international institutions will deliver 42 online seminars in three languages (English, Arabic, and Kurdish) on two days in the ICET 2023.

Over **5100** participants attended from **1500** institutions from more than **73** countries have attended the online sessions of the conference.

TABLE 6

STIRLING
SCHOOLS

ring education that can nurture and
ppeal to Generation Z and Alpha.
LEARNING
OPPORTUNITIES
FOR ALL

nurture and
Alpha.

STIRLING SCHOOLS
Reimagining Education

Our Brands

The Stirling Schools group, established for over 30 years now in Iraq & KRI, has been successfully operating private and international schools & University across the country.

RONAKI HAWLER EDUCATION COMPANY · US COLLEGES UNITED SCIENCE COLLEGES 1997 · RONAKI DUHOK EDUCATION COMPANY · BAGHDAD ISHIK SCHOOLS · KIRKUK ÇAĞ SCHOOLS · BASRA ISHIK SCHOOLS · TIU ISHIK INTERNATIONAL UNIVERSITY ERBIL 2008

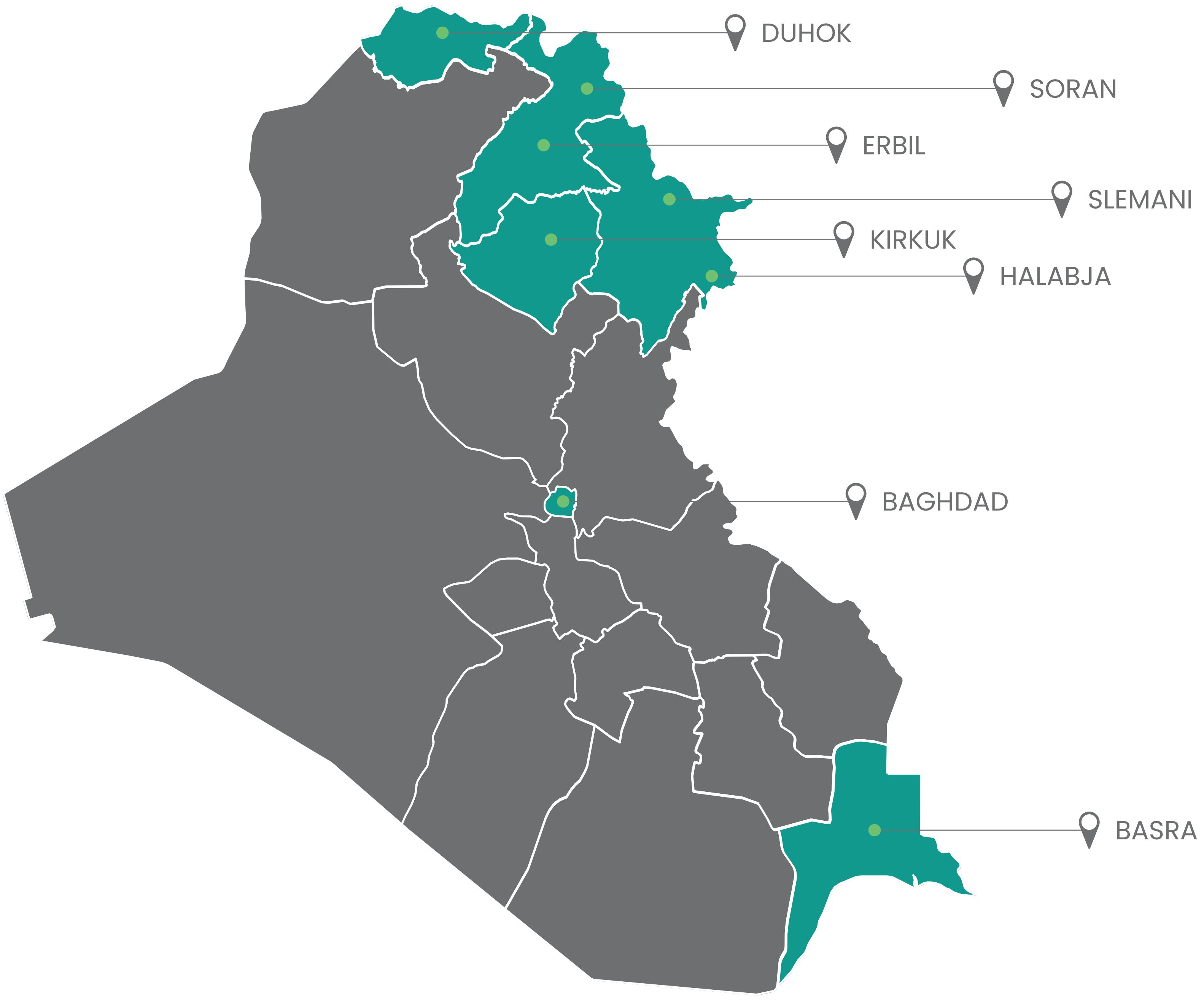

Keynote Presenters

Dr. Imogen Casebourne

University of Cambridge

Seminar Title:

"Dialogue and collaboration in future-focused education."

We live in a world in which the future appears increasingly uncertain. Young people especially face a world in which the future of work appears to be rapidly changing as a result of new technologies such as AI, while at the same time the climate crisis brings a huge set of challenges. We should ask ourselves what are the skills that we should be teaching to this generation and how such skills might be integrated into teaching and into the curriculum. For example, it will be increasingly important to equip young people with the skills to learn to solve problems collaboratively. Additionally, at such a time it is vital to equip young people to creatively imagine possible and preferable futures and nurture an understanding that it is possible to take action today to steer a course toward preferable futures. This talk will discuss future skills, futures thinking techniques that can be taught to young people, how young people might learn to solve problems in groups (learning to learn together) and the role of teacher inquiry in identifying new ways to teach such skills.

عنوان المحاضرة:

"أساليب المعالجة العقلية المعرفية للمعلومات الدراسية من قبل المتعلم ذاتيًا."

أ. د. عياد إسماعيل صالح

جامعة البصرة،
كلية التربية للعلوم الانسانية

ان المعالجة العقلية المعرفية للمعلومات الداسية هو صورة ذهنية متقدمة من الصور التي يمارسها المتعلم لتوليد المعلومات او تشغليها ذاتيا وانتاجها بصور ابرداعية جديدة، وذا يعني بان المتعلم حينما يتعرض او يكتسب خبرات معرفية ومهارات دراسية علمية جديدة اذا يتم خزنها في مخزونه المعرفي، وحينما يتطلب منه استخدامها مستقبلا فانه ينبغي عليه ان ينتجها او يقدمها بصورة ابداعية اكثر جدة زحداثة واصالة وهذا بطبيعة الحال يتحقق لديه من خلال مايسمى بالاثراء والاغناء المعرفي الذي يتحق من خلال الاضافة والاكتساب المستمر لهذه الخبرات من مصادر متعددة وعدم اعادتها كماهي بعدما اكتسبها في المرة الاول وهذا يعني انها خضعت للمعالجة العقلية المعرفية ذهنيا وذاتيا من قبله مباشرة.

ناونیشانی سیمینار:

"پەروەردەناسیی ڕەخنەیی لە پۆلدا."

د. عەبدوڕەحمان ئەحمەد وەهاب

زانکۆی نێودەوڵەتی تیشک

پەروەردەناسیی ڕەخنەیی قوتابخانەیەکی فیکریی پەروەردەییە و بە شێوەیەکی ورد و لەسەر بنەمای کۆمەڵێک ئاراستە و هەڵوێستی پەروەردەیی و سیاسی و کۆمەڵایەتی کار لەسەر پرۆسەی پەروەردەیی دەکات. ئەم قوتابخانەیە لە کوردستاندا کەمتر ناسراوە و بە شێوەیەکی ڕێکوپێک و پلەبەند گفتوگۆ و کاری لەبارەوە نەکراوە. ئەو مامۆستا و خوێندکارانەی هەردوو کتێبی (مەلەی دژەڕەوت: پەروەردە لە ڕوانگەیەکی ڕەخنەییەوە) و (پەروەردەناسیی ڕەخنەیی: پەروەردەی دیموکراتی و گۆڕانکاریی کۆمەڵایەتی)یان خوێندووەتەوە کەمتازۆر بنەما تیۆرییەکانی پەروەردەناسیی ڕەخنەیی دەناسنەوە. بەڵام بەردەوام کۆمەڵێک پرسیاریان هەیە لەبارەی تەفسیرکردنی ئەم بنەمایانەوە لە پۆل و لە ژیانی پیشەیی مامۆستایاندا. ئەمانە بەشێکی پرسیارەکانن: ئەوانەی باوەڕیان و بە تێزەکانی پەروەردەناسیی ڕەخنەیی هەیە بیرکردنەوە و کرداریان لە پۆلدا چۆنە؟ چ جۆرە ڕێگەیەک لە پۆلدا بە کار دەبەن لە مامەڵەیاندا لەگەڵ خوێندکار و بەرنامەی خوێندن و ڕێسا و سیستەمی پەیڕەوکراوی قوتابخانەدا؟ ئایا بۆچوون و هەڵوێستەکانی پەروەردەناسیی ڕەخنەیی بۆ واقیعی پەروەردەیی کوردستان دەست دەدەن، یان تەنها کۆمەڵێک قسەی تیۆری و گشتین؟ لەم سێمینارەدا هەوڵ دەدەم وەڵامی ئەم پرسیارانە بدەمەوە و نموونەی واقیعی لە ئەزموونی خۆم و خوێندکارەکانمەوە پێشکەش بکەم. لە وەڵام و نموونەکانەوە ئەوە ڕوون دەبێتەوە کە ژمارەیەکی زۆری ئەو مامۆستایانەی لە خەمی ڕاستەقینەی پەروەردەدان و هۆشیاری کێشە و ئاریشەکانی مامۆستایەتی و پۆل و خوێندنن دەتوانن لەنێو بازنەی پەروەردەناسیی ڕەخنەییدا ڕێکوپێکتر بگەنە ئامانجەکانیان.

English Sessions

Ms. Jane L. Rexworthy

People
1st International

Seminar Title:

“Employers perspective on Industry skills needed - GEN Z and Alpha.”

This session looks at Industry needs and also Industries responsibilities as an employer, it is critically important that employers attract individuals with the right skills and on the flip side provide desirable job opportunities, successful businesses listen to what the young people want from their future employers.

About the author

Jane Rexworthy is a TVET specialist. Her role as Executive Director for People 1st International includes delivering strategic and operational skills support in over 40 countries. She has over 20 years' experience in sector skills councils and over 15 years in industry.

Introduction

We are in the midst of a generational transition. Generation Z (Gen Z) are entering the workforce as Generation Alpha (Gen Alpha) move through their schooling years.

Gen Z comprises people born between 1996 and 2010. This generation's identity has been shaped by the digital age, climate anxiety, a shifting financial landscape, and COVID-19. *(McKinsey & Company, 2023)*

Gen Alpha are defined as those born from 2010-2024. They are more culturally diverse compared to the former generations. Their technology makes them the most globally connected generation ever. They are deemed social, global and mobile as they will work, study and travel between different countries and multiple careers. *(McCrindle, 2020)*

One clear characteristic of both generations is that they were born into a globalised and digitised world.

For employers to attract, retain and engage with these emerging generations, its critical they understand their key characteristics.

Characteristics of Gen Z and Gen Alpha	
Gen Z (born 1996-2010)	**Gen Alpha (born 2010 - 2024)**
Digital integrators. They have integrated technology seamlessly into their lives.	Hyperconnected. Permanently connected and rely on technology to help them discover the world. Experts in the use of new technologies.

Characteristics of Gen Z and Gen Alpha	
Global. Gen Z is the first generation to be truly global. Through technology, globalisation and our culturally diverse times, the fashions, foods, online entertainment and social trends are global as never before.	Not as dependent on physical contact with their peers like previous generations.
Social. More than any other generation, today's youth are extensively connected to and shaped by their peers. Influenced by a network that is larger both numerically and geographically and their network is connected 24/7.	Independents. They are independent when it comes to making their own decisions and managing their digital identities, and they expect their individual needs and preferences to be taken into account.
Mobile. Not only are Gen Z mobile in terms of using technology constantly and when they are on-the-go, they are also moving homes, jobs, and careers faster than ever before. Today's school leaver is expected to have 18 jobs across 6 careers.	Diverse. In this case, diversity not only refers to demographics, such as ethnicity and gender, but also to tastes, lifestyles and points of view.

Source: McCrindle.com.au & Ibrerdrola.com

This paper explores industry skills and employment needs and looks at the importance of employers offering a quality work experience that appeals to generations Z and Alpha to ensure businesses can attract the talent they need.

The paper draws upon research and experiences of People 1st International and our research with employers and students. It also brings in insights from other studies that look at the skills needed by industry of the new and future generational workforce – Gen Z and Gen Alpha.

The importance of workforce planning

When business is engaged in understanding and listening to its workforce and acts on this through its workforce planning, it is in a powerful position to secure the skills needed for growth.

A workforce plan ensures that HR is ready and prepared for possible changes rather than being surprised by shifts in talent availability. It acts as a framework when it comes to staffing planning decisions. Employers will stay up to date on what they need in future employees with a workforce plan *(Together, 2022)*. This should also better equip businesses to consider their talent pools and how to appeal to potential recruits.

Looking ahead to the understand the key occupations of the future and resulting skills needs is critical.

A recent report by *SmallBusinessPrices.co.uk* looks at the current UK skills demand and shortages by region. The report also compared the averages of the 12 UK regions with the overall national demand to see which roles come out on top. Unsurprisingly many of these roles have skills in digital and technology:

1. Financial sector	6. Chefs, cooks
2. Directors and CEOs	7. Nurses
3. Secondary teaching	8. Social workers
4. Software	9. Mechanical engineers
5. Graphic designers	10. Welding

However, it is believed that as many as 65 per cent of today's students – Generations Z and Alpha - will be employed in jobs that don't yet exist. As a result, training young people for the future world of work has never been more challenging. While qualifications and knowledge are still vital, students now need the opportunity to develop into creative and critical citizens capable of shaping their own future. *(British Council)*

Employers' perspective on industry skills needs

Technological, environmental and demographic changes, coupled with globalisation and a worldwide pandemic means businesses and industries have evolved. The way we work, how we develop our careers and cultivate our skills has also changed. New and emerging skills have become ever more apparent, and the level of importance placed on core skills has intensified.

Core skills can be defined as the essential skills that young people need to be fully prepared for life and work in a global economy. According to the British Council however [(1)], **numerous research has highlighted the gap in employers'** expectations and the core skills of many job entrants [(2)].

When considering how core skills are recognised globally, the ILO's *'Global framework on core skills for life and work in the 21st century'* identifies the core skills needed to adapt to the future of work. The framework identifies 12 international frameworks for core skills and highlights that there is no coherent approach or framework internationally that defines the core skills. In response, they propose the following definition and categorisation of core skills is adopted to integrate core skills in national education and training systems, qualifications and curricula.

Critical to helping people prosper, these skills are vital in today's ever evolving job market and particularly important to Generations Z and Alpha who have been the most impacted by the disruption of the pandemic. Core skills are critical for the new generation who have missed out on social interaction at a pivotal time in their lives. Many of Gen Z have struggled with communication and presentational skills required to secure jobs of choice.

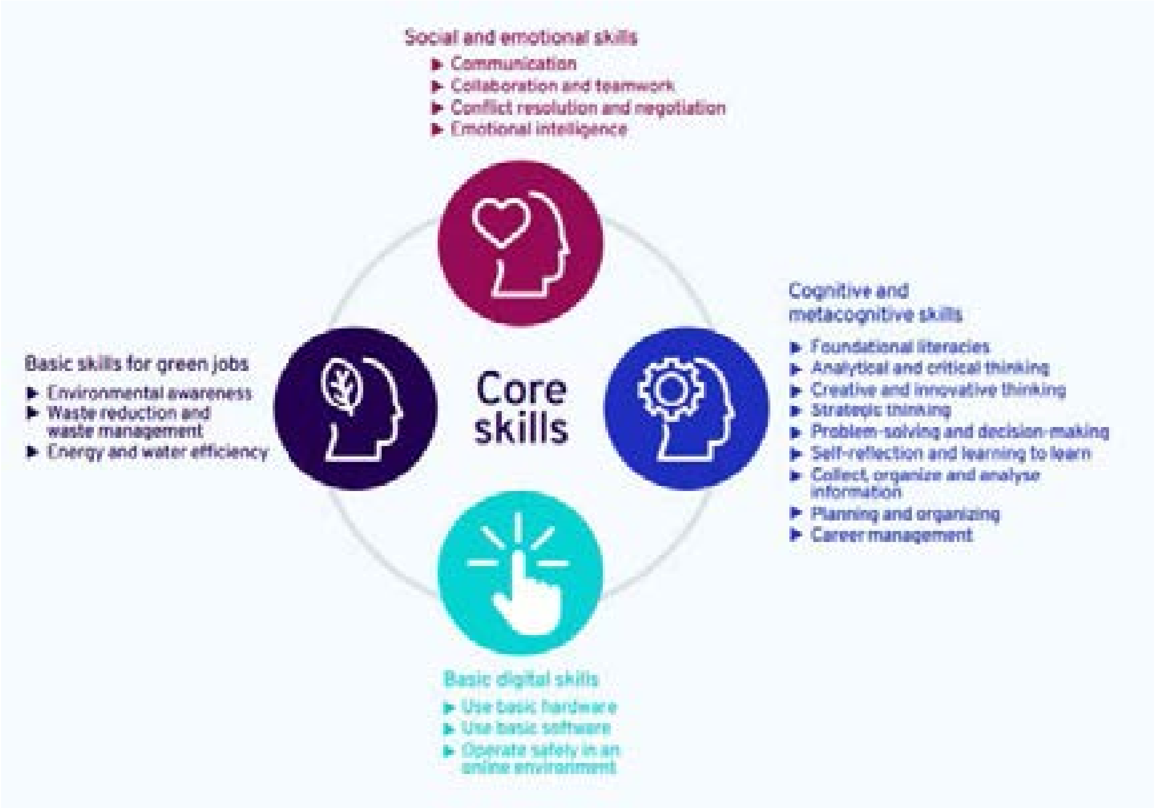

Image: ILO's Global framework on core skills for life and work in the 21st century.

However, on the flip side, with the current workforce facing gaps in digital skills, and businesses needing to understand, prepare and manage the needs of industry to transform to industry 4.0, the skills of digital natives from Gen Z and Alpha are in demand.

1) *https://www.britishcouncil.ph/teach/courses/core-skills*

2) *Soft Skills Project Design and Delivery Toolkit, British Council, 2022*

A report by Workday and Bloomberg Next, 'Building Tomorrow's Talent: Collaboration Can Close Emerging Skills Gap' interviewed 200 senior-level individuals — 100 each in academia and business and found that stronger collaboration between business and academia would effectively prepare students for employment and close the core skills gap [3].

Addressing this through integration of industry-relevant core skills into education at every level is critical for future talent, and for the future of business.

Developing industry-relevant core skills in education and vocational training

Embedding industry-relevant core skills into training activities is therefore an important theme. The Education World Forum in London in May 2023 highlighted this topic at each of the country meetings attended by People 1st International. Global educators are looking for ways to embed these critical core skills into industry-relevant training.

The benefits of fully embedding core skills into training activities are wide reaching. A few of the most important benefits include:

- Developing the learner to be socially and culturally ready for work, and for life, meaning they are not just technically able, but are a rounded person.
- Enabling students to apply soft skills in practice, in a relevant setting and with context, supporting their transition to the workplace.
- Building learners' confidence with behaviours that allow them to function effectively because they've practiced these skills in classroom.

For our new and future workforces, it's important that industry and education work collaboratively to support their transition into the workplace. To be successful in this endeavour we must provide a responsive and blended learning offer that supports entry and lifelong learning.

So, what approaches can be taken to developing core skills in education and vocational training?

The following examples provide some useful insight into the different ways that core skills can be developed:

- Skills 4 Prosperity programme funded by FCDO UK: As part of this programme, the International Youth Foundation (IYF) designed the Passport to Success (PTS), a life skill curriculum that equips young people with a range of core skills that will help them stay in school and acquire the education, professional skills, employment readiness, and confidence they need to succeed in life and in the workplace.

  The PTS curriculum contains over 80 modules, including 30 core lessons, focused on personal development, problem solving, healthy lifestyles, workplace success, entrepreneurship/skills for professional growth and service learning. As a standalone programme for core skills, this is a fantastic example of how core skills can be taught without changing the curriculum of the technical subject.
- In the UK the development of apprenticeship frameworks that embed skills, knowledge, and behaviours within the programmes are structured to have apprentices spending 80% of their time in the workplace and 20% off the job.
- The UK has also recently introduced the new *T Level programmes* to provide an alternative route to traditional academic study of A Levels. They are equivalent to 3 A levels but focus on vocational skills with the premise to help students into skilled employment in industries that have been identified as having skills needs and opportunities, alternatively the student can continue in higher education or undertake an apprenticeship.

  Each of the T Levels include an in-depth industry placement that lasts at least 45 days, giving students valuable experience in the workplace; employers also get early sight of the new talent in their industry with an opportunity to employ. T Level students spend 80% of the course in their learning environment, gaining the knowledge and skills that employers need. The other 20% of their time is in meaningful industry placements, where they put these skills into action.

Attracting future talent from Generations Z and Alpha

By 2025, Gen Z will make up *27% of the workforce*, while Gen Alpha will start entering the workforce by 2030.

Each generation has distinct attitudes and expectations of employment opportunities, influenced by the environment around them, so it's important for employers to consider what motivates these new and future generations of employees.

3) *Workday and Bloomberg Next Study Reveals Need for Greater Collaboration Between Academia and Business to Close the Skills Gap*

What motivates Gen Z and Gen Alpha	
Gen Z	**Gen Alpha**
Making a values-aligned impact: A *Deloitte* study reveals that 47% of Gen Z want to positively impact their community. Both Gen Z and Gen Alpha are more socially aware. They want to work for organisations that align with their values and do something that benefits society. Above anything else, this generation wants to serve a purpose.	**Skill-based learning:** Gen Alpha will likely prioritise skills over degrees and on-the-job training over traditional learning facilities. This generation's early adoption of AI, voice search and machine learning mean they'll learn faster while also applying that learning differently.
Flexibility, work-life balance and mental health support: Flexibility and work-life balance are essential for Gen Z employees. Research has shown that Gen Z job seekers are *77%* more likely to click on a job opening that mentions "flexibility" than one that doesn't. Remote work plays a significant role in this flexibility. A better work-life balance also comes in the form of various employee benefits—from well-being programs to more options for childcare support, pet insurance, higher salaries and a more flexible work structure.	**Employee recognition and validation:** Having grown up with social media, Gen Alpha's are likely to be the most competitive generation yet, with the highest expectations. They will probably expect the same direct feedback and interaction in their work as they get from social media. To achieve this, organisations will need to implement peer feedback systems that are integral to any decentralised organisation.
Equality, diversity and inclusion (EDI): Gen Z is the most *ethnically and racially diverse generation* yet—with just under half of Gen Zers identifying as an ethnic or racial minority. *83%* of Gen Z candidates say that a company's commitment to equity, diversity and inclusion (EDI) is essential when choosing an employer.	**A tech-enabled workplace:** Gen Alpha's have had technology incorporated into their lives since they were born and will expect workplaces to be technologically advanced. This means customised work experiences and using technology to make their work more efficient so that they can focus on the high-impact work that adds value.

Source: nestr, 2022

Research conducted by *People 1st International* in 2021 with students in Mexico, Uzbekistan and the UK that were in further and higher education asked what would make a company desirable to work for and what would they look for in a work-environment. An important factor was that continuous learning features in both attraction and workplace environment.

Image: Future Talent in Hospitality, People 1s International, 2021

According to Strait Logics, Gen Z don't buy into industry tradi-tions, and therefore, they're much more likely to challenge out-moded and archaic workplace policies and toxic or outdated norms that have gone undisputed for decades. This means that our new and emerging workforce is unafraid of quitting a job in favour of better prospects elsewhere. *(Gen Z: Who they are and what they want from their employers, Strait Logics, 2023)*

Research from Go1 backs this up. Their survey with over 2000 people in 2022 found that baby boomers were quitting their jobs after 5.7 years on average, Gen X left after 4.3 years, millennials after 3.2 years, while Gen Z workers who did not see career advancement at their current company would job hop after an average of 1.7 years. If this trend continues with Gen Alpha, employers can't afford to get this wrong.

Conclusion

To secure the next generation of talent its critical businesses start now by turning their attention inwards to review company approaches, processes and policies. Addressing the current pipeline will inevitably benefit the future pipeline. Diversity, respect for individuality and listening to employees they want to retain are all vital factors.

More flexibility, better work/life balance, increased learning and development opportunities, better mental health and wellness support, and a greater commitment from businesses to make a positive societal impact are also the strategies that will help employers attract and retain talent. *(Deloitte Global 2022 Gen Z and millennial survey)*

Championing a workplace that caters to the needs of Generations Z and Alpha – both in terms of appeal and working environment will be the winning formula for businesses to attract and retain a skilled and productive workforce.

In terms of developing a competent and skilled workforce for the future, core skills will be at the forefront across different geographies and contexts, and in line with the fast-shifting nature of work.

There are a number of key themes that arise when developing industry relevant core skills in education and vocational training [(4)]:

1. **Recognise the importance of core skills as life skills.** Employers expect young people leaving education to be work ready. To effectively embed core skills with contextual sector relevance, teachers and trainers need a solid understanding of the expectations of the workplace and exposure to work and an industry environment.
2. **Consider how feasible it is to make changes to the existing curriculum.** In environments where this is possible, lesson plans, assessment approaches and teaching resources will need to be rewritten to support a more project-based approach. In the case where the curriculum can't be changed, taking a programme and adding it to the curriculum as additional modules and contextualising it to the sector is an alternative way of embedding core skills into training.
3. **Acknowledge that the delivery style needs to change.** Giving students the opportunity to build their core skills in the classroom means a move away from lecture style delivery and a move toward group based, interactive activities that allow the student to take the lead on learning with guidance from the teacher. To enable this or other forms of delivery teachers or trainers themselves are likely to need training or support to transition to alternative forms of delivery.

4) Source: *Approaches to developing core skills in education and vocational training, Skills for Prosperity - Authored by Jane Rexworthy, Executive Director, People 1st International*

Mrs. Lili Borrero

Character.org

Seminar Title:

"Cultivating a Culture of Character in Schools: From Theory to Practice."

How can educational institutions develop a culture of character? The 11 Principles Framework for Schools, published by Character.org, is an evidence-informed guide to cultivating a culture of character. As a central perspective, this framework states that character development extends beyond a lesson or class.

A comprehensive and sustained character initiative must involve all educational community members and be woven into all aspects of school culture, teaching, and learning. The word character refers to a broad range of core values and principles that shape a person's deeply held priorities and beliefs, but more importantly, their consistent decisions and actions. These virtues and principles illuminate our common humanity and transcend religious, cultural, or ethnic differences. The 11 Principles, based on evidence and best practices, provide a pathway for schools to articulate and develop a culture of character.

Cultivating a Culture of Character in Schools: From Theory to Practice

Lili Borrero, Senior Consultant for Global Outreach, Character.org

Abstract

How can educational institutions develop a culture of character? The 11 Principles Framework for Schools, published by Character.org, is an evidence-informed guide to cultivating a culture of character. As a central perspective, this framework states that character development extends beyond a lesson or class.

A comprehensive and sustained character initiative must involve all educational community members and be woven into all aspects of school culture, teaching, and learning.

The word character refers to a broad range of core values and principles that shape a person's deeply held priorities and beliefs, but more importantly, their consistent decisions and actions.

These virtues and principles illuminate our common humanity and transcend religious, cultural, or ethnic differences. The 11 Principles, based on evidence and best practices, provide a pathway for schools to articulate and develop a culture of character.

Introduction

As we explore education that can nurture and appeal to Generation Z and Alpha, we realize that before, education aimed to acquire knowledge, but now information is everywhere, increases exponentially, and is within the reach of a click.

As educators, we have an obligation to prepare our students for the future. But it is ironic to talk about the future when we do not know what will happen tomorrow or when it is estimated that 85% of the jobs that will exist in 2030 do not even exist. We know there will be a disruption in the labor field due to the rise of artificial intelligence.

Many jobs and occupations we know today are going to disappear. According to McKinsey, of the 60% of current occupations, 1/3 may be automated.

According to The Future of Jobs, a report published in 2018 by the World Economic Forum, so-called 21st-century skills will be more important than technology. Consequently, the purpose of education should no longer be to prepare students to do something but to do anything. In other words, they must learn to learn and not to memorize.

Skills are now needed more than concepts. Four human inherent skills that differentiate humans from AI (Danish 2023) are particularly relevant in light of character development and social-emotional learning:

- Creativity: AI relies on pre-programmed algorithms that limit its ability to think creatively.
- Emotional Intelligence: While AI can recognize and respond to basic emotions such as happiness, sadness, and anger, it lacks the ability to understand complex human emotions such as love, jealousy, and guilt.
- Ethics: While AI can be programmed with ethical principles, it lacks the ability to make judgments based on moral values.
- Free Will: Refers to the ability to make choices and decisions based on personal preferences and values. It involves choosing between different options based on one's desires and beliefs. While AI can make decisions based on pre-programmed algorithms, it lacks the ability to make decisions based on personal preferences and values.

So, in conclusion, we must redefine the purpose of education around the development of the ability to become lifelong learners, the development of 21st-century skills, and the development of socio-emotional skills, character, and values, that which makes us essentially human and differentiates us from machines, however intelligent they may be.

Character education can (and should) be taught explicitly and intentionally. The goal of this effort is for students to move from conformity to conviction due to a deep desire to do good.

Research shows that character development correlates positively with academic performance, student behavior, school climate, and happiness.

The Character Schools program is a process that rigorously assesses the extent to which schools are aligned with the 11 Principles. Character.org is proud to have recognized more than 1,000 schools and school districts since 1998 in the United States and worldwide for their commitment to developing a comprehensive culture of character.

More than 3 million educators, students, parents, and community members have been positively impacted by being part of this program. At the heart of every School of Character is a set of shared core values or virtues that articulate what the school stands for.

Teachers, students, and parents describe their core values as the "beating heart" that guides all aspects of school life.

While parents and caregivers are certainly the primary character educators in a child's life, teachers and schools have sought ways to inspire children and youth to practice various character strengths. Recently, scholars and researchers have identified four domains of character:

- Moral character: ethical self
- Performance character: best effort self
- Intellectual character: critical thinking self
- Civic character: common good self

Methods

The 11 Principles Framework for Schools provides a roadmap for schools to encourage students of all ages to understand, care about, and consistently practice the virtues, character strengths, and social-emotional skills that will enable them to thrive in school, in relationships, in the workplace, and as citizens.

Results

Schools that implement practices aligned with the 11 Principles are places where students, teachers, and parents all want to be. They are places where students do their best work because they feel safe, appreciated, and supported by their peers and the adults in their lives.

Moreover, research shows that there is a positive correlation between the implementation of a character initiative in schools and the following: improved academic performance, positive school environment, social and emotional well-being, increased perception of happiness, decreased discipline problems, and decreased absenteeism (Character & Social-Emotional Development - CSED- National Guidelines, 2021).

Discussion

It takes character to accomplish the Sustainable Development Goals (2020) as a "shared blueprint for peace and prosperity for people and the planet, now and into the future." Jeffrey Sachs stated, "The defining challenge of the 21st century will be to face the reality that humanity shares a common fate on a crowded planet." It is up to us to get humanity through its technological adolescence without destroying ourselves by educating our youth as people of character. The 11 Principles shed light on the who, what, and how to cultivate a culture of character in schools. Teaching character and social-emotional skills is a moral imperative.

Conclusion

The word character refers to a broad range of core values and principles that shape a person's deeply held priorities and beliefs, but more importantly, their consistent decisions and actions.

These virtues and principles illuminate our common humanity and transcend religious, cultural, or ethnic differences. The 11 Principles, based on evidence and best practices, provide a pathway for schools to articulate and develop a culture of character.

References

Character.org (2018). The 11 Principles Framework: Cultivating a Culture of Character.

Character.org (2021). Character & Social-Emotional Development - CSED- National Guidelines. Retrieved from: https://character.org/national-guidelines/

Danish, A. G. (2023). 12 reasons Why AI cannot replace humans. Retrieved from: https://www.linkedin.com/pulse/12-reasons-why-ai-cannot-replace-humans-a-g-danish/

McKinsey Global Institute. (2018). Jobs lost, jobs gained: What the future of work will mean for jobs, skills, and wages. Retrieved from: https://www.mckinsey.com/featured-insights/future-of-work/jobs-lost-jobs-gained-what-the-future-of-work-will-mean-for-jobs-skills-and-wages

United Nations Department of Global Communications. (2020). Guidelines for the use for the SDG Logo Including the Colour Wheel and 17 Icons. Retrieved from: chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.un.org/sustainabledevelopment/wpcontent/uploads/2019/01/SDG_Guidelines_AUG_2019_Final.pdf

World Economic Forum (2018). The Future of Jobs. Retrieved from: https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2018/

Mr. Alex Atherton

www.alexatherton.com

Seminar Title:

“Understanding Generation Z.”

Generation Z is the most significant generational shift so far. They are different to what has come before, and for good reason. The challenges they have inherited are incredibly difficult, but they are also well placed to overcome them.

Former secondary school headteacher and Gen Z expert Alex Atherton will identify their key characteristics, and the actions which leaders and organisations can take not only to survive but ensure future prosperity. This includes for educators who need to rethink the education system to ensure it remains relevant and engaging.

Understanding Generation Z

Alex Atherton

Background to Alex

- I worked in English schools for 25 years and spent over half of this time as a secondary school headteacher in London, UK.
- I now work in leadership development with senior leaders and CEOs, including in education.
- This includes speaking and consulting about Gen Z. More details at www.alexatherton.com and on LinkedIn.
- Finally, I am a parent of a Gen Alpha daughter.

Gen Z is different, and Gen Alpha will be different again. Gen Z is the most significant generational shift so far. They have inherited an incredibly difficult set of challenges but are well placed to overcome them.

Key characteristics of Gen Z

I argue that there are seven key characteristics of Gen Z and in the talk I focus on three in particular which are prudence, pragmatism and diligence.

For reference the four I do not refer to explicitly here are well-behaved, apprehensive, diverse and patient.

1. Prudence

Gen Z has inherited poor economic circumstances. Their younger years in the UK was affected by austerity, including in terms of education and as soon as they got to the workplace there was a pandemic.

This has affected their outlook. In the UK it has been necessary for Gen Z to have additional sources of income in order to meet the demands of the high cost of living. The lack of flexibility in teaching has become one reason why the job is less attractive, with a significant impact on the dual crises of recruitment and retention.

2. Pragmatic

There is deep concern amongst Gen Z about their long-term prospects. I argue that the solopreneurism, side-hustles, sharing economy and gig economy for which the generation has become known are all examples of pragmatism. I am not saying that they are not entrepreneurial, for example, but that many have become so out of necessity.

Surveys show that a higher proportion of Gen Z want their own business than previous generations, and often a far higher proportion. Reality shows that this is often not as their main source of income, but as a supplement to a full-time salaried job.

3. Diligent

Gen Z's academic outcomes are far in advance of any previous generation. Their capacity to work hard in school and at university is unparalleled. For example in England and Wales, the percentage of first-class degrees almost doubled across the 2010s. The quality of grades also improved markedly in schools.

Attitudinal studies also show that 'getting good grades' is seen as far more important than social status or aspects of schooling which go beyond the classroom.

Key solutions

There are three key solutions I refer to in the talk. Much of this is aimed at organisations per se, rather than schools specifically. Given this I will not go into so much detail, although I do consider they are relevant to any nation seeking to improve its recruitment and retention rates for teachers. They are:

1. Regular feedback on performance

I advise organisations to offer a high level of precision when it comes to feeding back on performance. Strong academic outcomes have partly come as a consequence of students knowing exactly how well they have done in all aspects of a course, and what they need to do to improve in each one. Platitudes about 'things going well' (or badly) mean nothing. Gen Z expects quality and quantity of feedback.

2. Personal and professional development

The level of emphasis on examination outcomes, along with the long-lasting impact of the pandemic, has meant there is an imbalance between the quality of qualifications and personal development.

Organisations need to invest more time and resources, and often more than they may find reasonable, in the personal development of their employees.

3. Enable contributions and collaboration

Gen Z expects to be part of the solution and has very little time for organisations who expect them to 'know their place' and not contribute. For them, collaboration is part of life.

Finally in the talk I raise three key aspects in which we may anticipate Generation Alpha is different from Generation Z.

The first reason is that they will move from being not only digital natives but artificial intelligence natives also. This is likely to require a higher level of creativity to be successful in the workplace, and a requirement to learn, understand and use a far wider range of tools than is currently the case. We are only at the earliest stages of A.I. but it will be Gen Alpha who arrive at working age with far more experience than was the case for Gen Z.

This is also likely to mean some changes to how assessment systems operate, both in terms of how well students can use A.I. tools as part of their education but also to protect the integrity of qualifications.

Secondly, although artificial intelligence will enable a wide range of tasks to be carried out in a different way than what is currently the case human beings will still need to work together and do so effectively. Even the very best Artificial Intelligence software will have limits, not least in terms of human beings designing them and selecting the best option for the best task. The list of tasks and skills which may be exclusively 'human' may be smaller but those who can do them well will only be more valuable as a result. This includes how human beings cooperate and collaborate to best effect.

Finally, the current crisis in mental health will need to be addressed from the beginning. Far too many Gen Z are going into the workplace, or are already there, with issues around anxiety and depression. Education will need to allocate a higher proportion of curriculum time, and wider resources, to ensuring that young people can become healthy and successful adults and less time to qualifications which may become out of date very quickly.

Dr. Shivangi Singh

HMRITM, GGSIPU

Seminar Title:

"Students engagement as mental health boon in 21st Century."

Classroom learning used to be more about being a bookworm and less as being student centric. But ever since the evolution of mankind, everyday there are numerous issues which students deal with. From mental health, to personal hygiene, to concentration to anxiety, a student faces it all. Therefore this paper and abstract aims to throw light on the notion of classroom engagement and how it can ultimately result in better future technocrats and pioneers in their respective fields. It also highlights the impact of mentors, proctors and various other class in charges who can impact positively in the overall well being of the student.

Mrs. Shrishti Jain

The International School Bangalore

Seminar Title:

"Ego Defense Mechanisms' Disadvantageous Impact On Minors' Psychological And Emotional Well-Being."

This study's objective is to examine the detrimental impact of defence mechanisms on the psychological and emotional health of 50 school children (from grades 9 to 12). 25 males and 25 ladies between the ages of 16 and 18 would be the participants. Through the use of questionnaires containing 20 items, the usage of mature and immature defence mechanisms will be evaluated. According to the Freudian concept of the human psyche, "the mental iceberg metaphor of the human mind," says that it is divided into three parts: conscious (thoughts, perceptions), subconscious (memories, stored knowledge), and unconscious (fears, violent motives, unacceptable sexual desires, irrational wishes, selfish needs, immoral urges). Defense mechanisms are employed to reduce the ongoing conflict between the id and superego. There are almost ten mature (adaptive) and ten immature (maladaptive) defence mechanisms. Psychodynamic therapists believe that it is very important for a human to orient themselves to their unconscious processes, as the recognition and identification of these processes help improve self-awareness and give insight into our behaviours. If the person is overusing the defence mechanisms, it may hinder their ability to confront their feelings and emotions. It affects the most when people don't want to face reality and instead rely only on defence mechanisms, which results in depression, anxiety, alcohol abuse, vaping, eating disorders, personality disorders, technological addiction, exposure to excessive social media, detachment from primary caregivers, etc.

Ego Defense Mechanisms' Disadvantageous Impact On Minors' Psychological And Emotional Well-Being

Author: Shrishti Jain

Abstract

This study objective is to examine the detrimental impact of defence mechanisms on the psychological and emotional health of twenty school children (from grades 9 to 12). Students from varied gender(male, female, non binary ,prefer not to say) between the ages of 16 and 18 would be the participants. Using questionnaires containing 10 items, the usage of mature and immature defence mechanisms will be evaluated. According to the Freudian concept of the human psyche, &" the mental iceberg metaphor of the human mind"says that it is divided into three parts: conscious (thoughts, perceptions), subconscious (memories, stored knowledge), and unconscious (fears, violent motives, unacceptable sexual desires, irrational wishes, selfish needs, immoral urges).

Défense mechanisms are employed to reduce the ongoing conflict between the id and superego. There are almost ten mature (adaptive) and ten immature (maladaptive) defence mechanisms. Psychodynamic therapists believe that it is very important for a human to orient themselves to their own unconscious processes, as the recognition and identification of these processes help improve self-awareness and give insight into our own behaviours. If the person is overusing the defense mechanisms, it may hinder their ability to confront their own feelings and emotions. It affects the most when people don't want to face reality and instead rely only on defense mechanisms, which results in depression, anxiety, alcohol abuse, vaping, eating disorders, personality disorders, technological addiction, exposure to excessive social media, detachment from primary caregivers, etc.

Key words: -defense mechanisms, iceberg metaphor, conscious, subconscious, unconscious, psychoanalysis, is, ego, superhero, mature defence mechanism, immature defense mechanism, detachment, addiction, vaping.

Introduction:

As a therapist/psychologist/student counsellor ,we often find ourselves in the situations when our students are displaying certain adaptive and maladaptive behaviours, perceptions, emotions ,feelings and thoughts in response to distress. When certain set of behaviour is being learned by our clients to rely and being less vulnerable in times of stress ,we often called them as defense or coping mechanisms.

As a school psychologist I have experienced that post pandemic the students use the coping mechanisms so frequently as this provide them the instant and forever gratification. The stressful life , no accessibility to social life ,living with fear of death ,surrounded by the negativity ,more exposure to social media ,cyber bullying ,relationship issues with their parents during the pandemic have changed a lot.

In this study ,I have tried to bring the major defense mechanisms majorly the immature defense mechanism out of four kinds of defense mechanisms. I have specifically mentioned about fantasy used as a defense mechanism.I have also shared some of my experiences with the counsellors without disclosing the students name maintaining the confidentiality of the student as an ethical consideration.

Method:

a) Research design and techniques The research design is qualitative and the research design is phenomenology, This type of research design aims to understand a phenomenon or event by describing participants' lived experiences.

b) Participants The participants are the students of a school between the age range of 16 to 18 years.

c) Sampling procedure Nonprobability convenience sampling
The sampling frame is the students between sixteen to eighteen years.

d) Data collection method The method that has been used to collect the data was questionnaire consists of 10 items . The questionnaire was sent through Microsoft form to the students aged 16 to 18 years.

e) Methods used for data analysis (Statistical)
The method used for data analysis is cluster column graph.

Results

The questionnaire was sent online to 20 students who came to me as a counselee and who have been diagnosed with anxiety related issues.

More Details   Insights

- I give my consent. 20
- I do not give my consent. 0

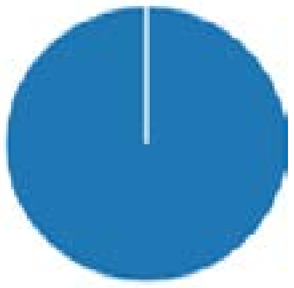

2. What is your age? (0 point)

More Details   Insights

- 16 years 4
- 17 years 6
- 18 years 9

3. Mention your gender. (0 point)

More Details   Insights

- Woman 8
- Man 5
- Non-binary 1
- Prefer not to say 6

4. FANTASY

How often you do it ?

When you are attracted to a hot girl/boy but knowing the fact that she or he is unattainable,you fantasize about seducing her/him a lot or being seduced by her/him.

More Details   Insights

- Very frequently 9
- Frequently 8
- Rarely 3
- Very Rarely 0
- Never 0

5. PROJECTION

How often you do it ?

I protect my ego by not accepting mistakes committed by me rather blame other people for my mistakes.I believe this is only a reason to survive in this challenging world where you are surrounded by the competetitors.

More Details   Insights

- Very frequently 9
- Frequently 9
- Rarely 2
- Very Rarely 0
- Never 0

6. REGRESSION

How often you do it ?

When I am caught doing something wrong ,by my teachers or SLT (Senior Leadership team) I cry or behave like a child to show my vulnerability to make others uncomfortable so that my mistakes can be excused.

More Details

- Very frequently 3
- Frequently 12
- Rarely 5
- Very Rarely 0
- Never 0

7. FANTASY

How often you do it ?

Whenever I compare my followers and likes on my reels with some of my you tuber friends I feel stressed out and to cope with that I imagine myself as the blogger or you tuber with the most followers /subscribers and getting collaborations and paid promotions.(instead of doing something about it)

More Details

- Very frequently 6
- Frequently 12
- Rarely 2
- Very Rarely 0
- Never 0

8. REACTION FORMATION

How often you do it ?

I act happy or unconcerned after a break up or sometimes joke about my ex to avoid being mocked at or sometimes I don't want people to know that I am a weak person who easily gets affected by a break up.

More Details

- Very frequently 5
- Frequently 11
- Rarely 3
- Very Rarely 1
- Never 0

9. DISPLACEMENT

How often you do it ?

I generally do not talk to people who have relatively the same personality I end up hating the most or having the worst experiences in the past.

More Details · Insights

Very frequently	3
Frequently	14
Rarely	3
Very Rarely	0
Never	0

10. INTELLECTUALIZATION

How often you do it ?

If I deeply love someone and never want to let go person no matter how rude/mean/least bothered the other person is to my wellbeing, I possibly imagine the reasons and rationalise them. (eg A was having a stressful day or people who love you the most have the right to hurt you)

More Details

Very frequently	6
Frequently	13
Rarely	1
Very Rarely	0
Never	0

11. DISTORTION

How often you do it ?

If I could not do good in my exams ,to save myself I give them reasons about question paper being tough or subject teacher being a layman etc rather, letting them know about other genuine but unacceptable reasons (eg series addiction on Netflix,vape addiction ,porn addiction).

More Details · Insights

Very frequently	9
Frequently	9
Rarely	2
Very Rarely	0
Never	0

12. FANTASY

How often you do it ?

Whenever a teacher scolds me to make myself feel relieved I create fantasies of shooting/killing the teacher or to do something worst to the teacher.(defaming the teacher,spreading gossip about her/him)

More Details · Insights

Very frequently	4
Frequently	13
Rarely	3
Very Rarely	0
Never	0

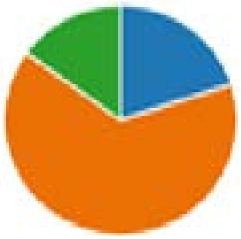

13. SPLITTING

How often you do it ?

I like people when they help me whereas I change my opinion about the same people if they do not help me no matter how good our relationship was.

More Details

Very frequently	8
Frequently	10
Rarely	2
Very Rarely	0
Never	0

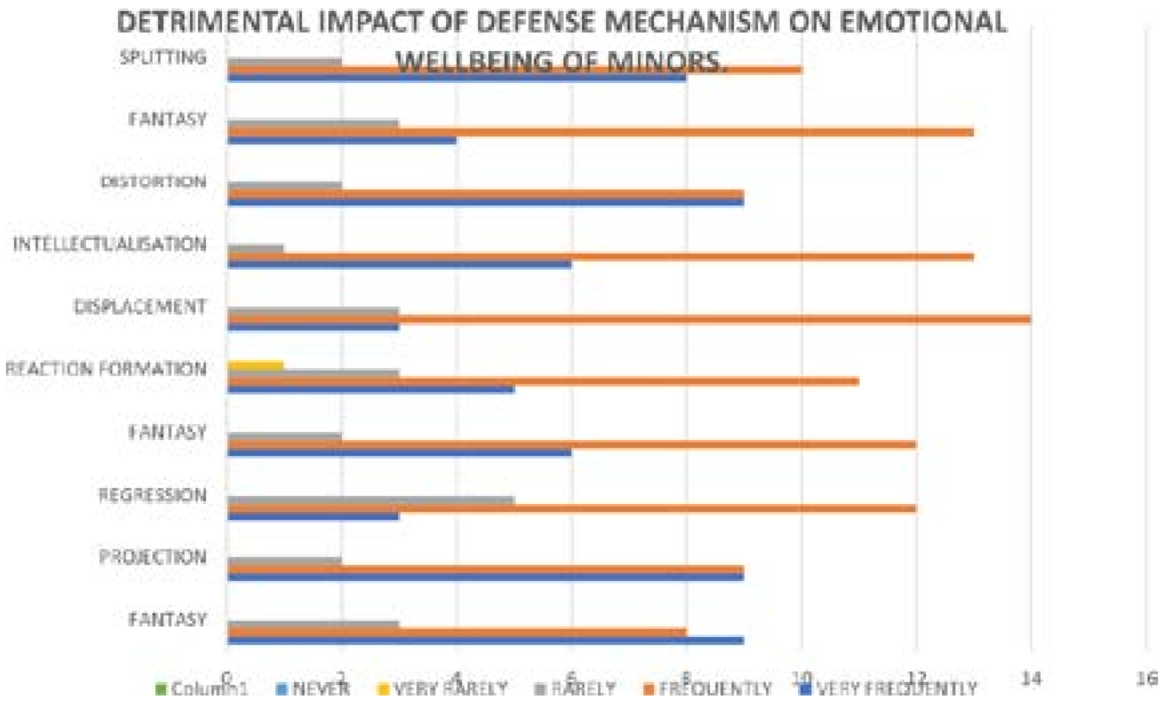

The Graph Shows That Most Of The Defense Mechanisms Are Used In Excess.

Discussion

After collecting the responses ,I spoke to the participants and found out that most of the students have anxiety and the impact of the anxiety on their emotional well being because of the following reasons.

ANXIETY PRONE TRAIT	CORE FEAR	Detrimental impact of use of defense mechanism on emotional well being of Minors
Excessive need for approval	Rejection	• What others think of me? • People wont like me if they see who I really am. • I want everyone to like me • I should always be nice • My self worth comes from caring for and helping others.
Insecurity and overdependency	Abandonment	• It s very hard for me to be alone • I feel like nothing unless someone loves me • It is very difficult for me if any partner or loved ones go away • I fear I would not be able to make it if something happened to my partner. • I feel at my best only in someone's present.
Overcontrol	Losing control	• Only I can solve my problems. • If I let someone get very close ,I am afraid of being controlled. • It is difficult for me to rely on others for help. • To feel "out of control " is one of the worst states I can imagine. • I like to keep my life and affairs very organized and structured.
Perfectionism	Rejection and losing control	• Dissatifaction • Urge to be an overachiever • Overexpectations from oneself • Low tolerance for the mistakes • When things dont go exactly the way I planned,I get upset.
Overcautiousness	Illness,injury,death	• Reluctant to try new things • Worrying about minor ailments • Worrying about something may happen to our loved ones • Cautious>adventurous
Confinement phobia	Bein stuck,confined	• Anxiety in most situations(grocery stores) • Avoid travelling on public transportation often feel trapped by job,marriage,family,responsibilities • Difficult to make long term commitments.

Conclusion

It is apparent that anything used in excess is detrimental towards our physical and mental health. So if defense mechanisms are used repeatedly ,the person's ability to deal with their genuine feelings and emotions will get obstructed. People find it stress busting for the time being so the pleasure which is being derived from that temporariness make the people rely on Défense mechanisms. It becomes patterns then behaviour and it turns into a habit.

Acknowledgements

I would like to thank almighty ,my family members for helping me manage work and home. I would like to thank ICET Sterling schools for organising this conference and giving me an opportunity to think and work on my paper. I would like to thank my students for having faith in me and participating in this study. Without my students I would have never thought of writing this paper so conveniently. I would like to extent my heartful thanks to my institution for encouraging me to give my inputs on such topics which I am managing in my day today life.

References

- Bibliography
- A short textbook on psychiatry, p 95
- Ahuja 1990 6th edition, Jaypee brothers, Medical Publishers LTD,Delhi
- An introduction to Psychology, p 29
- Morgan, King, Weisz Schopler, Tata Mc Graw Hill Edition
- Beyond anxiety and phobia,pg 69 -102
- Bourne, J Edmund,New harbinger Publications ,Inc

Ms. Raquel Noboa

Fifty Shades Greener

Seminar Title:

"Sharing Green Journeys."

This seminar will commence with Fifty Shades Greener founder, Raquel Noboa, sharing her own green journey, from climate anxiety to international environmental educator, transforming a weakness into a career.

The seminar will explore the different sustainability themes necessary in education, developing different levels of green skills for curriculums, how small actions implemented by many can make a difference and culminating with the Sustainable development goals looking after People, Planet and Profit.

While environmental sustainability is the overarching theme of the seminar, it will also explore social justice as a vehicle to support climate action, how humans partake in behavioural change and what personal responsibility means for climate action.

Shairing Green Journeys

Author: Raquel Noboa

Abstract

First of all thank you so much to the conference organizers for asking me to speak today. I am really grateful to have the opportunity to speak to you all and I hope my personal journey helps some of you in one way or another.

I am going to start by playing you a short video I put together after the IPCC released their 5th report in September 2021. the IPCC is the group of UN scientist that work together to inform us of the potential risks we face due to climate change.

Video

How did the first part of the video made you feel? Anxious for the possible future that lies ahead? or hopeful for the changes we can make? O perhaps it didn't bother you at all? and that's ok too. I use to feel anxious about climate change but I have learnt how to turn fear into action, and it is my mission to help others do the same.

Just to tell you a little bit about myself, my name is Raquel Noboa, I am the founder of Fifty Shades greener and I am originally from Spain.

My own career up until 2017 was in Hospitality. To be honest I kind of fell into Hospitality by pure chance. I was 17 years old when my dad offered me a one way ticket to wherever I wanted to go and destiny has it that a week later I landed in Shannon, in the west of Ireland. I had no English at the time and so my only option was to clean bedrooms as a housekeeping assistant for my first year in Ireland, which was a shock to my system.

My immediate family are all academics, my mum is a doctor, my dad a psychologist turned politician and my sister is a marine biologist. When my parents asked me what I wanted to be when I grew up, I literally had no idea, two things I did know, that I wanted to be challenged by my career but that I also wanted to have fun at my job everyday. Needless to say they all thought I was crazy, or lazy, or a mix of both.

Ive never been a person that learned through books or conventional educational methods. Back when I was young, I felt inferior and not good enough because I learnt in a different way than my family members.

I have carried those feelings of inferiority pretty much my entire adult life, I always felt that I had failed on my education. But I was blessed to fall into Hospitality the way I did, all of a sudden I found that place in the world were I could learn by doing, I could learn by watching others doing their job and it led me to have an amazing career with many different managerial positions around the world.

It was 2012 when I started learning about sustainability. Back then, Climate Change was not spoken about as often as it is now by regular people like me, at the time I thought that carbon emissions and greenhouse gases were things that only scientist and governments argued about.

Unfortunately, I had already experienced firsthand what nature can do to humanity. I was working in the Maldives in 2004 when a Tsunami hit the Indian ocean on the 26th of December, destroying so many lives in just a few minutes.

From that day on I suffered from Eco anxiety for more than a decade, but of course at the time I did not know what it was, which makes you think you are a bit crazy on top feeling anxious and that is not a good combination.

My turning point was when I was working at Hotel Doolin in the West of Ireland and I learnt how to measure our business carbon emissions. This is when I realized that if I could measure those emissions, I could also manage them and most important, I could reduce them. It then became my life's mission to learn more about sustainability and I started creating the 50 step programme for environmental sustainability in Hospitality, so I could teach other people how to measure, manage and reduce their environmental impact.

Knowledge is powerful, most important, it is impowering. My eco anxiety started to get better, because I felt there was something I could do about Climate Change, however small that contribution might be. If I reduced my workplace carbon emissions, I was finally doing my best for the planet we all share, and that made me feel powerful within my own life.

In 2017 I finally took the plunge, and I founded Fifty Shades Greener as an environmental education company, and my life mission became to teach others what I had learned on my own Green Journey.

I personally started my green journey by reducing 3 resources, 3 things that every person and every business in the world can manage better, that is the energy and water that we use, and the waste we produce.

I was born in a country where electricity & water was readily available to me. I didn't have to make any effort to obtain these two resources, because I could flick a switch or open a tap and there they were. I also didn't have to think about waste, because I put it in a bin outside and it disappears as by a magic trick.

What we don't see, is that in order to produce that electricity for our homes and buildings, we are burning fossil fuels.

What we don't see is that when we open a water tap to brush our teeth, there are 1.7 billion people in the planet suffering from water scarcity.

What we don't see, is that when our bins are taken away, they are dumped into landfills together with the other 2 billion tons of waste generated around the world every year.

In many parts of the world, we have become societies of resource over use, and we have lost the connection between our own use of those resources, and the damage their causing on the environment.

I saw this infographic on social media last month and I found it very relevant to the some of the problems we have. It simply explains how the blame game is one of the reason why humanity is not acting fast enough to stop climate change, the public blames corporations for making too much stuff but corporations blame the public for buying all the stuff they make. Corporations and the public blame the government for not creating policies and laws to stop harmful activities and governments blame corporations and the public because they want to make them happy to be re-elected again. And so the blame game keeps passing responsibility from one group to another resulting in no real change.

The key to change this vicious circle is Education.

Education can ensure that our future leaders, business owners and individuals of society have a proper understanding of sustainable development, taking personal responsibility for their own actions without looking around to blame others.

Let me show you a practical example of the things I learnt about environmental sustainability within my workplace.

I used to do a lot of early shifts in my time as a Hotel Manager, and I realised that our breakfast chef use to arrive every morning at 6am, and turn every single machine in the kitchen on, even those machines that he would not use until later. When I asked him about it, he said that was his routine, what he had done all his life as a chef, he would turn everything on ready for a busy day ahead. And quite honestly, how could you blame him? He had never seen our electricity or energy bills, and nobody had ever told him any different. I also found out, that our main oven used 38Kwh of electricity and that our electricity unit price was 0.40 cent per hour. So if we were to turn off that oven for just for one extra hour a day, everyday, we would reduce our electricity use by nearly 14,000 kw, reducing 4.8 tonnes of CO_2 from our emissions, which would save us over €5,500 in one year. This was just one machine, off for an extra hour a day, which may seem like a really small thing to do, generating really big results.

Of course I sat down with the head chef and we looked at all equipment individually, their kwh rating, when were machines really needed etc. We establish new standards of procedure and trained our chefs on how to use energy efficiently. That small change allowed us to generate savings of over €10,000 in one year. We became Energy efficient by simply changing our team's behaviour.

Within 2 years of the start of my green programme at Hotel Doolin we had reduced our energy use by 30%, waste by 40% and water by 25%, only by implementing simple systems and processes to change our teams behaviour around their use of utilities. Imagine what those savings meant to our business bottom line. 5 years later Hotel Doolin became the first carbon neutral hotel in Ireland and established itself as the Hotel of choice for the green traveller market increasing their bookings by 40%

When we look at sustainability from this example we can start identifying possible motivators for individuals to engage with education for sustainable development. For some

it is the ethical thing to do, to do the right thing and protect our planet so that the future generations have the same opportunities as we had

for other people the motivator might be financial, learn how to generate cost savings and have efficiently run businesses that maximize their use of resources and materials to add profit to their bottom line. For many years, the narrative in business was that sustainability would cost the organization a lot of money, but I have just demonstrated the opposite with our energy efficiency example.

and for other people their motivator to engage with education for sustainable development is to advance their career and their job opportunities for the future green economy which will require Green Skills at all levels of an organization.

Over the past 5 years I have built a team of 8 people, we now work with CEOs, governments, businesses, colleges and universities upskilling to become resource efficient. We are also creating qualifications at all levels of education. In 2021 we started working with secondary school students, who at the age of 15 are now able to measure and reduce their home's carbon emissions and feel empowered to make changes to their own lives. What's most important for me, is that our programmes provide action based learning, to suit students like me, but also because true Sustainable development will not be achieved by rehearsing books or understanding learning outcomes, it will be achieved by society taking action.

We have helped educational agencies and governments to agree on a definition of Green Skills, but also to identify the different levels of green skills necessary to educate society

We see 3 clear levels:

Level 1 – awareness. These are skills to raise awareness of everyone, everywhere. Green Skills level 1 need to be embedded as soon as possible onto all programmes of study and at all levels of education, because many people taking 1 simple action for climate, can provider big results as we saw with our chefs earlier.

Level 2 – specific skills. They move from awareness to more specific skills, like been able to audit energy needs, developing standards of procedure, action plans, etc. These are the skills that sustainability managers will need for every industry in the coming years.

And finally level 3 – highly specialised skills which concentrate on specialised jobs like installing solar panels, maintaining wind turbines and other renewable sources industry jobs.

We all know the 17 sustainable development goals. They are the blueprint to achieve a better and more sustainable future for all addressing the global challenges we face.

When I work with the goals I like to divide them into two groups, the goals on the left address environmental challenges, and the goals on the right social challenges. Unfortunately, and because of the imminent threat of climate change, we are putting a lot more emphasis on achieving our environmental goals. But social sustainability is just as important as environmental sustainability.

Maslow hierarchy of needs is used to study how humans partake in behavioral motivation. People need to feel safe in order to realize their potential. their basic needs have to be covered, food, water, warmth, feeling safe...Unless we strive to achieve social justice, we have very little chance of making the shift in mentality needed for sustainable development.

When it comes to a shift of mindset it all goes back to the 3 Ps. People, planet and profit, but in that exact order. If we look after people, we stand a better chance they will support the planet, and in turn our business profit. But there is a very important P missing to achieve sustainable development. Peace. In times of conflict, People, Planet and Profit become secondary, Climate change will be addressed unless with have peace.

As educators, one of our biggest roles is to prepare students for their future jobs. When I think of the jobs of tomorrow I see 3 clear categories

Climate adaptation, how is the private sector going to adapt to the possible effects of climate change and what jobs will be necessary to address this new business need?

Climate mitigation what jobs are required to ensure the private sector reduced greenhouse gas emissions and renewable sources, what jobs are necessary to ensure we can provide 100 renewable energy for our country's energy needs?

But part from this categories, sustainability and climate action needs to become the 4th functional skill, every Job is a green job A brick layer should know how he can maximise the materials he is using as much as a CEO needs to know how social sustainability practices improve efficiency in the workforce.

For us at Fifty Shades Greener, we believe that sustainability is a life journey that starts in primary education. During those early years we need to connect children to nature to promote empathy for all species and the natural environment. Empathy and kindness are the two most important attitudes we can foment on those early years. in Secondary education students start to critically analyse different parts of their lives and the world they live in, we need to present the huge problem that's climate change but also the solutions, the power of individuals taking collective action, demystifying carbon emissions and greenhouse gases and outlining the strain that the use of materials puts on the environment.

One very important point is that as educators, particularly of the younger generations, we need to lead by example, implement environmental management systems to reduce the impact that the school building has on the planet should be a key piece of education for sustainable development. We start within so that students, teachers and staff of our schools and training centres are involved on the green journey of the building they use every day.

moving on to adult education, the FET sector needs to include green skills level 1 awareness into all programmes of study. We have just very recently started this process in Ireland where a short sustainability module is been introduced to all programmes, we are raising the awareness of our future hairdressers, bus drivers, and every job for the future. But we also need to develop programmes dedicated to sustainability, green skills level 2, so that students can see career pathways to become sustainability managers of the future.

Lastly at university level we need to develop programmes of study for green skills levels 2 and 3, and of course once again leading by example and ensure our colleges and universities have a NetZero policy and strategy.

The overarching themes we can included in education for sustainable development are

For environmental sustainability: Climate change, greenhouse gases and carbon emissions management, resource efficiency, the circular economy, and the natural environment

for social sustainability we can include social justice, the Sustainable development agenda, equality, diversity, ethics, peace and collaboration

And how do we teach these subjects? Well I believe everyone has their own teaching style, but what works really well for me is action based learning. The theory is important, but the end goal is to ensure every individuals understand how to take action for sustainable development. we also need to demonstrate that small changes can have big results when adopted by millions of people, the concept of collective action. Something really important to me is to listen, listen to our students, their concerns but also their ideas, because sustainability advances everyday, there are solutions already to most of our problems and sometimes it is our own students that might have the right answers. And so it all comes down to collaboration. There is no room for competition, education for sustainable development needs to be a collaboration of the private and the public sector, teachers and students, experts and learners, so that together we can build a future that is fair and better for everyone, everywhere.

A hear a young climate activist from Australia once say: Climate change is not your responsibility, as it is outside of your control, what is your responsibility are all the things within your control." And I found this statement to be very powerful because it reminds us all, that we all have the power to do better within our own lives.

Our lives and the things we do everyday, have an effect on the environment in some way. Every time we turn on a light, we are using energy and producing carbon emissions, every time we buy something, anything! that product has carbon emissions associated with it, and it will also become waste at some point.

Our behavior matters, our behavior has an impact on the planet, and we as individuals, are the only people in charge of our own behavior.

Let's look at an example of the ripple effect

Let's imagine that I decide to stop buying single use plastic items forever. These small decision will reduce my waste production immediately. Now my mum, my dad, my colleague, my friend and my partner decide to do the same thing. By changing my behaviour, I have changed 5 peoples behaviours also.

Next 5 of their parents, friends, colleagues and partners decide to do the same, 25 peoples behaviours have become more sustainable.

From here, 125 peoples behaviours have become more sustainable.

And from here 625 peoples behaviours have become more sustainable.

My behaviour in only 4 degrees of separation have effected 625 others.

There are many studies to back up how influential our way of thinking and actions are on others.

Be the solution you want to see. For me, this is one of the most important messages on education for sustainable development.

I am not an environmental scientist nor a climate change expert, I am simply a person that has seen first hand what nature can do to humanity, I am a person that believes we are destroying our own home and the lives of billions of people in this planet. Sustainability is not about planting tress or even saving the planet, is about saving human kind.

Thank you for taking the time to listen to me today.

Mr. Peter Lucantoni

Cambridge University Press & Assessment

Seminar Title:

"Active listening: unlocking the five frames."

In this session, we will investigate the five frames of Active Listening (Rost and Wilson, 2013), with a particular emphasis on Top Down and Bottom Up frames. Examples of listening tasks will be used throughout, along with tips and techniques of how to help learners to improve their listening strategies and overcome difficulties that they face with listening. Supplementary activities to encourage active listening in interaction, such as backchannelling and repair strategies, will also be introduced.

Dr. Hisham AlSaghbini

Cambridge University Press & Assessment

Seminar Title:

“Innovative Approaches to Online Assessment – Inclusive Assessment.”

All assessments, whether formative or summative, aim to promote a positive and effective approach to students learning. Dr Hisham will share a range of innovative techniques covering important areas of learning including assessment tasks, students’ engagement, and feedback loops. The session will also take a closer look into creating an inclusive assessment strategy, a common challenge that many institutions face, and give you a set of inclusive solutions for your learners.

Dr. Stephen C Burnage

Mister Steve Training and Consultancy

Seminar Title:

“The challenges of school leadership in 2023.”

The role of a school leader has changed significantly in recent years. In the past, school leaders were primarily responsible for overseeing the day-to-day operations of a school. However, in today’s world, school leaders are also responsible for addressing a wide range of challenges, including:

The changing needs of students, The demands of accountability, The need to innovate

This presentation will discuss each of these challenges in more detail and provide some tips for school leaders on how to overcome these challenges in their own schools. In order to meet the challenges of 2023, schools need to be innovative. This means that school leaders need to be willing to try new things and take risks. They also need to be able to think outside the box and come up with new ways to improve student learning. School leaders need to create a culture of innovation in their schools. They also need to provide teachers with the resources and support they need to be innovative.

This presentation will provide school leaders with the tools they need to address these challenges with confidence.

The Challenges of school leadership in 2023

Author: Stephen C Burnage

The role of a school leader has changed significantly in recent years. In the past, school leaders were primarily responsible for overseeing the day-to-day operations of a school. However, in today's world, school leaders are also responsible for addressing a wide range of challenges. In this presentation, I will focus on what I feel are the top three challenges faced by school leaders in 2023:

- The changing needs of students
- The demands of accountability
- The need to innovate.

The Changing Needs Of Students

The needs of students in schools are constantly changing, and the year 2023 is no exception. In today's world, students are facing a number of challenges that were not present just a few years ago. These challenges include:

- The rise of social media,
- the increasing importance of STEM education, and
- the need for students to be more adaptable and resilient.

Let's consider each of these in turn.

The rise of social media

One of the most significant changes that has occurred in recent years is the rise of social media. Social media has become an integral part of many students' lives, and it can have a significant impact on their education.

Social media – a tool for good

On the one hand, social media can be a great way for students to connect with their peers, learn about new topics, and share their own ideas.

Social media can be a powerful tool for supporting learning in the classroom. It can be used to connect students with each other, with teachers, and with experts from around the world. It can also be used to share resources, collaborate on projects, and create a more engaging and interactive learning environment.

Here are some specific ways that teachers can use social media to support learning:

- Connect students with each other. Social media can be used to create online communities where students can connect with each other, share ideas, and collaborate on projects. This can help students feel more connected to their classmates and to the learning process. For example, a teacher could create a class Twitter account to share news and updates about the class, or they could use a social media platform like Edmodo to create a virtual classroom where students can interact with each other and with the teacher.
- Connect students with teachers. Social media can be used to create a more personal connection between teachers and students. Teachers can use social media to share updates about their classes, to answer student questions, and to provide feedback on student work. For example, a teacher could share links to educational videos on YouTube, or they could post questions about a current event on Twitter and ask students to share their thoughts.
- Connect students with experts. Social media can be used to connect students with experts from around the world. This can give students the opportunity to learn from people who are passionate about their subject matter and who have a wealth of knowledge to share.
- Share resources. Social media can be used to share resources with students, such as articles, videos, and websites. This can help students find information that is relevant to their studies and that can help them learn more effectively.
- Collaborate on projects. Social media can be used to collaborate on projects with students from other schools or even from other countries. This can help students develop their teamwork skills and learn how to work with people from different cultures. For example, a teacher could create a group on Google Classroom for students to work on a group project together, or they could use a social media platform like Padlet to create a collaborative wall where students can share their ideas and resources.

- Create a more engaging and interactive learning environment. Social media can be used to create a more engaging and interactive learning environment. Teachers can use social media to create polls, surveys, and quizzes to assess student understanding. They can also use social media to share photos, videos, and other multimedia content to make their lessons more interesting and memorable.
- Use social media to assess student learning. Social media can be a great way for teachers to assess student learning. Teachers can use social media to ask students questions, to have students' complete tasks, and to provide feedback on student work. For example, a teacher could ask students questions about a lesson on Twitter, or they could have students complete a quiz on Kahoot!

Overall, social media can be a powerful tool for supporting learning in the classroom. When used effectively, it can help students connect with each other, with teachers, and with experts from around the world. It can also help students find resources, collaborate on projects, and create a more engaging and interactive learning environment.

Social media – a problem waiting to happen?

On the other hand, social media can also be a distraction in the classroom and can lead to cyberbullying. Students may be tempted to check their social media accounts during class, which can lead to them missing important information or instructions. They may also be tempted to engage in social media conversations during class, which can disrupt the learning environment for everyone. In addition, social media can be a source of cyberbullying. Cyberbullying is bullying that takes place online or through text messages. It can include sending mean or threatening messages, posting embarrassing photos or videos, or spreading rumours online. Cyberbullying can have a devastating impact on students, leading to depression, anxiety, and even suicide.

Here are some tips for educators on how to deal with social media distractions and cyberbullying in the classroom:

- **Set clear expectations for students about when and how they can use social media.** Make it clear that social media is not allowed during class time, and that students should not use it to bully or harass others.
- **Monitor students' social media use.** This can be done by checking their phones or computers, or by using social media monitoring software.
- **Talk to students about the dangers of cyberbullying.** Educate them about what cyberbullying is, and how to deal with it if they are being bullied.
- **Create a safe and supportive classroom environment.** This means creating a classroom where students feel comfortable speaking up if they are being bullied.
- **Encourage students to report cyberbullying to a trusted adult.** This could be a teacher, a parent, or another adult to whom they feel comfortable talking.

By following these tips, educators can help to create a safe and productive learning environment for all students.

The increasing importance of STEM education

Another major change that is affecting students in schools today is the increasing importance of STEM education. STEM stands for science, technology, engineering, and mathematics. These subjects are becoming increasingly important in today's economy, and students who are proficient in STEM subjects are more likely to succeed in college and in the workforce.

A strong STEM education can help students develop the critical thinking, problem-solving, and creativity skills they need to succeed in today's rapidly changing world. STEM education can also help students develop a passion for learning and a sense of wonder about the world around them.

In the 2023 classroom, STEM education is more important than ever before. The world is becoming increasingly complex, and students need to be equipped with the skills they need to solve the problems of the future. STEM education can help students develop these skills and prepare them for success in college and in the workforce.

The benefits of STEM

There are many benefits to STEM education. STEM education can help students:

- Develop critical thinking and problem-solving skills.
- Learn to think creatively.
- Become more innovative.
- Develop a passion for learning.
- Gain the skills they need to succeed in college and in the workforce.

Using STEM in the classroom

There are many ways to incorporate STEM education into the classroom. Here are a few ideas:

- Use hands-on activities and experiments.
- Incorporate real-world problems into lessons.
- Use technology to enhance instruction.
- Invite guest speakers from STEM fields.
- Partner with local businesses and organizations

Of course, teaching STEM subjects doesn't mean that we have to limit STEM learning to Science, Technology, Engineering and Mathematics lessons. Here are some examples of how STEM can be integrated across the curriculum:

Integrating STEM into English Language lessons

One way to integrate STEM into English Language lessons is to have students write about STEM topics. For example, students could write about the science behind a particular invention, the engineering challenges of building a bridge, or the math involved in designing a video game. This type of writing assignment can help students to develop their critical thinking and problem-solving skills, as well as their writing skills.

Another way to integrate STEM into English Language lessons is to have students read about STEM topics. For example, students could read about the life of a famous scientist, the history of a particular technology, or the latest research in a STEM field. This type of reading assignment can help students to learn about STEM topics in a more engaging way, and it can also help them to develop their research and comprehension skills.

Integrating STEM into Social Studies

One way to integrate STEM into Social Studies is to have students use STEM skills to solve problems related to social studies topics. For example, students could use their engineering skills to design a sustainable city, or they could use their math skills to track the spread of a disease. This type of problem-solving can help students to develop their critical thinking and problem-solving skills, as well as their understanding of social studies topics.

Another way to integrate STEM into Social Studies is to have students use STEM tools to learn about social studies topics. For example, students could use a virtual reality simulation to experience life in another time period, or they could use a data visualization tool to track the changes in a population over time. This type of technology can help students to learn about social studies topics in a more engaging and interactive way.

By incorporating STEM education into the classroom, educators can help students develop the skills they need to succeed in today's world.

The need for students to be more adaptable and resilient.

Students in schools today need to be more adaptable and resilient than ever before. The world is changing at a rapid pace, and students need to be able to adapt to these changes. They also need to be able to bounce back from setbacks and challenges.

In today's ever-changing world, it is more important than ever for students to be adaptable and resilient. School leaders can play a key role in developing these essential skills in their students.

Here are a few tips for school leaders on how to develop adaptability and resilience in their students:

- **Create a culture of learning and growth.** A culture of learning and growth is one where students are encouraged to take risks, make mistakes, and learn from their experiences. This type of environment helps students to develop a growth mindset, which is the belief that intelligence can be developed through effort.
- **Provide opportunities for students to learn from failure.** Failure is a natural part of life, and it is an important opportunity for learning. School leaders can help students to learn from failure by providing them with opportunities to reflect on their mistakes and develop strategies for improvement.
- **Teach students how to manage stress.** Stress is a normal part of life, but it can be harmful if it is not managed effectively. School leaders can help students to manage stress by teaching them relaxation techniques, such as deep breathing and meditation.
- **Help students to develop positive coping mechanisms.** When students face challenges, it is important for them to have positive coping mechanisms. School leaders can help students to develop positive coping mechanisms by teaching them how to problem-solve, set goals, and ask for help when they need it.
- **Celebrate student successes.** When students succeed, it is important to celebrate their accomplishments. This will help students to build confidence and resilience.

By following these tips, school leaders can help students to develop the adaptability and resilience they need to succeed in today's world.

Summary: The changing needs of our students

In order to meet the changing needs of students in schools, educators need to be flexible and innovative. They need to find ways to incorporate social media into the classroom in a positive way, and they need to find ways to make STEM education more engaging and relevant for students. They also need to create a supportive environment where students feel safe to take risks and learn from their mistakes.

Here are some specific examples of how educators can meet the changing needs of students in schools:

- **Incorporate social media into the classroom in a positive way.** Educators can use social media to connect with students outside of the classroom, to provide additional learning opportunities, and to promote collaboration. For example, teachers can create a class Twitter account to share news and updates about the class, or they can use a social media platform like Edmodo to create a virtual classroom where students can interact with each other and with the teacher.
- **Make STEM education more engaging and relevant for students.** Educators can make STEM education more engaging and relevant for students by using hands-on activities, by incorporating real-world problems into their lessons, and by using technology to enhance their instruction. For example, teachers can take their students on field trips to science museums or engineering firms, or they can use virtual reality simulations to give students a taste of what it's like to work in a STEM field.
- **Create a supportive environment where students feel safe to take risks and learn from their mistakes.** Educators can create a supportive environment where students feel safe to take risks and learn from their mistakes by establishing a positive classroom climate, by providing regular feedback, and by celebrating student successes. For example, teachers can create a "no judgment zone" in their classroom where students feel comfortable sharing their ideas, even if they're not sure if they're right. They can also provide students with regular feedback on their work, both positive and negative, so that they can learn from their mistakes and improve. Finally, they can celebrate student successes, both big and small, to help students feel good about themselves and their accomplishments.

The changing needs of students in schools are a challenge, but they are also an opportunity for educators to be creative and innovative. By meeting the needs of students, educators can help them succeed in school and in life.

Of course, 2023 leadership is not just about our students, it is also about leading in a culture of accountability.

The demands of accountability

School leader accountability has become a key focus in education policy in recent years. There is a growing consensus that school leaders play a critical role in student achievement, and that they should be held accountable for the performance of their schools.

Approaches to leader accountability

There are a number of different approaches to school leader accountability.

One approach is to use examination results to measure school leader performance. This approach has been criticized for being too simplistic, and for not taking into account the many factors that can affect student achievement.

Another approach to school leader accountability is to triangulate a variety of measures, including student achievement, teacher quality, and school climate. This approach is more comprehensive, but it can be more difficult to implement.

Regardless of the approach used, school leader accountability should be fair and equitable. School leaders should be held accountable for the performance of their schools, but they should also be given the resources and support they need to be successful.

The benefits of positive accountability

Here are some of the benefits of school leader accountability:

- **It can help to improve student achievement.** When school leaders are held accountable for the performance of their schools, they are more likely to focus on improving student learning.
- **It can help to attract and retain high-quality school leaders.** When school leaders know that they will be held accountable for their performance, they are more likely to choose a career in education.
- **It can help to improve school culture.** When school leaders are held accountable for the performance of their schools, they are more likely to create a positive and productive school culture.

The challenges of accountability

Here are some of the challenges of school leader accountability:

- **It can be difficult to measure school leader performance.** There are many factors that can affect student achievement, and it can be difficult to isolate the impact of school leaders.
- **It can be unfair to hold school leaders accountable for factors beyond their control.** For example, school leaders may not be able to control the socioeconomic status of their students.
- **It can create a culture of fear and mistrust among school leaders.** When school leaders are constantly under pressure to perform, they may be less likely to take risks and innovate.

Overall, school leader accountability is an important tool for improving student achievement. However, it is important to use accountability in a fair and equitable way, and to be aware of the challenges associated with this approach. However, we hold leaders to account, we need to be aware of the demands that this accountability can bring.

The demands of accountability

School leader accountability is a complex and multifaceted issue. There are a number of different demands that are placed on school leaders in terms of accountability, and these demands can vary depending on the context.

Some of the key demands of school leader accountability include:

- Improving student achievement. School leaders are expected to improve student achievement, and this is often the primary focus of accountability measures.
- Closing achievement gaps. School leaders are also expected to close achievement gaps between different groups of students, such as students from different socioeconomic backgrounds or students with different learning disabilities.
- Providing a safe and orderly learning environment. School leaders are expected to provide a safe and orderly learning environment for all students.
- Ensuring that all students have access to a high-quality education. School leaders are expected to ensure that all students have access to a high-quality education, regardless of their background or circumstances.
- Being transparent with the public about school performance. School leaders are expected to be transparent with the public about school performance, and to provide regular updates on student achievement and other key metrics.

These are just some of the demands that are placed on school leaders in terms of accountability. It is important to note that these demands can vary depending on the context. For example, school leaders in city schools may face different challenges than school leaders in village schools.

Tackling accountability – practical strategies

There are a number of ways that school leaders can tackle the demands of accountability. Some of the key strategies include:

- Developing a strong school improvement plan. A school improvement plan is a roadmap for improving student achievement. It should be developed in collaboration with all stakeholders, and it should be based on evidence-based practices.

Here are the steps involved in developing a school improvement plan:

1. Identify the school's needs. The first step is to identify the school's needs. This can be done by collecting data on student achievement, attendance, behaviour, and other factors.
2. Set goals. Once the school's needs have been identified, the next step is to set goals. These goals should be specific, measurable, achievable, relevant, and time bound.
3. Develop strategies. The next step is to develop strategies for achieving the goals that have been set. These strategies should be based on evidence-based practices.
4. Implement the plan. Once the strategies have been developed, the next step is to implement the plan. This will require the cooperation of all stakeholders, including teachers, parents, and community members.
5. Evaluate the plan. The final step is to evaluate the plan. This will involve collecting data on student achievement and other factors to determine whether the plan is working. If the plan is not working, it may need to be revised.

Here are some tips for developing a successful school improvement plan:

- Get input from all stakeholders. The school improvement plan should be developed in collaboration with all stakeholders, including teachers, parents, and community members. This will ensure that the plan is supported by everyone involved.
- Make the plan specific, measurable, achievable, relevant, and time bound. The goals of the school improvement plan should be specific, measurable, achievable, relevant, and time bound. This will make it easier to track progress and determine whether the plan is working.

- Base the plan on evidence-based practices. The strategies in the school improvement plan should be based on evidence-based practices. This means that they should be supported by research and have been shown to be effective in improving student achievement.
- Be flexible and willing to make changes. The school improvement plan should be flexible and adaptable. This means that it should be able to be changed as needed to ensure that it is effective.
- Communicate with stakeholders. It is important to communicate with stakeholders throughout the development and implementation of the school improvement plan. This will help to ensure that everyone is aware of the plan and that they are supportive of it.
- Implementing effective teaching pedagogy. School leaders should ensure that teachers are implementing effective instructional practices in their classrooms. This includes providing teachers with professional development opportunities and access to high-quality resources.

How do school leaders do this? In order to do this, school leaders should:

- Be clear about your expectations for teachers. What do you want teachers to do in their classrooms? What are the most important things you want students to learn?
- Provide teachers with the resources they need to be successful. This includes access to high-quality curriculum materials, professional development opportunities, and other resources.
- Create a supportive and collaborative environment for teachers. This will help teachers feel comfortable taking risks and trying new things.
- Celebrate teacher successes. This will help to motivate teachers and keep them engaged in their work.
- Creating a positive school climate. A positive school climate is one where students feel safe, supported, and respected. School leaders can create a positive school climate by promoting a culture of collaboration and trust.

So, how can school leaders do this? School leaders can promote a culture of collaboration and trust by:

1. **Tip 1: Be a visionary leader.**

   Visionary leaders are able to see the big picture and set a clear direction for their schools. They are not afraid to think freely and produce new ideas. If you want to be a successful school leader, you need to be a visionary.

2. **Tip 2: Be a risk-taker.**

   Innovation requires risk-taking. If you are not willing to take risks, you will never be able to innovate. Of course, you need to be careful about the risks you take, but you should not be afraid to try new things.

3. **Tip 3: Be a collaborator.**

   Innovation is often the result of collaboration. No one person has all the answers, so it is important to get input from others. When you collaborate with others, you can pool your resources and ideas to produce better solutions.

4. **Tip 4: Be a learner.**

   The world is constantly changing, so it is important to be a lifelong learner. If you want to be a successful school leader, you need to be constantly learning and growing. There are many ways to learn, such as reading, attending conferences, and taking online courses.

5. **Tip 5: Be a communicator.**

   Communication is essential for innovation. You need to be able to communicate your vision to others, and you need to be able to listen to feedback. If you are not a good communicator, you will have a hard time innovating.

6. **Tip 6: Be a motivator.**

   Innovation requires motivation. You need to be able to motivate others to follow your vision and to take risks. If you can motivate others, you will be more likely to be successful.

7. **Tip 7: Be a celebrater.**

   Celebrating success is important for innovation. When people are successful, they are more likely to continue taking risks and trying new things. Make sure to celebrate the successes of your staff, students, and community members.

8. **Tip 8: Use technology to your advantage.**

   Technology can be a powerful tool for innovation. There are many ways to use technology to improve teaching and learning, such as using online resources, interactive whiteboards, and mobile devices.

9. **Tip 9: Be open to feedback.**

   It is important to be open to feedback from students, parents, staff, and community members. Feedback can help you to identify areas where you can improve.

10. **Tip 10: Be persistent.**

    Innovation takes time and effort. Don't get discouraged if you don't see results immediately. Keep working hard and eventually you will see success.

By following these tips, you can become a more innovative school leader. Innovation is essential for schools in 2023. If you want your school to be successful, you need to be innovative.

Conclusion

In conclusion, the challenges of school leadership in 2023 are many and varied. However, with the right skills and mindset, school leaders can overcome these challenges and make a real difference in the lives of their students.

School leaders need to be visionary, risk-takers, collaborators, learners, communicators, motivators, and celebrators. They need to be able to see the big picture, take risks, work with others, learn new things, communicate effectively, motivate others, and celebrate success.

If school leaders can do all of these things, they will be well-positioned to lead their schools into the future and prepare students for success in 2023 and beyond.

Thank you for your time.

Find Out More

Effective School Leadership in Challenging Times: A Review of the Literature by John MacBeath and Peter Gronn (2006)

Leadership for Learning: Transforming Schools in the 21st Century by David Hargreaves and Andy Hargreaves (2006)

Leading in a Complex World: The Theory and Practice of School Leadership by Geoff Southworth (2009)

The Challenges of School Leadership: Leading Schools in a Changing World by David Hopkins (2011)

School Leadership: A Practical Guide by Sue Swaffield (2012)

About Steve Burnage

Steve Burnage FCCT FRSA M. Ed B. Mus NPQH PGCE is a Fellow of the Chartered College of Teachers (the highest award that can be bestowed in a teacher in the UK), a Fellow of the Royal Society of Arts, an international education consultant, inspector of schools and author.

Steve has over 35 years' experience of successful teaching and school leadership and is proud to include government ministries of education, The British Council, The International baccalaureate and Cambridge University Press and Assessment amongst his many and varied clients.

Steve is currently working with Marshall Cavendish Education on the publication of a range of interactive school leadership training materials.

During 2023, Steve will be travelling to work with school leaders and teachers in the UAE, Oman, Uzbekistan, the USA, India, Bangladesh, Bosnia, Hungary, Portugal, Mongolia, and Albania; as well as leading workshops online and providing coaching and mentoring to school leaders across the world.

To contact Steve, call +44 7767 858360 or email mister.steve@gmx.com

Mr. Sercan Oz

UK Teachers Academy

Seminar Title:

“Fostering Critical Thinking and Raising Proficient Readers in the Digital World.”

Students’ use of the Internet continues to increase while the opportunity to learn skills in school to cope with the “information bombardment” is far from required levels. PISA data shows that 15-year-olds increasingly read online to fulfil information needs (e.g. online news versus newspapers). “The massive information flow that characterises the digital era demands that readers be able to distinguish between fact and opinion, and learn strategies to detect biased information and malicious content such as phishing emails or fake news.” (Suarez-Alvarez, J. (2021), “Are 15-year-olds prepared to deal with fake news and misinformation?”, PISA in Focus, No. 113, OECD Publishing, Paris) The report suggests that “Education systems with a higher proportion of students who were taught whether information is subjective or biased were more likely to distinguish fact from opinion in the PISA reading assessment…”

In this regard, schools and teachers are more than ever expected to teach critical thinking skills to equip students with abilities to question, criticize, analyze, and synthesize any kind of information presented to them. This, without any doubt, cannot be achieved in classrooms in which the teacher is the only source of information, and students memorize all the information offered to them to reproduce it in the exams. This presentation will explore student-centered teaching approaches and methodologies that will foster critical thinking in an interactive classroom atmosphere.

Fostering Critical Thinking and Raising Proficient Readers in the Digital World

Sercan Oz

Abstract

Students' use of the Internet continues to increase while the opportunity to learn skills in school to cope with the "information bombardment" is far from required levels. PISA data shows that 15-year-olds increasingly read online to fulfil information needs (e.g. online news versus newspapers). "The massive information flow that characterises the digital era demands that readers be able to distinguish between fact and opinion, and learn strategies to detect biased information and malicious content such as phishing emails or fake news." (Suarez-Alvarez, J. (2021), "Are 15-year-olds prepared to deal with fake news and misinformation?", PISA in Focus, No. 113, OECD Publishing, Paris) The report suggests that "Education systems with a higher proportion of students who were taught whether information is subjective or biased were more likely to distinguish fact from opinion in the PISA reading assessment..."

In this regard, schools and teachers are more than ever expected to teach critical thinking skills to equip students with the ability to question, criticize, analyze, and synthesize any kind of information presented to them. This, without any doubt, cannot be achieved in classrooms in which the teacher is the only source of information, and students memorize all the information offered to them to reproduce it in the exams. This session will explore student-centered teaching approaches and methodologies that will foster critical thinking in an interactive classroom atmosphere.

What does PISA Data say?

PISA data shows that 15-year-olds increasingly read online to fulfill information needs (e.g. online news versus newspapers).

"The massive information flow that characterizes the digital era demands that readers be able to distinguish between fact and opinion, and learn strategies to detect biased information and malicious content such as phishing emails or fake news."

"Education systems with a higher proportion of students who were taught whether information is subjective or biased were more likely to distinguish fact from opinion in the PISA reading assessment..."

An average of 54% of students in OECD countries reported being trained at school on how to recognise whether information is biased or not. (Suarez-Alvarez, J. (2021), "Are 15-year-olds prepared to deal with fake news and misinformation?", PISA in Focus, No. 113, OECD Publishing, Paris).

Students reported that during their entire school experience were taught the following. OECD average

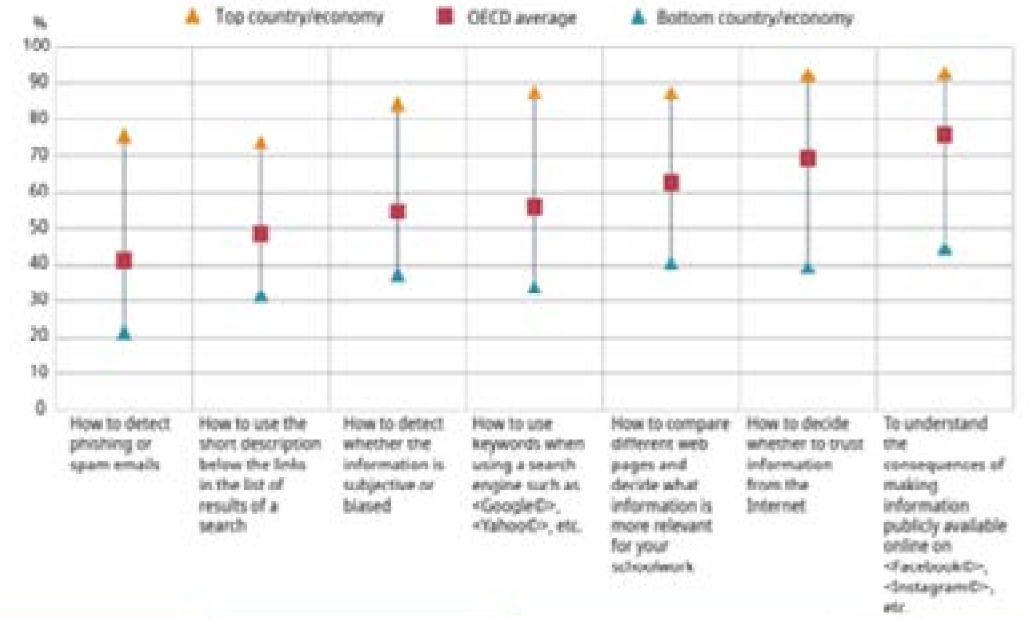

Items are ranked in ascending order of the percentage of students within OECD average.
Source: OECD, PISA 2018 Database, Table B.2.6.

Literacy and digital literacy

In the contemporary digital age, the imperative of imparting digital literacy within the educational curriculum cannot be overstated. As highlighted by Paté-Cornell and Travis Trammell in their research conducted at Stanford University, there exists substantial empirical evidence indicating that vulnerable demographics, such as the elderly, the youth, and those with lower levels of education, are disproportionately susceptible to the pernicious influence of fake news. Moreover, the ominous projection that "artificial intelligence will turbocharge fake news in the years ahead" underscores the urgent need to equip students with the necessary skills to discern the veracity of online information. In this context, the cultivation of autonomous and advanced reading skills emerges as a pivotal educational objective. These skills encompass the capacity to navigate through the intricate landscape of digital information, adeptly manage ambiguity, and critically assess diverse viewpoints. By fostering such competencies, educational institutions can empower students to not only safeguard themselves against misinformation but also contribute to the promotion of a more informed and resilient society in an era characterized by the proliferation of digital content and disinformation.

False /Fake News!
Not only a temptation or a habit.

Empirical studies have shown that classroom interventions aimed at developing students' assessment of information reliability are effective in improving students' critical thinking when comprehending multiple documents. (Ana Pérez, Anna Potocki, Marc Stadtler, Mônica Macedo-Rouet, Johanna Paul, Ladislao Salmerón, Jean-François Rouet, "Fostering teenagers' assessment of information reliability: Effects of a classroom intervention focused on critical source dimensions, Learning and Instruction," Volume 58, 2018,) This finding is particularly pertinent in the context of addressing susceptibility to fake news, as it underscores that the interest in and belief in fake news are not solely products of personal temptation or habitual behavior. Rather, they are also intricately linked to individuals' levels of education and their capacity to cope with misinformation. By fostering critical thinking skills and equipping students with the ability to evaluate multiple information sources, these educational interventions play a pivotal role in empowering individuals to navigate the complex and often deceptive digital information landscape. Integrating such educational initiatives within school curricula becomes essential in not only enhancing students' ability to discern the credibility of information but also in building a more resilient and informed society in the face of the challenges posed by fake news.

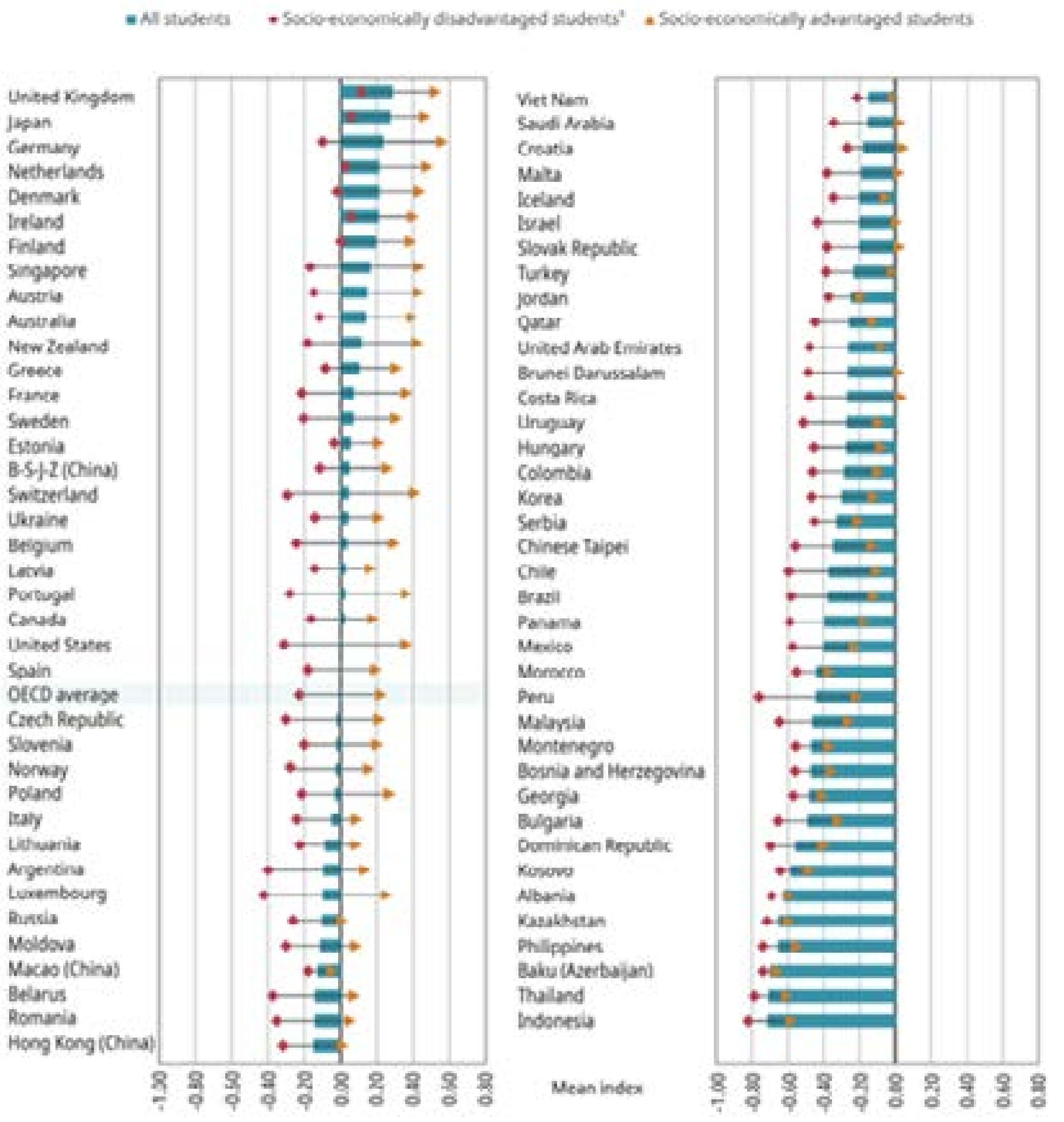

Students' knowledge of reading strategies for assessing the credibility of sources, by socio-economic status.

Critical thinking is critical

Critical thinking is the process of actively conceptualizing, analyzing, and applying the information gathered through observation, experience, or reflection. It relies on rationality and reasoning. Critical thinking is the ability to find solutions on the basis of evaluation, logic, and evidence.

Schools and teachers are more than ever expected to teach critical thinking skills to equip students with the ability to question, criticize, analyze, and synthesize any kind of information presented to them.

This, without any doubt, cannot be achieved in classrooms in which the teacher is the only source of information, and students memorize all the information offered to them to reproduce it in the exams.

Teaching critical thinking skills in the classroom

Less teacher talk, more student voice

Teaching critical thinking skills in the classroom necessitates a shift from traditional teacher-centered instruction towards a more student-centric approach. This transformation involves reducing the dominance of "teacher talk" and creating opportunities for "student talk." Empowering students to express their thoughts, ask questions, and engage in meaningful dialogue not only fosters a collaborative learning environment but also promotes the development of critical thinking skills. By lessening the emphasis on teacher monologues and adopting a facilitative role, educators can allow students the space to explore ideas, challenge assumptions, and construct their own knowledge. In this context, lesson planning should not solely revolve around delivering content but also focus on facilitating active learning experiences that encourage inquiry, analysis, and reflection. By prioritizing learning over teaching, educators can nurture the growth of critical thinkers who are not only receptive to knowledge but are also capable of independently evaluating and synthesizing information, a vital skill in today's information-rich society.

Sample Activity: Project
In a Science Class teaching **"Water Cycle"**,

- Instead of just lecturing on the topic, the teacher assigns a **project** based on the question: **"Why some countries need artificial rain and how rain seeding works?"**
- The teacher provides guidelines, scaffolds the procedure, guides the project, and monitors.
- Students present their conclusions as a group in the classroom.

Connect different ideas

In the classroom, fostering critical thinking skills hinges on the vital practice of connecting different ideas. This process involves incorporating diverse points of view and encouraging students to explore concepts from multiple perspectives. Engaging in classroom discussions and brainstorming sessions not only promotes collaborative learning but also allows students to confront contrasting viewpoints and ideas. By connecting different strands of thought, educators not only stimulate critical thinking but also help students develop a deeper understanding of complex subjects. This multifaceted approach to teaching not only enriches the educational experience but also equips students with the skills to analyze, evaluate, and synthesize information effectively, preparing them for the challenges of the modern world.

Sample Activity: Classroom Debate
In an English Class teaching **"parts of speech"**, the teacher uses Classroom Debate.

- Students are put into different teams; each teams get one of the parts of speech (Team Adjective, Team Verb, etc.)
- Each team defends one aspect of a topic (For example, Team Adjective defends with reasons that adjective is the most important part of a sentence emphasizing its functions and importance)
- They do research, find reasons and ways to convince others
- They ask questions to each other
- A jury among students decides on the winners.

Students will not only collaborate and learn in a fun and interactive way, but they will also improve their critical thinking by connecting ideas.

Teach information literacy

Teaching critical thinking through information literacy is a cornerstone of empowering students in the digital age. One effective approach involves emphasizing the distinction between examples and nonexamples, where students learn to discern credible information sources from unreliable ones through source vetting. Encouraging classroom discussions on credibility, subjectivity, and objectivity while examining concrete examples and nonexamples of trusted information further sharpens critical thinking skills. Additionally, distinguishing between facts and opinions equips students with the ability to analyze content with a discerning eye, an essential skill for making informed decisions and navigating the complex landscape of information in our contemporary world. By integrating these aspects into their teaching, educators can foster a generation of students who not only consume information critically but also contribute to a more informed and discerning society.

Consistency is the key

Gen Z & Alpha like to have a voice, but they are also pragmatic. While valuing their voice, they can sometimes exhibit reluctance in classroom discussions and may attempt to conform to what they believe the teacher expects. However, this should not deter educators from implementing strategies to nurture critical thinking among these generations. Successful implementation requires a combination of careful planning and practice. Employing efficient prompts that stimulate thoughtful dialogue, modeling critical thinking through teacher-led examples, and guiding students towards independent analysis are essential components of this process. Equally important are clear instructions and well-defined expectations to provide students with a structured framework for discussion. Furthermore, offering the right incentives and rewarding active participation can motivate these tech-savvy generations to engage in critical thinking exercises, ultimately empowering them to become astute and independent thinkers in the ever-evolving information landscape.

Misconceptions and challenges

Misconceptions surrounding challenges in fostering critical thinking in the classroom often lead to less effective approaches and discouragement among teachers. For instance, teachers can prioritize finishing the book or curriculum over nurturing critical thinking. Teachers may find these student-centered approaches time-consuming and chaotic. This can hinder student engagement and result in missed opportunities for deeper learning. In fact, student-centered approaches that promote critical thinking are not barriers in front of achieving the learning objectives -that curriculum or books entail- when teachers plan for learning rather than just for teaching.

Similarly, teachers may think that these approaches and techniques are chaotic and cause poor classroom management. Learner-centered approaches that foster critical thinking do not hinder classroom management; instead, they enhance it by promoting student engagement and responsibility. When students are actively involved in their learning process, they are more likely to be motivated and well-behaved, reducing the need for strict discipline. Additionally, critical thinking skills empower students to collaborate, communicate, and resolve conflicts effectively, creating a positive classroom environment conducive to learning and cooperation.

On the other hand, expecting answers solely within a single frame limits the development of diverse perspectives and stifles creativity. In this sense, class discussions should not be limited to two-way interaction between students and the teacher. Teachers should not play the role of a confirming authority, but an encouraging facilitator.

Additionally, incentives for textbook repetition may discourage independent thought. Overlooking the importance of clear instructions and smooth transitions can create confusion and hinder critical thinking.

Assessment promoting critical thinking

Assessment guides teaching and learning, and students tend to learn in the way they are assessed.

Assessment approaches play a pivotal role in fostering critical thinking within educational settings. Notably, assessment serves as a guiding force that shapes both teaching and the way students acquire and apply knowledge. Thus, it's imperative to ensure that assessments themselves encompass and promote critical thinking skills. This can be achieved through diverse assessment methods, such as assignments, projects, and tests, which move beyond rote memorization of facts. To truly nurture critical thinking, assessments should require students to take positions, substantiate their beliefs through rigorous research, present evidence, and evaluate the credibility of sources. By aligning assessment with critical thinking objectives, educators empower students to develop the analytical and evaluative skills essential for navigating the complexities of the modern world.

Conclusion

The way we teach/educate the young generations affects their attitude to any kind of information.

We should think more seriously about the bitter question *"Are we, as teachers, the ones that make these young people get used to reproduce and share information served to them without questioning or reasoning?"*

Mrs. Nele Noe

Independent Consultant

Seminar Title:

“Preparing Gen Z for the Real World.”

While most secondary school graduates have studied English for years in the classroom setting, they are unconfident due to lack of practice and this is a gigantic barrier to communicating in English. As English language educators, we believe it is vital that our students are equipped with the tools for success in the ‘real world’ and that our role is to facilitate students’ communication on their path to fluency. In this plenary, we will reflect on how we offer students communication opportunities and then look at how we as teachers can boost learners’ confidence to becoming global communicators in the 21st century by focusing on providing authentic language opportunities daily.

Mr. Soran Abubakr

Tishk International University

Seminar Title:

"The impact of student-engagement on students' performance."

In our past school time, most of our teachers followed traditional methods of teaching; the teacher was the center of explaining and doing all the talking and we were usually quiet and passive during classes. In contemporary period, it is crucial to realize that this can't be implemented with generation z and alpha who are active and don't want to sit in classes silently for 40 minutes. Therefore, teachers must not follow completely the same methods their lecturers used because this kills students' motivation, enthusiasm, and overall learning.

The seminar entitled, the impact of student-engagement on students' performance, sheds light on the significance of involving students in our classrooms. It is well noted by some researchers that increased amount of engagement by schools and institutions will lead to significant positive impacts on students' overall learning and outcomes. Another benefit of increased level of engagement with the course content results in students' better knowledge acquisition and general cognitive growth. Last but not least, researchers found that it reduces the rate of K-12 dropouts. This seminar also focuses om the three dimensions of student engagement which are behavioral, emotional, and cognitive engagement. Various means of involving students in classroom will be explained which teachers can implement in their classrooms to improve student engagement. The matter whether the curriculum must be changed to fit student engagement will be discussed as well.

The Impact of Student Engagement on Student Performance

Soran Abubakr Abdulrahman

What's engagement?

Student engagement refers to the active involvement of students. Students should be attentive as well as in attendance. It requires them to be committed to the task and find some inherent value in the activities they are being asked to do. The engaged students should not only complete the assigned tasks but should also approach them with enthusiasm and dedication.

The Dimensions of Engagement

There are three dimensions of students engagement:

- Behavioral Engagement
- Emotional Engagement
- Cognitive Engagement

Behavioral Engagement focuses on the observable actions and behaviors of students. It includes attending classes regularly, actively participating in discussions and activities, complying with classroom rules and expectations, and avoiding disruptive or negative actions.

Emotional Engagement refers to students' emotional experiences and affective reactions to their learning environment. It encompasses feelings of interest, enjoyment, excitement, curiosity, and a sense of belonging. Emotionally engaged students are motivated, invested, and connected to their learning experiences.

Cognitive Engagement refers to students' intellectual and cognitive involvement in their learning. It involves actively processing and making sense of information, using critical thinking and problem-solving skills, seeking deeper understanding, and being motivated to achieve academic goals. Cognitively engaged students show a high level of intellectual effort and investment in their learning tasks.

Relationships Between Student Engagement and Academic Achievement

According to a meta-analysis study conducted by Lei, Cui, and Zhou in 2018, in which they studied the results of 69 independent studies with 96,473 participants about the relationship between student engagement and academic achievement, there is a strong and positive correlation between overall student engagement and academic performance. Students' performance is higher when they are engaged more in the class. Moreover, this correlation was noted almost in all the three types of engagement.

When students are highly engaged, they perform better academically, for example, they:

1. Participate more in class discussions.
2. Complete assignments.
3. Recall information easier.
4. Develop better critical thinking.
5. Improve problem-solving.

Disadvantages of not Engaging

Disengaged students at school are more likely to:

1. Struggle academically.
2. Drop out of school.
3. Have behavioral problem.

Tips and Strategies for Promoting Student Engagement:

- Involving students in the learning process actively. Including active learning strategies in our classes, such as group work, problem-solving activities, and discussions.Using diverse teaching styles to meet students' diverse learning needs and preferences. Engagement increases if students' individual interest is considered.
- Making content relatable to students or real-life situations
- Letting students make choices.
- Less feedback and more self-assessment.
- Using videos and sound clips.
- Add meaningful gamification into your classroom.

Dr. Muataz AlHussein

Cambridge University

Seminar Title:

"Equipping teachers to lead and educate Generation Z and Alpha."

This presentation focuses on the essential components of effective teacher professional development for the future classroom, emphasizing the crucial role of technological competence and role modelling. Teachers must possess technological competence to integrate technology into their classrooms and equip students with vital skills for the future. Role modelling is equally crucial, inspiring students to develop a passion for learning and the importance of ongoing learning and development. This presentation emphasizes the significance of balancing traditional teaching methods with emerging technologies, setting clear goals, and using appropriate tools for professional development. By integrating these elements, teachers can acquire the necessary skills and competencies to prepare students for the challenges of the future.

This presentation provides an opportunity for educators to exchange best practices and innovative strategies for professional development, promoting collaboration and innovation in education. Through interactive discussion, participants can explore new ideas and approaches to empower teachers for the future classroom.

Mr. Recep Bilgin

Tishk International University

Seminar Title:

"Digital Natives and their concentration problems."

Digital natives is the name given to the new generations because they were born with digital gadgets which occupy a tremendous part of their lives. however, they cause them some other problems like not being able to concentrate on the lessons. Especially in traditional societies, teachers may develop some prejudices about these generations. They may be tended to associate this problem with lack of intelligence, but in fact, these digital technologies cause them to develop attention deficit. Indicating the core of the problem to the teachers may help them much to discern the problem.

الجلسات العربية

صباح م. مجيد

المديرية العامة
لتربية كركوك

عنوان المحاضرة:

"العاطفة السليمة والتفكير الصحيح للجيل Z والجيل ألفا."

ان العواطف السليمة والتفكير الصحيح يمثلان تحديات لكل من جيل z وجيل الفا للتوازن بين الحياة الواقعية والشخصيه المستقلة اصبحت المدارس الان ينتقل فيها جيل الرقمين بأمكانهم السفر فعلياً حول العالم والوصول الى كميات هائلة من المعلومات بكل سهولة ويقضي فيه وقته يومياً ،هنا لابد ان نؤكد تمتع هذه الاجيال بالوصول الى جميع انواع المعلومات وبالتالي فهم ببساطة ليسوا مهتمين بمجرد الحضور للفصول والجلوس في المحاضرات وتدوين الملاحظات.

د. زاهد سامي محمد

جامعة زاخو/
فاكلتي التربية

عنوان المحاضرة:

"تحديات مواكبة النظام التعليمي لخصائص الجيل الحالي."

بعد دراسة خصائص الاجيال المتعاقبة من قبل المختصين تبيّن وجود اختلافات في طبائعهم تبعا للتغيرات المستمرة التي تحصل في مجالات الحياة المتعددة، ويفرض هذا مجموعة تحديات على الأنظمة التعليمية لموكبة عصرها. ونحن كجزء من المجتمع العالمي الكبير ونظرا للتطورات السريعة التي حصلت في مجال التكنولوجيا والاتصالات الحديثة تفرض علينا إعادة النظر في مناهجنا الدراسية وطرق وأساليب ووسائلنا التعليمية ودراسة واقعنا المحلي والتبصر في أنظمة التعليم للدول المتقدمة والنامية للاستفادة من رؤى وخبراتهم والتحديات التي واجهتهم وتواجههم، لكي نتمكن التأقلم على المستوى الفردي والاجتماعي لمواكبة الحياة بشكل فعال. فليس من المنطق أن نواجه الحياة بنفس وسائلنا التقليدية وننتظر نتائج مختلفة. وهنا ستواجهنا مجموعة أسئلة كتحديات تواجه نظامنا التعليم:

١- ما هي أهداف مؤسساتنا التعليمية القصيرة والبعيدة المدى، وهل تواكب احتياجات العصر على الصعيد المحلي والعالمي وعلى المستوى الفردي والمجتمعي؟
٢- كيف يمكننا خلق بيئة تعليمية جاذبة للجيل الجديد ليتمكن مواكبة العصر؟
٣-مالمحاور الاساسية التي ينبغي أن نعمل عليها لإصلاح وتطوير نظامنا التعليمي؟
٤- ما الفترة والامكانات المادية المتوقعة انفاقها لإشباع النظام التعليمي احتياجات الأفراد والمجتمع المعاصر؟

اسراء هاشم الراوي

وزارة التربية العراقية

عنوان المحاضرة:

"التعليم عن بعد بين الواقع ومستوى الطموح."

الفكرة من التعليم عن بعد انشاءه واسباب الحاجة الى التعليم عن بعد في ظل التطور الحاصل في الاجيال الحديثة، واقع التعليم عن بعد في مدارس العراق المقارنة بين الدول العربية.

عنوان المحاضرة:

"التوعية الثقافية للمعلم لمواكبة مهارات التعليم الرقمي للجيلين Z وألفا."

جواد صالح عباس

الإشراف التربوي

ان التوعية الثقافية للمعلم ومواكبة التعليم الرقمي اصبحت ضروره من ضرورات التعليم وبيان دور المعلم في هذا الواقع الجديد وكيف يتعامل مع الادوات المتطورة ومواكبة المتغيرات المتسارعة بشكل يضمن تحقيق الاهداف التربويه في هذا المجال حيث ان المعلم يحتل موقعا متميزا بين جميع عناصر المجموعة التعليمية الفاعلة والمؤثرة في بناء شخصية التلميذ واعداده للمستقبل حيث نحن بحاجة ماسة الى اساليب وتقنيات تزيد من استثمار الموارد البشرية واعدادها مستقبلا.

ان المعلم بحاجة ماسة الى ان يكون نموذجا للمهارة في استخدام التقنيات الحديثة وتصميم البرامج التعليمية لاداء الادوار متطلبات تعليمية جديدة..
كما نود ان نقول ان هذه التقنيات ليست بديلا عن دور المعلم ولكنها ادوات جعلت من المعلم له دور مميز وفعال.

ان الاساس الذي يقوم عليه النشاط الصفي واللاصفي هو المتعلم لانه اصبح محور العمليه التربوية بدلا من المادة الدراسية التي اصبح ينظر اليها على انها وسيلة تتكامل مع غيرها من الوسائل من اجل تحقيق اهداف معينة ولهذا اصبحت الانشطة التي يقوم بها المعلم هي جوهر عمل الساعين الى تطورها وتنفيذها وهنالك مجموعة من المعايير تتحكم باختيار الانشطة منها المادة الدراسية وطبيعة الموضوع وطبيعة المتعلمين حيث توفر الوقت والامكانيات المادية والبشرية وكذلك الفلسفة التي ينطلق منها المربون عامة والمعلم صاحب قرار الاختيار خاصة وفلسفة المجتمع والاهداف المتوخاة وطريقة تصنيف المحتوى وترتيبه وعنصر التقويم .

أ. د. خميس عواد زيدان

الجامعة العراقية

عنوان المحاضرة:

"التعليم والابتكار في عصر التحول الرقمي بين الواقع والطموح."

أضحى الإبداع التكنولوجي الركيزة لنمو الاقتصاد وازدهاره وتطوّر المؤسسات واستمرارها حيث لا يمر يوم إلا ونشاهد أو نسمع عن مستجدات في الميدان العلمي او التكنولوجي على مختلف الأصعدة، ورغم أن العنصر البشري بعقله المتحدي للصعوبات وبمعارفه العلمية والتكنولوجية هو الذي يتوقف عليه سرعة التقدم التكنولوجي، إلا أن وجوده لوحده غير كاف، فأينما تواجد العنصر البشري فلا بد له من مناخ ملائم وإمكانيات مادية ومحفزات معنوية تشجعه على العطاء والإبداع.

فالابتكار أو الإبداع العلمي والتكنولوجي يعد من العوامل الرئيسية التي تحسن من القدرات التنافسية للدول فضلا عن كونه يشكل قاعدة الانطلاق لجهود التوليد الذاتي والمستدام للثروة، وتعمد الدول إلى توفير البيئة المواتية لتحفيز الابتكار من خلال الاستثمار في التعليم وتشجيع البحث العلمي، وإقامة مؤسسات الأبحاث ودعمها ماديا وايجاد علاقات وطيدة بين المجتمع التعليمي الأكاديمي ومجتمع الأعمال.

بحيث أصبحت حتمية التغيير مبنية على الحاجة الفعلية وبما يحقق الطموح المنشود وعدم ترك فجوه بين الواقع مع وجود نظرة مستقبلية طموحة لاستثمار تقنيات الذكاء الصناعي في الأنظمة التعليمية بما يحقق النضج على مستوى الجاهزية التكنولوجية والتشجيع على اتقان مهارات العصر للحد من الأمية الرقمية والتعليم التكنولوجي ودعم الوعي المجتمعي وتوفير البيئة التعليمية التي تساهم في الإبداع من خلال التعليم التفاعلي فضلا عن دعم تنقل الطلاب على الصعيدين الوطني والدولي.

عنوان المحاضرة:

"الشمولية في التدريس والتعليم."

أ.د. عمر مجيد عبد

وزارة التعليم العالي والبحث العلمي/
الجامعة العراقية/كلية التربية

التطرق الى موضوع الشمولية في التدريس والتعليم لتحدد اهداف البحث لاهمية الانتقال من ضخ المعلومات للطلبة الى احداث حالة من النمو المتكامل او شبه المتكامل من نواحي العلمية والنفسية والانفعالية والاجتماعية.

عنوان المحاضرة:

"التعليم العالي العراقي ومواجهة الجائحة واجيال المتعلمين الرقميين."

د. عامر سليم الأمير

جامعة البصرة

نجح التعليم العالي في العراق في مواجهة الأزمات والتحول الكامل الى التعليم الرقمي والمدمج، حيث أثبت التعليم الرقمي النجاح في استمرارية وديمومة عمل الجامعات في التعليم، في ظروف استثنائية وكان التعليم الرقمي هو الحل الوحيد المتاح لمواجهة الجائحة، حيث انطلقنا في التعليم الرقمي وتوفير المستلزمات المادية والموارد البشرية لضمان استمرارية التعليم وتحقيق التنمية المستدامة. وخصوصا مع وصول أجيال من المتعلمين من الذين يمتلكون مهارات رقمية واحترافية في الاستخدام تفوق حتى قدرات المدرسين. وكان التركيز على تأهيل القدرات البشرية وتطويرها ومحو الامية الرقمية التعليمية وكذلك استثمار الموجود تقنيا والكترونيا ونجحنا بإكمال سنة دراسية في ظل ظروف غاية في الصعوبة والتعقيد في السنة ٢٠١٩-٢٠٢٠، حيث بلغ عدد الطلاب الذين مارسوا التعليم الرقمي هو ٨١١٥٥٣ طالب واجتازوا الاختبارات الرقمية وبأشراف اممي من منظمة اليونسكو وتحققت نقلة نوعية في قدرات التدريسيين، في مجال التعليم والاختبارات الرقمية، بما يؤمن متطلبات المناهج وجودة التعليم ولاستعداد لوصول طلاب بقدرات رقمية عالية، حيث تم تدريب كافة التدريسيين ومحو الامية الرقمية التعليمية والتحول الرقمي ولمدة ٣ سنوات متتالية ودون توقف ومستمرين وبعدد دورات تدريبية وتأهيلية تجاوزت عدد المليون والنصف دورة تدريبية وورشة تطويرية حضورية وافتراضية. في العام الدراسي ٢٠٢٠-٢٠٢١ كان هنالك زيادة بعدد الطلاب للدخول للجامعات بسبب النمو السكاني وبنسبة ٢٣٪ واصبح العدد ١٠٦٧... متعلم، وتم تطوير منظومة التعليم الرقمي و تصميم نموذجنا المرن للتعليم المدمج وبما ينسجم والبيئة التعليمية، مع استمرار عملية بناء القدرات والتدريب الرقمي للمعلم والمتعلم، واطلاق دليل معايير جودة التعلم الالكتروني الذي عالج اغلب المشاكل والتحديات فضلا عن التنسيق مع وزارة الاتصالات وزيادة السعات ومن خلال ما تقدم تم تنفيذ ....٨٢٥ محاضرة وأكثر من ....٣٥ اختبار حيث تم توثيق ذلك في مؤشر المعرفة وحصل العراق على المرتبة ٦٦ في مؤشر المعرفة العالمي للتعليم العالي. ان ضمان وصول الانترنت دون انقطاع وانشاء غرق المتابعة الالكترونية لأغراض تقديم الدعم والاسناد الفوري كان من عوامل نجاح التعليم الرقمي في العراق في ظل ظروف صعبة ومعقدة

عنوان المحاضرة:

"إطلاق العنان لقوة الجيلين (Z وألفا)."

د. أحمد جالاك شاكر

جامعة كركوك/كلية علوم الحاسوب وتكنولوجيا المعلومات

It is clear that time is running and our classical life has changed a lot. The educational system must parallel and keep up with this new technological era. Otherwise, the value of education will decline and be unbeneficial; the education system will collapse. Currently, the main challenge is how to overcome this change. Survival mustn't be for the strongest and smartest but for those most adapted to this change. This adaptation in an era in which society had accustomed to many things for decades becomes very difficult. It requires hard work together with all segments of society. However, the most difficult part falls on educational institutions because they will determine the right direction. Otherwise, the future of education is ominous.

عنوان المحاضرة:

"العلاقة بين طرائق التدريس والفصول الدراسية التفاعلية."

أ. د. حيدر حاتم العجرش

جامعة بابل

تهدف المحاضرة الى التعريف بالعلاقة ما بين طرائق التدريس والفصول الدراسية التفاعلية. يعد التدريس عملية اتصال وتفاهم بين طرفين اساسيين في عملية تربوية هما المعلم والمتعلم. وبناء على ذلك لابد من تحديد طبيعة التدريس من خلال عملية الاتصال ذات العناصر الخمسة:
مرسل، رسالة ، قناة الارسال ، مستقبل ، تغذية راجعة او رد الفعل.

فالمرسل هو (المعلم) و (الرسالة)هي المادة الدراسية او التوجيهات او القيم ....)، (القناة) هي الطريقة التي يتم من خلالها ايصال المعلومات .
لذا فان دور الطريقة مهم جدا في عملية الاتصال واحداث التفاعل دخل الفصول الدراسية. خصوصا اذا عرفنا ان الفرق مابين الطريقة التقليدية الحديثة هي عنصر التفاعل والاثر الذي يتركه في تعلم الطالب.

فمتى ما كانت الطريقة تفاعلية كانت طريقة حديثة ومتى ما كانت الطريقة غير تفاعلية كانت طريقة تقليدية مما تترك اثر سلبي على تعلم الطالب داخل الفصول الدراسية اذ يكون دور الطالب سلبي غير ايجابي.

عنوان المحاضرة:

"دافعية الطلاب العراقيين لدراسة اللغة الانكليزية: دراسة مقارنة بين المدارس الخاصة والحكومية."

د. آلاء عبدالإمام ع.

جامعة البصرة

دافعية الطلاب العراقيين من جيلي زيد الفا لدراسة اللغة الانكليزية: دراسة مقارنة بين المدارس الخاصة والحكومية.

تبحث الدراسة في أهمية الدافعية لتعلم اللغة الإنكليزية بين الطلاب من جيلي زيد والفا في المدارس الحكومية والخاصة. تعتبر الدافعية من المشاعر الإيجابية المهمة لزيادة وعي الطلبة حول التعلم والتقدم في المستوى الدراسي. تمت دراسة الدافعية بواسطة استبيان للطلبة والمعلمين لمعرفة أبرز الأمور التي تزيد الدافعية وما يعترض التعلم من مشاكل لإيجاد الحلول المناسبة.

دافعية الطلاب العراقيين من جيلي زيد والفا لدراسة اللغة الانكليزية: دراسة مقارنة بين المدارس الخاصة والحكومية

أ.م. د الاء عبد الامام عبد الزهرة
جامعة البصرة/ كلية التربية للبنات

الملخص

تبحث الدراسة في أهمية الدافعية لتعلم اللغة الإنكليزية بين الطلاب من جيلي زد والفا في المدارس الحكومية والخاصة. تعتبر الدافعية من المشاعر الإيجابية المهمة لزيادة وعي الطلبة حول التعلم والتقدم في المستوى الدراسي. تمت دراسة الدافعية بواسطة استبيان للطلبة لمعرفة أبرز الأمور التي تزيد الدافعية وما يعترض التعلم من مشاكل لإيجاد الحلول المناسبة.

المقدمة:

شهد العالم مؤخرا تطورا علميا وتكنولوجيا كبيرا وكان التعليم من بين اهم جوانب الحياة التي شهدت هذا التطور. وفي ظل هذه الثورة المعلوماتية الكبرى والانفتاح الثقافي أصبح تعلم اللغة الإنكليزية ضرورة ملحة فالعالم اليوم قرية صغيرة تفرض على الشعوب الاتصال والتحاور (نصر الله، 2022).

أجمع علماء النفس على أهمية الدافعية كونها مصدر مهم للطاقة البشرية والأساس في تشكيل العادات والممارسات لدى الافراد ولها الأثر البالغ في التعلم وإثارة التلاميذ لممارسة النشاط المعرفي كما انها من أهم مكونات الشخصية (شبحة وبن الزين، 2021). كما ان معرفة نوع ومستوى الدافعية يسهم بشكل كبير في دعم الأستاذ والمؤسسة لتحسين بيئة التعلم لخلق وتعزيز الدافعية لتعلم اللغة الأجنبية (Nguyen, 2019).

عرف قطامي دافعية التعلم عموما بانها الحالة النفسية الداخلية او الخارجية للمتعلم التي تحرك سلوكه وتوجهه نحو تحقيق غرض معين، وتحافظ على استمراريته، حتى يتحقق ذلك الهدف (شبحة وابن الزين، 2021). وعرفها سلاقن "هي الرغبة في النجاح عن طريق التجربة والاستكشاف والاشتراك، في الأنشطة التي يعتمد النجاح فيها على جهد الفرد وقدراته (عبد الباسط، 2020، 194). لذا فان الدافعية مهمة جدا لتحقيق الأهداف التعليمية وتحقيق المعرفة واكتساب المهارات وتنمية القدرات. كما انها تعد هدفا تربويا بحد ذاتها فاستثارة دافعية الطلاب وتوجيهها وتوليد الاهتمامات لديهم تجعلهم مقبلين على الدراسة وممارسة الأنشطة (شبحة وابن الزين، 2021).

صنف زيتون (2004) الدوافع الى (أ) دوافع داخلية: وهي قوى محركة وموجهة للمتعلم وتكون داخل الفرد نفسه مثل الرغبة الذاتية لتعلم موضوع معين، و (ب) الدوافع الخارجية: وهي قوى محركة وموجهة للمتعلم ومصدرها خارج الفرد مثل المكافآت والتنافس.

لا يعتبر تعلم اللغة الإنكليزية امر مرحب به دائما فقد اشارت دراسة الحربي (2014، نصر الله، 2022) بان بعض الطلاب يعتبر تعلم اللغة الإنكليزية امر ممل وغير ممتع وهذا يولد دوافع منخفضة للتعلم ويضعف اكتساب المادة العلمية.

أهداف الدراسة

تهدف الدراسة الى معرفة نوع ومستوى دافعية الطلاب العراقيين من جيلي زد والفا في المدارس الابتدائية والثانوية (المتوسطة والاعدادية) الحكومية العامة والدولية والخاصة وتحديد العناصر التي تؤثر سلبا على دافعية التعلم. وتضع الدراسة بعض التوصيات لرفع مستوى الدافعية لتعلم اللغة الإنكليزية.

أهمية الدراسية

يعد موضوع دافعية التعلم موضوعا حيويا ومهما يشغل المختصين في علم النفس وعلوم التربية لما له من أهمية في دعم وتعزيز قدرة الطالب للتعلم. فللدراسة أهمية كبيرة في استكشاف مستوى دافعية شريحة كبيرة من المتعلمين في المدارس العراقية للوقوف على نوع ومستوى الدافعية ووضع التوصيات الضرورية لخلق بيئة معززة للتعلم.

أسئلة الدراسة

تجيب الدراسة عن الأسئلة التالية:

1. ما هو مستوى الدافعية لدى الطلاب من جيلي زد والفا في المدارس العراقية الابتدائية والثانوية؟
2. ما هو نوع الدافعية لدى الطلاب من جيلي زد والفا في المدارس العراقية الابتدائية والثانوية؟
3. هل هناك فرق في مستوى ونوع الدافعية لدى الجيلين في المدارس الابتدائية والثانوية؟
4. هل يؤثر نوع المدرسة (حكومي، دولي او خاص) على مستوى ونوع الدافعية؟

منهج الدراسة

تعتمد الدراسة على المنهج الوصفي لمناسبته للموضوع. حيث يهتم بالوصف الدقيق لظاهرة او موضوع معين في مدة زمنية معينة للوصول الى نتائج وتعميمات تساهم في فهم الواقع وتطويره (شبحة وابن الزين، 2021).

مجتمع الدراسة

يتضمن مجتمع الدراسة 155 طالب عراقي في المدارس الابتدائية والثانوية من جيلي زد والفا. ويقصد بجيل زد الجيل الذي ولد بين عامي 1997-2012 أما جيل الفا فيقصد به الجيل الذي ولد بين 2010-2025. وتتضمن الدراسة استكشاف دافعية تعلم اللغة الإنكليزية أبناء هذين الجيلين في المدارس الحكومية، الدولية والخاصة في مدينة البصرة. استجاب 61 طالب من جيل زد و94 طالب من جيل الفا وكان عدد الاناث الكلي 120 والذكور 35. ضم الاستبيان 98 طالب من المدارس الحكومية و36 طالب من المدارس الدولية و21 طالب فقط من المدارس الخاصة. شملت هذه الاعداد 60 طالب في المرحلة الابتدائية و23 طالب في المرحلة المتوسطة و72 طالب في المدارس الإعدادية.

أداة الدراسة

اعتمدت الدراسة على اختبار الدافعية الذي طوره Gardner (1985) وهو Attitude/ Motivation Test Battery (AMTB). تم اعتماد 20 فقرة من هذا الاختبار الذي يتراوح بين موافق بشدة الى غير موافق وابدا. وتضمنت هذه الفقرات " الاهتمام بتعلم اللغة الأجنبية، تشجيع الوالدين للتعلم، شدة الدافعية، الرغبة في التعلم، القلق داخل الصف الدراسي وتقدير أستاذ المادة"

تحليل نتائج الدراسة والمناقشة

اعتمدت الدراسة على نتائج الاستبيان الذي تم نشره عبر الانترنت الى مجاميع الطلاب في المدارس الحكومية، الدولية والخاصة من جيلي الفا وزد. تضمن الاستبيان 20 جملة لقياس مدى دافعية الطلاب في المراحل الدراسية المختلفة. فيما يلي جدول رقم (1) الخاص بالاستبيان:

جدول (1): استبيان قياس دافعية تعلم اللغة الانكليزية

ت	جملة الاستبيان	أوافق بشدة	أوافق	محايد	غير موافق	ابدا
1	ارغب بتحدث العديد من اللغات الاجنبية					
2	يساعدني والدي ووالدتي في تعلم اللغة الانكليزية					
3	ارغب بشدة لحضور درس اللغة الإنكليزية لأنني احب مدرسة اللغة الانكليزية					
4	تعلم اللغة الإنكليزية رائع جدا					
5	تعلم اللغة الإنكليزية مهم جدا لأستطيع التحدث مع الأجانب					
6	تعلم اللغة الانكليزية مهم لوظيفتي المستقبلية					
7	ارغب بقضاء وقت أطول في درس اللغة الإنكليزية اكثر من بقية الدروس الأخرى					
8	ارغب بالتحدث باللغة الإنكليزية داخل الصف الدراسي					
9	أتمنى ان يكون لدي العديد من الأصدقاء ممن يتحدث اللغة الإنكليزية					
10	عندما تكون لدي مشكلة في تعلم اللغة أسأل استاذي ليشرح لي					
11	ليس لدي رغبة في تعلم اللغة الانكليزية					
12	اتوتر كثيرا عندما اتحدث اللغة الإنكليزية داخل الصف					
13	تعلم اللغة الأجنبية ليس ممتعا					
14	لا اعتقد ان مدرس اللغة الإنكليزية جيد					
15	لا اعتقد ان تعلم اللغة الإنكليزية هدف مهم في حياتي					
16	اكره اللغة الإنكليزية					
17	لا اهتم بمراجعة واجبي المدرسي عند تصحيحه من المدرس					
18	اعتقد ان درس اللغة الإنكليزية ممل					
19	عندما اتحدث الإنكليزية اشعر بالقلق					
20	ليس لدي اهتمام باللغات الاجنبية					

يضم الجدول مجموعتين من الجمل لقياس الدافعية، كانت الجمل 10 الأولى إيجابية وترفع مستوى اقبال الطالب نحو تعلم اللغة، أما الجمل العشر الأخيرة فهي تبين المستوى المنخفض للدافعية.

كانت النتائج الاجمالية عالية بالنسبة للدافعية نحو التعلم وكما موضح في الجدول التالي:

جدول (2): النسب الاجمالية لمستوى دافعية الطلبة

ت	جملة الاستبيان	أوافق بشدة	أوافق	محايد	غير موافق	ابدا
1	ارغب بتحدث العديد من اللغات الاجنبية	39%	44%	11%	4%	2%
2	يساعدني والدي ووالدتي في تعلم اللغة الانكليزية	23%	29%	14%	8%	27%
3	ارغب بشدة لحضور درس اللغة الإنكليزية لأنني احب مدرسة اللغة الانكليزية	49%	30%	12%	6%	3%
4	تعلم اللغة الإنكليزية رائع جدا	61%	27%	8%	2%	2%
5	تعلم اللغة الإنكليزية مهم جدا لأستطيع التحدث مع الأجانب	65%	26%	7%	1%	1%
6	تعلم اللغة الإنكليزية مهم لوظيفتي المستقبلية	65%	27%	7%	1%	0.6%
7	ارغب بقضاء وقت أطول في درس اللغة الإنكليزية اكثر من بقية الدروس الأخرى	42%	30%	19%	7%	2%
8	ارغب بالتحدث باللغة الإنكليزية داخل الصف الدراسي	52%	32%	14%	0	2%
9	أتمنى ان يكون لدي العديد من الأصدقاء ممن يتحدث اللغة الإنكليزية	49%	38%	8%	2%	3%
10	عندما تكون لدي مشكلة في تعلم اللغة أسأل استاذي ليشرح لي	39%	39%	11%	7%	5%
11	ليس لدي رغبة في تعلم اللغة الانكليزية	2.6%	3.2%	7%	49%	38%
12	اتوتر كثيرا عندما اتحدث اللغة الإنكليزية داخل الصف	27%	25%	18%	16%	15%
13	تعلم اللغة الأجنبية ليس ممتعا	3%	3%	13%	50%	30%
14	لا اعتقد ان مدرس اللغة الإنكليزية جيد	7%	12%	16%	41%	25%
15	لا اعتقد ان تعلم اللغة الإنكليزية هدف مهم في حياتي	3%	4%	7%	60%	26%
16	اكره اللغة الإنكليزية	3%	3%	7%	50%	37%
17	لا اهتم بمراجعة واجبي المدرسي عند تصحيحه من المدرس	4%	8%	14%	51%	23%
18	اعتقد ان درس اللغة الإنكليزية ممل	2%	5%	12%	53%	28%
19	عندما اتحدث الإنكليزية اشعر بالقلق	15%	29%	17%	26%	14%
20	ليس لدي اهتمام باللغات الاجنبية	3%	12%	9%	47%	30%

الحيادية. ويكثر هذا الوعي لأهمية اللغة عند جيل الفا لأنه عاش التطور منذ نعومة اضفاره وعرف ضرورة التواصل وان معرفة اللغة الأجنبية أصبح ضرورة لابد منها. نجد هذا واضحا في الجملة الأولى **"ارغب بتحدث العديد من اللغات الأجنبية"**.

كانت الإجابة لجيل زد ممن يدرس الابتدائية الحكومية بالموافقة بشدة لطالبين واجابتين موافق وأخرى محايد.، اما للدولية فكانت 3 إجابات موافق بشدة وأخرى مثلها موافق واجابة واحدة محايد. لم تكن هناك إجابات للمدارس الخاصة الابتدائية لجيل زد.

بالنسبة لجيل الفا في الابتدائية الحكومية، كانت أكثر الإجابات موافق بشدة (7 إجابات مقابل 4 موافق و2 ابد و1 محايد. أما الابتدائية الدولية فكانت 11 إجابة موافق و9 موافق بشدة و1 موافق و1 غير موافق. اما الخاصة الابتدائية فكانت الإجابة 6 موافق و3 موافق بشدة و2 محايد.

اما بالنسبة لطلاب المدارس المتوسطة من جيل زد زادت دافعيتهم واجابوا بالموافقة بشدة على هذه الجملة مما يبين زيادة الوعي والدافعية حيث بلغت 9 إجابات بالموافقة بشدة الى 3 إجابات موافقة كذلك بالنسبة للدولية والخاصة. اما جيل الفا كانت الإجابات 5 موافق بشدة الى إجابة واحدة موافق لطلاب المدارس الحكومية. أما المدارس الخاصة فتراوحت بين موافق بشدة وموافق وبإجابة واحدة لكل منها.

اما طلاب المدارس الإعدادية الحكومية من جيل زد فكانت اجاباتهم متباينة بين موافق بشدة (18) وموافق (18) و (7) محايد و (5) غير موافق. اما الحكومية الدولية فكانت اجابتين موافق بشدة و (4) إجابات موافق. أما المدارس الخاصة فكانت (2) موافق بشدة و (2) محايد.

بالنسبة لجيل الفا، كانت جميع الإجابات موافقة للمدارس الحكومية

من المثير للاهتمام ان طلاب جيل زد في المدارس الابتدائية الحكومية والدولية والأهلية يجدون تعلم اللغة رائعا اما طلاب المدارس الإعدادية فتتباين الإجابات بين الموافقة وعدمها او الحيادية. أما الدولية فمعظم الإجابات جاءت بالموافقة. أما جيل الفا فكانت اغلب الإجابات بالموافقة بشدة وهذا يؤكد مرة أخرى على الوعي والدافعية الحاضرة.

فيما يخص الرغبة في قضاء وقت أطول في درس اللغة، اظهر طلاب المدارس الحكومية الابتدائية من جيل زد موافقة شديدة لذلك، اما طلاب المتوسطة فتباينت الإجابات بين الموافقة بشدة والموافقة والحيادية، اما طلاب الإعدادية فتضمنت الإجابات عدم الموافقة والحيادية بنسبة عالية بالإضافة الى الموافقة والموافقة بشدة. بالنسبة للمدارس الدولية والخاصة فقد كانت اغلب الإجابات بالموافقة بشدة او الموافقة على قضاء وقت أطول في درس اللغة الإنكليزية. هنا لابد من الإشارة الى أهمية دراسة سبب عدم الرضا لدى الطلاب الذين لا يرغبون بقضاء وقت أطول ومتابعة المشاكل والصعوبات التي تضعف الدافعية في هذا المجال. بالنسبة لجيل الفا، كانت الإجابات لطلاب الابتدائية للمدارس الحكومية تتباين بين الموافقة بشدة والموافقة والحيادية بنسبة عالية. عند ربط هذه الجملة مع القلق عند التحدث باللغة الإنكليزية وجدنا ان اغلب الإجابات تفيد بالموافقة بشدة على وجود التوتر لدى الطلاب في هذه المرحلة في المدارس الحكومية. وهذا ينطبق على جملة القلق. هناك موافقة بشدة لأغلب إجابات هذه العينة مما يوضح سبب انخفاض الدافعية للتعلم.

بالنسبة لطلاب المتوسطة من جيل الفا، هنا موافقة بشدة لقضاء وقت أطول في مادة اللغة الإنكليزية وكذلك المدارس الإعدادية والدولية. اما المدارس الخاصة فهناك تباين في الإجابات بين الموافقة والحيادية. بالنسبة للتوتر والقلق، كانت الإجابات متساوين بين الموافقة بشدة وعدم الموافق.

يتضح لنا من هذه النتائج ان الطلاب من جيل زد والفا يشعرون بأهمية اللغة الإنكليزية وضرورة تعلمها، لكن تتراوح نسبة الدافعية والقلق بين هذه الفئات.

النتائج

1. هناك مستوى متباين للدافعية لجيلي زد والفا في المدارس الابتدائية والثانوية.
2. هناك دافع قوي لتعلم اللغة لان طلاب الجيلين يدركون بان اللغة الإنكليزية هي لغة التواصل وهي لغة مهمة للوظائف المستقبلية.
3. أظهرت النتائج بوجود فرق بالنسبة للدافعية للجيلين فجيل الفا يشعر وبشدة بأهمية اللغة رغم وجود بعض القلق عند تحدثها، اما جيل زد فتتراوح الدافعية بين شدتها وعدم وجودها او الحيادية.
4. بينت الدراسة بان طلاب المدارس الابتدائية أكثر حرصا وادراكا لتعلم اللغة من طلاب المدارس الثانوية.

التوصيات

هذه الدراسة محاولة لمعرفة مستوى ونوع الدافعية لدى طلاب الجيلين زد والفا. توصي الدراسة بضرورة توسيع نطاق البحث ليشمل عدة مدارس وعدد أكبر من الطلاب كما ان هناك ضرورة لإجراء حوارات مع الطلبة للوقوف على اهم معوقات التعلم وانخفاض الدافعية.

المصادر:

- زيتون، كمال (2004). التدريس نماذجه ومهاراته. القاهرة: عالم الكتب.
- شبحة، عائشة وبن الزين، نبيلة (2021). مستوى دافعية التعلم لدى تلاميذ السنة الثانية بمدينة متليلي. مجلة العلوم النفسية والتربوية، 7 (4)، 157-173.
- عبد الباسط، سلاقن (2020). دافعية التعلم ودافعية الإنجاز مفهوم وأساسيات. مجلة الباحث في العلوم الإنسانية والاجتماعية، 2 (12)، 193-204
- نصر الله، ليلى علي (2022). الدافعية نحو تعلم اللغة الإنكليزية وعلاقتها بأساليب التعلم لدى تلاميذ المرحلة الابتدائية بدولة الكويت. المجلة العلمية لكلية التربية، جامعة أسيوط. 38 (2/12)، 122-143.
- Nguyen, Huy Cuong. (2019). Motivation in Learning English Language: a case Study at Vietnam National University, Hanoi. European Journal of Educational Sciences, 6 (1), 49-65.

عنوان المحاضرة:

"دور الامن النفسي في البيئة التعليمية في تعزيز الصحة النفسية للمتعلمين."

د. حسين حسين زيدان

وزارة التربية العراقية

تعد المؤسسة التربوية من اهم المؤسسات الاجتماعية والتي يمكن من خلالها ان يتدرب المتعلم على مختلف اكتساب المهارات ومنها التدريب على التمتع بالصحة النفسية ، ويعد المحور النفسي من اهم المحاور التي تسعى المدرسة الى تحقيقها من خلال تدريب المتعلمين على معرفة المشكلات التي تواجههم واسبابها وكيف يعمل على تحديدها وفق نوع السبب وايجاد الحل الذي يتناسب وهذه المشكلة كما تعد البيئة المدرية بيئة تتسم بالعديد من الفروق الفردية للمتعلمين الذين يجدون على عاتقهم ضغوط نفسية تحتاج الى معالجات وتتم تلك المعالجات من قبل المرشد النفسي المتخصص الذي يعمل على تاهيل الطلاب المضطربين والذين يعانون من مشكلات من خلال الجلسات الارشادية والتحدث واستخدام نظريات النفسية وفق طرق تربوية وارشادية تتناسب المرحلة العمرية وما تحمل من احتياجات وفق اطار نظري معزز بالقبول والتقبل والاحترام بين المسترشد وعو المتعلم والمرشد النفسي

عنوان المحاضرة:

"تعزيز التثقيف في مجال المناخ والمياه من خلال ممارسات شاملة ومستدامة: استراتيجيات للمعلمين والقادة في العراق."

نور موسى البغدادي

مستشار مستقل
وأخصائي مرافعة

Iraq is facing significant challenges related to water scarcity and climate change, making it crucial to educate the younger generations on these issues. The education system needs to adopt new approaches and methods to satisfy the needs and expectations of Generation Z and Alpha, who have access to vast amounts of information and are easily distracted.

This presentation will explore new teaching strategies that promote personalized learning, learner autonomy, and hands-on activities, with a focus on climate and water education. The session will discuss the importance of incorporating real-life competencies in the curriculum to help students understand the effects of climate change and water scarcity and encourage them to take action to mitigate them.

Overall, the presentation will underscore the need for a shift in the education system towards more inclusive and sustainable practices, with a focus on climate and water education. By doing so, we can equip the younger generation with the necessary knowledge, skills, and values to address the challenges of the future, including those related to climate change and water scarcity, and build a more resilient and sustainable Iraq and region.

تعزيز التثقيف في مجال المناخ والمياه من خلال ممارسات شاملة ومستدامة: استراتيجيات للمعلمين والقادة في العراق

نور موسى البغدادي

المقدمة:

تحية طيبة للجميع، اسمي نور موسى وأنا باحثة مستقلة في مجال التعليم البيئي والمناخي. اليوم، سأتحدث إليكم عن دور القيادة التربوية في تعزيز التعليم البيئي والمناخي في العراق.

لقد أصبحت التغيرات المناخية وندرة المياه من أهم التحديات العالمية في عصرنا الحالي، ويحتاج العالم الان إلى تعاون عالمي لمواجهتها. ومن خلال دمج التعليم البيئي والمناخي في برامجنا التعليمية في العراق، يمكننا تمكين الأجيال القادمة بالمعرفة والمهارات التي تؤهلهم للتعامل مع هذه التحديات وحلها.

في هذه الجلسة، سأستعرض لكم الوضع الحالي للتعليم البيئي والمناخي في العراق، وسأناقش التحديات التي يوجهها المعلمون وقادة المدارس في تنفيذ ممارسات تعليمية جديدة تخص هذه المواضيع. وسأقدم أيضاً بعض التوصيات لتشجيع المعلمين وقادة المدارس على تعزيز التعليم البيئي والمناخي في مدارسهم.

المشاكل في ارقام:

يذكر الأستاذ في التاريخ في جامعة هارفارد، إيان ميلر، "لا يعد التغير المناخي مجرد تغير في المناخ بعد الآن، إنه "تغيير في كل شيء". مما يعني أن التغير المناخي ليس مسألة بيئية فقط، بل إنه مشكلة منظومية تؤثر على جميع جوانب الحياة. وهذا يعني أن التغير المناخي يمكن أن يكون له آثار بعيدة المدى ومترابطة على الصحة البشرية والاقتصادات والهياكل الاجتماعية والثقافات والأنظمة الإيكولوجية، وغيرها. وبالتالي، يتطلب التعامل مع التغير المناخي نهجًا شاملاً ومتعدد التخصصات يتجاوز فقط الحد من انبعاثات الغازات الدفيئة، بل يشمل أيضًا استراتيجيات للتكيف مع آثار التغير المناخي وبناء مجتمعات أكثر استدامة ومرونة.

تعد مشكلة ندرة المياه في العراق أحد أهم المشاكل التي تواجه البلاد، حيث أشارت الأمم المتحدة إلى أن نصف سكان العراق قد يواجهون ندرة في المياه بحلول عام 2025، مما يؤدي إلى تفاقم مشكلة التغير المناخي والفقر وعدم المساواة في الحقوق والفرص.

كما أشارت منظمة الأمم المتحدة للأغذية والزراعة إلى أن العراق هو واحد من الدول الأكثر تأثرًا بتغير المناخ في العالم، حيث يتوقع أن ينخفض نصيب الفرد من المياه إلى 479 مترًا مكعبًا بحلول عام 2030، وهو ما يعرض صحة الأطفال وسبل عيشهم المستقبلية للخطر.

وعلاوة على ذلك، يواجه الأطفال في العراق صعوبة في الوصول إلى خدمات الماء الآمن، حيث يبلغ عدد الأطفال الذين ليس لديهم امكانية وصول إلى خدمات الماء الآمن قرابة 3 من بين كل 5 أطفال في العراق. كما أن أقل من نصف المدارس في عموم البلد تمتلك خدمات الماء الأساسية، مما يعرض صحة الأطفال للخطر، ويهدد تغذيتهم، ونموهم المعرفي، وسبل عيشهم المستقبلية.

الحلول في التعليم:

تعتبر التغيرات المناخية مشكلة تتجاوز الحدود وتتطلب عملاً عالميًا، والتعليم هو المفتاح لبناء مستقبل أكثر استدامة ومرونة. وبالتالي، فإن للتعليم دورًا حيويًا في التصدي لتحديات المناخ، حيث يمكن للطلاب، من خلال تزويدهم بالمعرفة والمهارات التي يحتاجونها لفهم ومواجهة هذه التحديات، المساهمة في خلق مستقبل أكثر استدامة للجميع.

ويمكن للتعليم، في مواضيع المناخ والمياه، أن يساعد الطلاب في تطوير مهارات التفكير النقدي، وأن يصبحوا مواطنين أكثر إدراكًا وانخراطًا، واستعدادًا للمستقبل. وتعد التغيرات المناخية أيضًا فرصة لتعزيز التنوع الثقافي والاجتماعي، وتحقيق العدالة بين الأجيال الحالية والقادمة.

إن التعليم هو أداة قوية لدفع التغيير الإيجابي، ومن خلال الأولوية الممنوحة لتعليم المناخ والمياه، يمكننا المساعدة في بناء عالم أكثر عدالة واستدامة للأجيال القادمة. وقد أشار بان كي-مون، الأمين العام السابق للأمم المتحدة، إلى أن "التعليم هو المفتاح لتحقيق التنمية المستدامة، وإننا بحاجة إلى التعليم لتغيير العالم".

وبالإضافة إلى ذلك، فإن تغير المناخ يتطلب استراتيجيات شاملة ومتعددة التخصصات، تتجاوز مجرد تقليل انبعاثات الغازات الدفيئة، وتشمل أيضًا استراتيجيات للتكيف مع آثار تغير المناخ، وبناء مجتمعات أكثر استدامة.

التحديات في التعليم

تعد التحديات التي يوجهها المعلمون وقادة المدارس في العراق في تنفيذ ممارسات تعليمية جديدة في مجالات البيئة والمناخ بمثابة عائق أمام تطوير برامج التعليم المستدام. فالتحديات الرئيسية تتمثل في:

- محدودية المناهج والموارد والتدريب المتاح.
- نقص الموارد المالية المخصصة للقطاع التعليمي في العراق بشكل عام.
- صعوبة تأمين الموارد والمعدات اللازمة لإنشاء بيئة تعلم جذابة ومحفزة.
- التحديات في التواصل مع المجتمع المحلي وتوفير الدعم المناسب لتعليم التغير المناخي والمياه.

ومع ذلك، فإن بعض المعلمين وقادة المدارس يعملون بجد لتعزيز التعليم حول التغير المناخي والمياه في العراق، ويتضمن العمل دمج الموضوعات ذات الصلة في المناهج وتوفير الفرص والموارد اللازمة.

لتحقيق التعليم البيئي والمناخي، يتعين علينا توفير:

- مناهج دراسية متطورة ومتكاملة.
- تمويل كافي للموارد المالية والبنية التحتية المتعلقة بالتعليم.
- تطوير القيادة المدرسية لتحفيز المعلمين وتشجيعهم على تطبيق الممارسات التعليمية المستدامة.
- إعداد المعلمين وتأهيلهم للتعليم البيئي والمناخي.
- إنتاج مواد تعليمية عالية الجودة ومتخصصة في السياق المحلي.

ننتقل الان الى التوصيات

بعد اطلاع و دراسة بعض المصادر البحثية في مجال التعليم البئي حول العالم، اود ان اطرح بعض التوجيهات لبناء القيادة المدرسية للعمل المناخي التي تحتاج الى انتباه و معاينة من العاملين في قطاع التعليم في العراق:

تنمية الفهم الخاص العميق لدى طلاب مدارسكم عن التحديات الناجمة عن تغير المناخ وتدهور البيئة والدور الذي لعبه الإنسان في التسبب فيه - والذي يجب أن يلعبه في حلها.

التركيز على العمل المحلي، المتجذر في تجارب الأفراد ومجتمعهم. أي تركيز أولويات التعليم المناخي و الأمثلة المطروحة على واقع البيئة التي يعيش فيها الطالب.

تبني اسلوب موجهة للحلول، متفائل، و مشجع وعملي يتمكن من إلهام الطلاب للقيام بأدوارهم في بناء مستقبل بيئي أفضل.

محاولة دمج التعليم المناخي في مجموعة متنوعة من المواد و الأنشطة المدرسية.

تعزيز العمل الجماعي والتعاون بين الطلاب والمعلمين والمجتمعات حول هذه المواضيع. تبني أسلوب العمل الجماعي لتوعية الأطفال.

التركيز على العدالة المناخية وتمكين أولئك الذين يتأثرون بشدة بتغير المناخ لقيادة المساعي للتعامل مع هذه القضية. أي تنمية حس الطلاب بالمشاركة و إيصال قصصهم عبر الوسائل المتاحة لهم من قبل النظام التعليمي. كالمشاركة في فعاليات محلية او وطنية فنية او علمية.

الذهاب بعيدًا عن الفصل الدراسي لربط التعليم المناخي بالحاجات والحلول الحقيقية في العالم الحقيقي التي تحسن حياة الناس بطرق ملموسة. أي التركيز على العمل الميداني و رطب التغير البيئي الحاصل في بيئة الطلاب بحياتهم و تعلمهم و فرص المشاركة بالتأثير على هذه التغيرات بصورة إيجابية.

أخيرا شجّع الطلاب على اتخاذ قيادة نشطة، بدلاً من الانتظار للحصول على إذن للتحرّك. أي شجعهم على فتح أبواب المشاركة في نقاشات و أنشطة و فعاليات تخص البيئة و المياه و قياده هذه النقاشات او الفعاليات بأنفسهم و مشاركة تعلمهم و التغذية الراجعة مع المدرسة و ادارتها.

مقترحات لأنشطة يمكن العمل بها على نطاق المدارس:

- إنشاء فريق أخضر في المدرسة لمتابعة و معالجة القضايا البيئة في المدرسة
- تخفيض استهلاك الطاقة و المياه اين ما امكن
- وتبني الممارسات المستدامة في ما يخص زرعة بعض النباتات و التخفيض من النفايات في المدرسة
- انشاء معارض فنية و علمية تخص مواضيع البيئة و المناخ

وهنا وصلنا لنهاية هذه الجلسة، شكرا جزيلا لكم على حسن الاستماع. الآن سأفتح المجال لحضراتكم لطرح أي استفسارات أو ملاحظات تريدون طرحها. تترددوا في السؤال، وسأحاول الإجابة على اسئلتكم بكل دقة واهتمام.

شكرا جزيلا مره أخرى ...

د. رفيف ع. الرياحي

جامعة البصرة

عنوان المحاضرة:

"فاعلية خطة مقترحة لمحو الأمية الرقمية للجيل ألفا والجيل Z."

هدفت الدراسة إلى تحليل الثقافة الرقمية واستنباط معاييرها المختلفة، وكيف تسهم تلك الثقافة في محو الأمية الرقمية لدى جيل الفا وجيل زت، و اعتمدت الدراسة على المنهج الوصفي من خلال وصف وتحليل مفهوم محو الأمية الرقمية ومهاراتها المتطلبة، ومفهوم الثقافة الرقمية وتحليل معاييرها، وقدمت الدراسة أبرز الجهود المبذولة العالمية في محو الأمية الرقمية لجيل الفا وزت في كل من الولايات المتحدة الأمريكية وبعض دول الاتحاد الأوربي. وقدمت الدراسة خطة مقترحة لتفعيل دور الثقافة الرقمية في محو الأمية الرقمية لدى جيل الفا وزت في العراق، تضمنت: احدى عشرة خطوة تتوزع على ثلاث مراحل رئيسة:

تقييم الوضع الراهن(التحليل المبدئى)، ثم دراسات الجدوى، ثم خطط التنفيذ. كما قدمت الدراسة عرض لأبعاد الخطة المقترحة: مبررات الخطة، ورؤيتها ورسالتها، واستراتيجيات التدريس وأساليب تقويم الطلاب، وسمات تميزها، وعلاقتها بالمؤسسات المستفيدة، والبرامج التى ستقدم بها.

دانیشتنە کوردییەکان

ناونیشانی سیمینار:

”گێچەڵپێکردن و پەیوەندی بە هەڵچوونی نەرێنی و دەستکەوتی خوێندن لەلای قوتابییان.”

پ. د. کاروان کاکەبرا کاکەمد

زانکۆی سۆران

دیاردەی گێچەڵپێکردن یەکێکە لەو کێشانەی کە هەندێک لە قوتابیان لە قوتابخانەکان ڕووبەڕوویان دەبێتەوە ئەمەش زۆرجار کاریگەری نەرێنی لەسەر لایەنی دەرونی و ئەکادیمی قوتابیان دەکات. ئامانجی سەرەکی ئەم توێژینەوەیە بریتیی بوو لە زانینی ئاستی گێچەڵپێکردن، هەڵچوونی نەرێنی و دەستکەوتی خوێندن لای نمونەی ئەم توێژینەوەیە، هەروەها زانینی ئاستی جیاوازی گۆڕاوەکانی ئەم توێژینەوەیە بە پێی گۆڕاوی دیمۆگرافیی ڕەگەزی نێر و مێ و زانینی پەیوەندی و ئاستی پێشبینی هەرسێ گۆڕاوەکەی ئەم توێژینەوەیە. نموونەی ئەم توێژینەوەیە پێکدێت لە (٥٦٥) قوتابی لە هەردوو ڕەگەزی نێر و مێ کە لە قۆناغی ئامادەیی دەخوێنن و بە شێوازی ناهەڕەمەکی مەبەستدار هەڵبژێردراون. لەم توێژینەوەیەدا میتۆدی وەسفی چەندێتی بەکار هاتووە. لە دەرئەنجامی ئەم توێژینەوەیەدا ئەوە دەرکەوت کە بەشداربووان بە ئاستێکی بەرز گێچەڵیان پێ کراوە و ئاستی گێچەڵپێکردن بە گوێرەی گۆڕاوی ڕەگەزی نێر و مێ هیچ جیاوازییەکی ئاماری نەبووە. هەروەها نموونەی توێژینەوەکە بە شێوەیەکی گشتی هەست بە هەڵچوونی نەرێنی دەکەن و گۆڕاوی ڕەگەز هیچ جیاوازییەکی ئاماری نییە، سەرەڕای ئەوەش نموونەی توێژینەوەکە ئاستی دەستکەوتی خوێندنیان بە گوێرەی ناوەندی ژمێرەیی نزمە، هەروەها دەرکەوتووە کە ئاستی دەستکەوتی خوێندن لە لای ڕەگەزی نێر نزمترە، لە هەمانکاتدا ئەنجامەکان ئەوە دەردەخەن کە پەیوەندییەکی بەڵگەداری ئاماریی لە نێوان گۆڕاوەکانی توێژینەوە بوونی هەیە و بەرزبوونەوەی گێچەڵپێکردن هەڵچوونی نەرێنی بەشێوازێکی ئەرێنی بەرزدەبێتەوە، و پەیوەندیەکی پێچەوانەش لە نێوان ڕەفتاری گێچەڵپێکردن و دەستکەوتی خوێندن پێشان دراوە، بە جۆرێک هەتا ئاستی گێچەڵپێکردن بەرزتر بێت، دەستکەوتی خوێندن نزم دەبێتەوە

گێچەڵپێکردن و پەیوەندی بە هەڵچوونی نەرێنی و دەستکەوتی خوێندن لە لای قوتابیان

پ.ی.د، کاروان کاکەبراکاکەمد
مامۆستای ڕاهێنەر لە بەڕێوەبەرێتی مەشق و ڕاهێنان-پەروەردەی گەرمیان
Karwan.kakamad@soran.edu.iq

کێشەی توێژینەوە:

کێشەی گێچەڵپێکردن لە قوتابخانەکان بە گرفتێکی زیندووی بەرچاوە کە کاریگەری نەرێنی دەکاتە سەر لایەنی دەروونی و جەستەیی قوتابیان و ڕێگر دەبێت لە بەرێوەچوونی پرۆسەی خوێندن بە شێوەیەکی سەرکەوتوانە. هەروەها ئەم دیاردەیە بە جۆرێک لە ڕەفتاری شەڕانگێزی دادەنرێت کە ڕۆژانە لە نێوان قوتابیان بە شێوەیەکی دووبارە لە ژینگەی قوتابخانەدا ڕوودەدات و دەبێتە هۆی ملکەچبوونی کەسی گێچەڵپێکراو، هەروەها کونترۆل کردنی لە لایەن کەسی گێچەڵکار و زاڵبوون بەسەریدا.

کەواتە، ژینگەی خوێندن و ئەو کارلێکانەی قوتابی لەگەڵ کەسانی دیکەدا دەیکات، کاریگەرییەکی بەهێز لە سەر سایکۆلۆژی قوتابی دروست دەکات. بەشێوەیەکی گشتی زۆر جار لە ئەنجامی ئەو ژینگەیەی قوتابی تیایدا هەڵسوکەوت دەکات ڕووبەڕووی هەندێ هەڵوێست دەبێتەوە، کە کار دەکاتە سەر هەریەکە لە هەڵچوونەکان و دەستکەوتی خوێندن. یەکێک لەم جۆرە ڕەفتارانەش ڕەفتاری گێچەڵپێکردنە لە قوتابخانەکان. ئەم جۆرە ڕەفتارە بەوە دەناسرێتەوە، کە بریتییە لە ڕەفتارێکی خۆسەپێنی، بە گشتیش ئەو ڕەفتارە لەلای ئەو قوتابیانە ئەنجام دەدرێ، کە ڕووبەڕووی هەندێ هەڵس وکەوت دەبنەوە و کار دەکاتە سەر قوتابییەکانی دیکە.

ڕەفتاری گێچەڵپێکردن لە ئەنجامی هەندێک هەڵس وکەوتی وەک ژینگەی قوتابخانە، ئاستی ئابووری، هاوڕێ، پەیوەندی مامۆستا لەگەڵ قوتابی و توندوتیژی مامۆستا لەگەڵ قوتابی سەرهەڵدەدات، ئەمانە هەموو هەستی دوژمنکارانە لە لای قوتابی دروست دەکات و لە ئەنجامدا ئەو قوتابیانە وەک پەرچەکردار ڕەفتاری گێچەڵ دەنوێنن.

هەروەها ڕەفتاری گێچەڵ لە قوتابخانەدا، بە واتای دەست درێژی کردن بۆ سەر قوتابییەکانی دیکە دێت، چ لە ڕووی جەستەیی، یان زارەکی، یاخود کۆمەڵایەتییەوە بێت، ئەم ڕەفتارە کاریگەری نەرێنی لە سەر گێچەڵپێکراو و ژینگەی قوتابخانەو تەنانەت لەسەر کۆمەڵگا بە گشتی دەبێت (بهنساوی وحسن، ٢٠١٥، ص.٣٠).

گێچەڵپێکردن لە قوتابخانەدا باوترین جۆری توندوتیژییە بە تایبەتی لە نێوان هەرزەکاراندا، وەک نیگەرانییەکی جدی لای قوتابیان ناسراوە، بۆتە کێشەیەکی تەندروستی گشتی و نیگەرانیەکی جیهانی، بۆیە دەکرێت بڵێین کە کێشەیەکی بەربڵاو و بەرچاوە لە قوتابخانەکاندا (Al-Ali & SHattnawi, 2018, p.48l).

ڕەفتاری گێچەڵپێکردن لە قوتابخانەکاندا بە شێوەیەکی بەرفراوان لە نێوان قوتابیانی قوتابخانەکاندا بڵاوبۆتەوە ، هەروەها (James, 2010) لە توێژینەوەکەی سەبارەت بە گێچەڵپێکردن لە قوتابخانەدا گەیشتووەتە ئەو ئەنجامە کە ڕەفتاری گێچەڵ لە قوتابخانەکان دیاردەیەکی بەربڵاوە و زۆربەی قوتابیەکان لە یەکێک لە قۆناغەکانی خوێندندا ئەزمونی دەکەن چ وەک گێچەڵپێکراو بێت یاخود گێچەڵکار.

لەگەڵ ئەوەی گێچەڵپێکردن دەبێتە هۆی زیان گەیاندن بە لایەنی دەروونی و کۆمەڵایەتی تاک بە ڕێژەیەکی جیاواز (Yang, 2015, p.7) هەروەها یەکێک لەم دەرکەوتە نەرێنیانەی لە ئەنجامی ڕەفتاری گێچەڵەوە سەرهەڵدەدات شڵەژانی هەڵچوونییە، شڵەژانی هەڵچوونی بەمە دەناسرێتەوە، یەکێکە لە کێشە دەروونییە ئاڵۆزەکان، کاتێک لە لای تاک سەرهەڵدەدات (Fredkove & Sieving, 2017, p. 885). کاتێک تاک تووشی شڵەژانی هەڵچوونی دەبێت، بە تایبەتی لە لای هەرزەکارەکاندا دەبێتە هۆی بەدوا داهاتنی کۆمەڵێک گرفتی دیکە، لە دیارترین ئەو گرفتانەی کە بە هۆی شڵەژانی هەڵچوونییەوە سەرهەڵدەدەن، بریتیین لە خەمۆکی و دڵەڕاوکێ، لە هەندێ باریشدا وا دەکات، ببێتە هۆی درووست بوونی بیرکردنەوە لە خۆکوژی (Lovibond & Lovibond, 1995, p. 335). هەر لەم بارەیەوە ئەگەر سەرنج بدرێتە توێژینەوەی (Landstedt& Persson, 2014) ئەوە لە ئەنجامەکەیدا دەریخستووە، کە گێچەڵپێکردن ڕاستەوخۆ کاریگەری نەرێنی لە سەر تەندروستی دەروونی قوتابی هەیە و دەبێتە هۆی دەرکەوتنی نیشانەکانی خەمۆکی لە لای قوتابیان بەبێ جیاوازی لە نێوان هەر دوو ڕەگەز(p.395)، هەروەها ئەنجامەکانی توێژینەوەی (Kampolo & et al, 2017) دەریخستووە کە ڕەفتاری گێچەڵپێکردن هۆکارێکی سەرەکییە بۆ دروستبوونی فشاری دەروونی لای ئەو قوتابیانەی بونەتە قوربانی ئەم ڕەفتارە، لە هەمان کاتتدا ئاستی فشاری دەروونی لە لایان بەرزە (p.2407) .

لەگەڵ ئەوەی ئەم هەڵچوونانە کاریگەری نەرێنی لەسەر ژیانی تاک دروستدەکەن، دەبنە هۆی ئەوەی تاک تووشی چەند گرفتێکی دەروونی ببێتەوە، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا لە ئەنجامی ئەو گرفتە دەروونییانە کاریگەری نەرێنی لە سەر دەستکەوتەکانی تاک درووستدەکات، بۆیە دەکرێت ئەم گرفتانە لە هەرزەکاریدا ببێتە هۆی درووستبوونی کاریگەری نەرێنی لە ئاستی دەستکەوتی خوێندنی قوتابیان,Fredkove & Sieving (2017, p. 884)).

شایەنی باسە دەستکەوتی ئەکادیمی، بریتییە لە کۆتا ئەنجامی قوتابی کە دەکرێت بە شێوەی نمرە بێت، ئەمەش لە کۆتایی هەر هەڵسەنگاندنێکدا، لە بابەتێک یان کۆی ئەو بابەتانەی دەیخوێنێت، بە دەستی بهێنێت، ئەمەش وەک دەستکەوتی قوتابی لە کۆی ئەو هەموو وانانەی خوێندوویەتی دەستنیشان دەکرێت.

لێرەدا دەکرێت ئاماژە بەوە بکرێت یەکێک لەم هۆکارانەی دەبێتە هۆی نزمبوونەوەی ئاستی دەستکەوتی خوێندن بریتییە لە ژینگەی قوتابخانە، وە ئەو ڕەفتار و کارلێکانەی لەژینگەی قوتابخانە ڕووبەڕووی قوتابی دەبێتەوە، چونکە چۆنیەتی وەرگرتن و بەکارهێنانی زانیارییەکان بە شێوەیەکی گشتی پشت بەم هەلومەرجانە دەبەستێت کە لە ژینگەی قوتابخانەدا ڕوودەدەن (عەدەس، ٢٠١٣، لا. ١٤). یەکێک لەم ڕەفتار و هەڵسوکەوتە نەرێنیانەش ڕەفتاری گێچەڵپێکردنە، ئەویش بە واتای ئازاردان یان ئەشکەنجەدانێکی جەستەیی، هەڕەشە، ترساندن یان هەر جۆرە ئاماژەیەکی دیکە دێت، کە وەک هەڕەشە لە سەر کەسێکی دیکە دابندرێت و ببێتە هۆی ئەوەی هەستی ترس یان بێزاری لە لای کەسی گێچەڵپێکراو درووستبکات (سەعید، ٢٠٠٧، لا. ٧).

هەروەها ئەو توێژینەوانەی لەم بارەیەوە ئەنجامدراون جەخت لە سەر کاریگەرییە نەرێنیەکانی ڕەفتاری گێچەڵپێکردن لە سەر دەستکەوتی خوێندنی قوتابیان دەکەنەوە، لە توێژینەوەی (Rusteholz& et al, 2021)دا ئەوە ڕووندەبێتەوە، کە گێچەڵپێکردن لە قوتابخانەکاندا کاریگەری نەرێنی دەکاتە سەر قوتابیان و ئاستی دەستکەوتی خوێندنیان نزم دەکاتەوە. جگە لەمەش ئەنجامەکانی توێژینەوەی (Al-Raqqad, 2017) ئەوە پیشاندەدات کە ڕەفتاری گێچەڵپێکردن لە قوتابخانەکان هۆکارێکە بۆ نزمبونەوەی دەستکەوتی خوێندنی قوتابیان چ قوربانی ڕەفتاری گێچەڵپێکردن، واتە گێچەڵپێکراو بێت یاخود خودی گێچەڵکار .

کەواتە، دەکرێت بگوترێت، ئەم جۆرە ڕەفتارە توندوتیژانە، جا چ توندوتیژی جەستەیی بێت یان توندوتیژی دەروونی، دەبێتە هۆی درووستبوونی کاریگەری نەرێنی لە سەر ئاستی خوێندن و دەستکەوتی خوێندنی قوتابی، لەبەر ئەوەی پڕۆسەی خوێندن پێویستی بە دۆخێکی ئارام و هاوسەنگ هەیە. بۆیە کاتێک ئەو ژینگەیە دەبێتە ژینگەیەکی نائارام و توندوتیژ، ئەوە ئەو قوتابیانەی دەبنە قوربانی ئەم جۆرە ڕەفتارە هەستی ڕق و نارازیبوونیان لە قوتابخانە لا دروست دەبێت، ئەمەش دەبێتە هۆی ئەوەی ژینگەی قوتابخانە بە ژینگەیەکی تۆقێنەر و بێزارکەر ببینن و سەرەنجام ببێتە هۆی نزبوونەوەی ئاستی ویست بۆ فێربوون (قادر، ٢٠٢٠، لا. ١٧٧).

هەروەها لە میانی ئەو تێگەیشتنانەی زانستی سەردەم بۆ مرۆڤ هەیەتی و ئەو تێگەیشتنانەی کە گرنگیدان بە چارەسەری هەبوونی هەر گرفتێک لە سیستەمی پەروردەیی، کە هەموو بوارەکانی پەروەردە لەخۆدەگرێت، بۆتە جێگەی پرسێکی سەرەکی بۆ توێژینەوە لەم بوارانەدا (مەحمود، ٢٠١٣، لا. ٢٢). لە ئەمڕۆدا یەکێک لەو لایەنانەی بۆتە جێگەی پرسی لێپرسراوانی بواری پەروەردە، هەوڵدانە بۆ بەرزکردنەوەی ئاستی دەستکەوتی خوێندن، چونکە نزمبوونەوەی ئاستی دەستکەوتی خوێندن دەبێتە هۆی گرفتێکی سەرەکی لە هەمبەر بەدیهێنانی ئامانجە پەروەردەییەکان (الدباس، ٢٠٠٤، ص. ٢).

بە شێوەیەکی گشتی دەکرێت ئەوە ڕوون بکرێتەوە، ئامانجی سەرەکی هەر کارێکی ئەکادیمی گەڕانە بە دوای ئەو پرسیارانەی کە وەک کێشەیەک لە هزری توێژەردا درووستدەبیت، بۆیە توێژەر لە ئەنجامی ئەو پرسیارانەوە هەوڵدەدات بە دوای وەڵامێکی زانستیدا بگەڕێت. لەگەڵ ئەمانەشدا لە هەموو کۆمەڵگەیەکدا خوێندن و قوتابخانە یەکێکن لە پایە سەرەکییەکانی ڕۆژگاری ئەمڕۆ، بۆیە هەبوونی هەر گرفتێک لەم پایە گرنگە دەکرێت لە دواڕۆژدا ببێتە هۆی دروست بوونی گرفتێکی گەورەتر، چونکە هەبوونی گرفت لە قوتابخانەکان ڕاستەوخۆ پەیوەستە بە ئاستی گەشەی پێشکەوتن و زانستی کۆمەڵگە، بۆیە کاتێک قوتابخانەکان بەگشتی و قوتابی بە تایبەتی دەکەوێتە دۆخێکی نالەبارەوە ئەوا وەک پێشمەرجی دواکەوتنی ئەو کۆمەڵگەیە دەبیندرێت.

لە ئێستادا کۆمەڵگەکان بۆ برەودان بە پێشکەوتن و مانەوەیان لەپاڵ ئەو گۆڕانکارییە خێراییانەی کە زانست و پیشەسازی درووستی کردون، هەوڵدەدەن لە ڕێگەی قوتابخانە و خوێندنەوە شانبەشانی کۆمەڵگە پێشکەوتووەکان هەنگاو بنێن، بۆیە لەم چوارچێوەیەدا هەوڵ و تەقەلای کۆمەڵگەکان ئەوەیە، بتوانن گرفتەکانی قوتابخانە و پڕۆسەکانی خوێندن دەستنیشانبکەن، بەم ئامانجەی چارەسەرێکی گونجاو بۆ گرفتەکان بدۆزنەوە، تا ژینگەیەکی تەندرووست بۆ خوێندن بهێننە کایەوە.

لەم چوارچێوەیدا دەستکەوتی خوێندن یەکێکە لەو دەستکەوتە گرنگانەی وەک دەستکەوتێکی دڵخۆشکەر بۆ کۆمەڵگە و پێشکەوتن دەبیندرێت، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا هەبوونی گرفت بۆ کاریگەری خستنە سەر ئەو دەستکەوتانە، ئەوا دەستنیشانکردن و چارەسەرکردنی دەبێتە کارێکی پێشینە و گرنگ، بۆیە لەم ڕوانگەیەوە دەکرێت ئاماژە بە بوونی دوو هۆکاری کارتێکەر بکرێت لەسەر دەستکەوتی خوێندن، ئەوانیش ڕەفتاری گێچەڵپێکردن وشڵەژانی هەڵچوونیە ، کە دەکرێت بە دەستنیشانکردن و چارەسەرکردنی ئەم دوو لایەنە نەرێنییە ئاستی دەستکەوتی خویندن، تا ئاستێک بەرز بکرێتەوە.

لە چوارچێوەی ئەم تێگەیشتنانەوە ئەوەی لێرەدا وەک پرسیار دەردەکەوێت ئەوەیە، تا چەند گێچەڵپێکردن وەکو گۆڕاوێک دەبێتە هۆی بەرزبوونەوەی ئاستی هەڵچوونی نەرێنی و کاریگەری لە سەر دەستکەوتی خوێندنی قوتابیان دەبێت؟

میتۆدی توێژینەوە:

میتۆدی وەسفی چەندێتی بەکار هاتووە، نموونەی ئەم توێژینەوەیە پێکدێت لە (٥٦٥) قوتابی لە هەردوو ڕەگەزی نێر و مێ کە لە قۆناغی ئامادەیی دەخوێنن و بە شێوازی ناهەڕەمەکی مەبەستدار هەڵبژێردراون. پێوەرەکانب ریتیبوون لە یەکەم، ئامادەکردنی پێوەری گێچەڵ پێ کردن کە (٢٦) بڕگە پێک هاتووە بە سەر چوار بواردا دابەش بووە دووەم بۆ پێوانەکردنی هەڵچوونی نەرێنی پێوەری (Lovibond & Lovibond, 1995) بەکارهاتووە کە لە (٤٢) بڕگەو سێ بوار(خەمۆکی، دڵەراوکێ، فشار) پێکهاتووە. بۆ دەستکەوتی خوێندن نمرەی قوتابی لە بەڕێوەبەرایەتی قوتابخانە وەرگیراوە. سەرجەم بەشداربووان فۆڕمی ڕەزامەندی بەشداربوونیان پڕکردۆتەوە.

ئەنجامەکانی توێژینەوە

دوای شیکردنەوەی ئەنجامەکانی توێژینەوە بە گوێرەی ئەو ئامانجانەی، توێژەر هەوڵی بۆ دەدا، ئەوە لەم توێژینەوەیەدا چەند ئەنجامێک بەدەست هێنراون، بە گوێرەی گۆڕاوەکانی توێژینەوە و گۆڕاوە دیمۆگرافییەکانی ئەم توێژینەوەیە، چەند ئاستێکی جیاواز پیشاندەدرێن. بۆ ئەو مەبەستە دوای دەرخستنی ئەنجامەکان، لێرەدا هەوڵدەدرێت گشت ئەنجامەکانی بە شێوەیەکی پوخت لە خوارەوە بخرینەڕوو؛

یەکێک لە ئامانجەکانی توێژینەوە، بریتیی بوو لە زانینی ئاستی گێچەڵپێکردن لە قوتابخانەکان. ئەنجامەکانی ئەم توێژینەوەیە ئەوەیان دەرخستووە، گێچەڵپێکردن لە قوتابخانەکان بە گوێرەی نموونەی توێژینەوە لە ئاستێکی بەرزدا دەبیندرێت. واتە قوتابیانی نمونەی توێژینەوە، کە بریتیین لە قوتابیانەی لە قوتابخانەکانی سنووری ئیدارەی سەربەخۆ لە قۆناغی ئامادەیی دەخوێنن ئەزموونی گێچڵپێکردنیان لە ئاستێکی بەرزدا چەشتووە. لەگەڵ ئەوەشدا بۆ زانینی بوارەکانی گێچەڵپێکردن لای قوتابیان، کە بریتیی بوون لە گێچەڵپێکردنی فیزیکی، گێچەڵپێکردنی زارەکی، گێچەڵپێکردنی پەیوەندییە کۆمەڵایەتییەکان و گێچەڵپێکردنی ئەلیکترۆنی. ئەوە ئەنجامەکان وا پیشاندەدەن گێچەڵپێکردنی فیزیکی زیاتر لە بوارەکانی دیکە کاریگەری بە سەر قوتابیانی نموونەی توێژینەوەکە بەدیاردەکەوێت و زیاتر ئەزموونی ئەم جۆرەی گێچەڵپیکردنەیان کردووە، بە بەراورد لەگەڵ بوارەکانی دیکەی گێچەڵپێکردن.

هەرچی سەبارەت بە ئامانجێکی دیکەی توێژینەوەیە، کە بریتییە لە زانینی ئاستی هەڵچوونی نەرێنی لای قوتابیانی نمونەی توێژینەوە، ئەوە ئەم توێژینەوەیە بە گوێرەی وەڵامی بەشداربووان گەیشتووە بەم ئەنجامەی کە ئاستی هەڵچوونی نەرێنی لای نمونەی توێژینەوەکە لە ئاستێکی ئاماری بەرزدا دەبیندرێت. واتە نمونەی توێژینەوەکە هەست بە بوونی هەڵچوونی نەرێنی دەکەن. سەرەڕای ئەمانەش گۆڕاوی هەڵچوونی نەرێنی بەشێوەیەکی گشتی لە سێ بوار پێکدێت، ئەوانیش بواری خەمۆکی و دڵەڕاوکێ و فشارن، دوای شیکردنەوەی ئەنجامەکان ئەوە دەردەکەوێت، کە بواری دڵەڕاوکێ لە هەڵچوونی نەرێنی زیاتر لە بوارەکانی دیکە کاریگەری بەسەر نمونەی توێژینەوەکەدا هەیە و نمونەی توێژینەوە بە بەراورد لەگەڵ بوارەکانی خەمۆکی و فشار زیاتر دڵەڕاوکێیان لە لا دەردەکەوێت.

یەکێکی دیکە لە ئامانجەکانی ئەم توێژینەوەیە بریتیی بووە لە زانینی ئاستی گێچەڵپێکردن بە گوێرەی گۆڕاوی دیمۆگرافی ڕەگەز، کە لە هەردوو ڕەگەزی نێر و مێ پێکدێت، ئەوە دوای شیکردنەوەی ئەنجامەکان لەم توێژینەوەیەدا وا دەردەکەوێت کە هیچ جیاوازییەکی ئاماری بۆ گۆڕاوی ڕەگەز نێر و مێ لە ئاستی گێچەڵپێکردندا بوونی نییە و هەردوو ڕەگەز بەبێ جیاوازی ڕووبەڕووی گێچەڵپێکردن لە قوتابخانەکان دەبنەوە. واتە بە گوێرەی ئەو ئەنجامانەی کە ئەم توێژینەوەیە دەریخستووە، گێچەڵپێکردن لە قوتابخانەکاندا لە ئاستێکی بەرزدایە و ئەم ئاستە بە گوێرەی گۆڕاوی دیمۆگرافی ڕەگەز، کە بریتیین لە نێر و مێ هیچ جیاوازییەک پیشاننادرێت و هەردوو ڕەگەز بە ئاستێکی نزیکەیی وەک یەک ئەزموونی گێچەڵیان لە قوتابخانەکان کردووە. هەرچی ئەوەی پێویستە سەبارەت بە بوارەکانی گێچەڵپێکردنە بە گوێرەی گۆڕاوی ڕەگەزی نێر و مێ، وا دەردەکەوێت، کە هەرسێ بواری گێچەڵپێکردنی فیزیکی و پەیوەندییە کۆمەڵایەتییەکان و گێچەڵپێکردنی زارەکی هیچ جیاوازییەکی ئاماری، کە نیشانی بدات، جیاوازی لەنێوان هەر دوو ڕەگەزی نێر و مێدا هەبێت، بوونی نییە، بەڵکو تەنیا لە بواری گێچەڵپێکردنی ئەلیکترونی بە گوێرەی گۆڕاوی ڕەگەزی نێر و مێ بەڵگەداری ئاماریی هەیە و بە ئاستێکی زۆر نزم ڕەگەزی نێر زیاتر لە ڕەگەزی مێ ئەزموونی ئەم جۆرەی گێچەڵپێکردنە دەکات، کە بریتییە لە گێچەڵپیکردنی ئەلیکترۆنی لە نمونەی توێژینەوەکە پیشاندەدرێت.

هەر لەم چوارچێوەیەدا یەکێکی دیکە لە ئامانجەکانی توێژینەوە، زانینی ئاستی هەڵچوونی نەرێنییە لای نموونەی توێژینەوە بە گوێرەی گۆڕاوی دیمۆگرافی ڕەگەز، کە بریتیین لە نێر و مێ. دوای شیکردنەوەی ئەنجامەکان، ئەم توێژینەوەیە گەیشتووە بەم ئەنجامەی، کە هیچ جیاوازییەکی ئاماری بۆ هەڵچوونی نەرێنی بەشێوەیەکی گشتی بوونی نییە و هەر دوو ڕەگەز وەک یەک هەست بە هەڵچوونی نەرێنی دەکەن. لەگەڵ ئەوەشدا هەرچی لەبارەی بە هەڵچوونی نەرێنییە، بە گوێرەی بوارەکانی ئەم گۆڕاوەیە، کە بریتیین لە بوارەکانی خەمۆکی و دڵەڕاوکێ و فشار، وا دەردەکەوێت کە بە گوێرەی بوارەکانیش بە هەمان شێوە هیچ جیاوازییەکی ئاماری بۆ پیشاندانی جیاوازی نێوان ڕەگەزی نێر و مێ بوونی نییە.

هەرچی لە بارەی بەو ئامانجی زانینی ئاستی دەستکەوتی خوێندنە لای قوتابیان، ئەوە دوای دەستکەوتنی تێکڕای نمرەی قوتابیان و شیکردنەوە و دۆزینەوەی ناوەندی ژمێرەیی بۆ نمرەی گشت قوتابیانی نمونەی توێژینەوە، ئەوە ئەو ئەنجامە دەستکەوت کە نموونەی توێژینەوەکە لە ئاستێکی نزم دەستکەوتی خوێندنیان هەیە.

سەرەڕای ئەمانەش دوای شیکردنەوەی ئەنجامەکان ،ئەوە دەردەکەوێت، پەیوەندییەکی بەهێز لە نێوان گۆڕاوەکانی توێژینەوەدا بوونی هەیەو بە جۆرێک پەیوەندییەکی ئەرێنی لە نێوان گێچەڵ و هەڵچوونی نەرێنی بوونی هەیە، واتە پەیوەندییەکی ڕاستەوانە لە نێوان گێچەڵ و هەڵچوونی نەرێنیدا بوونی هەیە، لە هەمان کاتیشدا پەیوەندییەکی نەرێنی و پێچەوانە لە نێوان گێچەڵپێکردن و دەستکەوتی خوێندن بوونی هەیە.

لەگەڵ ئەمانەشدا بە گوێرەی ئەنجامەکانی توێژینەوە ئەوە دەردەکەویت، کە گێچەڵپێکردن پێشبینی هەڵچوونی نەرێنی دەکات بە گوێرەی بوارەکانی ئەم گۆڕاوە، بە جۆرێک تا ئاستی گێچەڵپێکردن بەرزبێتەوە، ئەوە هەڵچوونی نەرێنی لە بواری خەمۆکی (0.12) و بواری دڵەڕاوکێ (0.007) و بواری فشار (0.008) بەرزدەبێتەوە، واتە ئاستی پێشبینی گێچەڵ لە سەر بوارەکانی هەڵچوونی نەرێنی بەشێوەیەکی ڕاستەوانە کاریگەری درووستدەکات. لە هەمان کاتیشدا پێشبینییەکی پێچەوانە لە نێوان ڕەفتاری گێچەڵپێکردن و دەستکەوتی خوێندن بوونی هەیە و بە جۆرێک تا ئاستی ڕەفتاری گێچەڵپێکردن بەرزبێتەوە ئەوە ئاستی دەستکەوتی خوێندن بە ڕێژەی (0.12) نزمدەبێتەوە.

ڕاسپاردە:

1. هەوڵبدرێت ڕاهێنانی تایبەت بە قوتابیان بکرێت بۆ ئەوەی بتوانن لە کاتی هەڵچووندا کۆنترۆڵی ڕەفتارەکانیان بکەن.
2. ڕاسپاردنی کەسانی پسپۆڕ بۆ دۆزینەوەی شێوازێک لە ڕێنماییین تایبەت بەم دۆخانەی کە دەبنە هۆی درووستبوونی ڕەفتاری گێچەڵپێکردن بە شێوەیەکی گشتی لە کۆمەڵگە و قوتابخانە بە تایبەت.
3. هەوڵبدرێت لە ڕێگەی وەرزشی تایبەت و شانۆ و کارە هوونەرییەکان لە قوتابخانەکاندا ئاستی کاریگەرییە نەرێنییەکانی گێچەڵپێکردن فێری قوتابیان بکرێت.
4. هەوڵبدرێت لە گشت قوتابخانەکاندا ڕێنماییکاری دەروونی بە گوێرەی ستانداردی جیهانی دابمەزرێندرێن، بۆ ئەوەی بتوانن هاوسەنگی دەروونی و کۆمەڵایەتی قوتابیان لە قوتابخانەکاندا ڕابگرن
5. هەوڵبدرێت لە ڕێگەی کارگێڕی قوتابخانەکانەوە چاودێرییەکی وردی ژینگەی قوتابخانەکان بکرێن، لە هەبوونی هەر دیاردەیەکی گێچەڵپێکردن قوتابی گێچەڵکار بخرێتە ژێر چارەسەری دەروونی و کۆمەڵایەتییەوە.
6. هەوڵبدرێت لە هۆکارەکانی نزمبوونەوەی ئاستی دەستکەوتی هەر قوتابییەک بکۆڵدرێتەوە، بۆ ئەوەی بزانرێت هۆکارە کارتێکەرەکانی نزمبوونەوەی ئاستی دەستکەوتی خوێندن بۆ چ هۆکارێک دەگەڕێتەوە.

سەرچاوەکان:

- عەدەس، عەبدولڕەحمان (٢٠١٣). سایکۆلۆژیای پەروەردەیی-تیۆر و پیادەکردنی سەرەکیی، چاپی یەکەم، چاپخانەی نارین-هەولێر.
- قادر، ڕەمەزان حەمەدەمین (٢٠٢٠). دەروونزانی پەروەردە و گەشە، چاپی یەکەم، چاپخانەی سایە_سلێمانی.
- مەحمود، عەبدولڕەحمان حەمە چاوش (٢٠١٣). پەروەردە لە سایەی فەلسەفەی پەروەردەیی نیشتماندا، چاپی یەکەم،چاپخانەی سەردەم- سلێمانی.
- الدباس،خولة عبدالحليم (٢٠٠٤). الفروق في مهارات التعلم المنظم ذاتيا بين ذوي التحصيل المرتفع و ذوي التحصيل المتدني بين طلبة الجامعة و طلبة المرحلة الثانوية في تخصصات علمية و أدبية، كلية الدراسات التربوية العليا- جامعة عمان العربية.
- Al-Ali, N. M., & Shattnawi, K. K. (2018). Bullying in school. Health and academic achievement, 47-58.
- Fredkove, Windy & Gower, Amy & Sieving, Renee. (2017). Internal Assets, Bullying, and Emotional Distress Among Young Adolescents. Western Journal of Nursing Research. 38. 1377-1378. 10.1177/0193945916658185.
- James, Alana. (2010). School bullying. NSPCC Inform Report.
- Landstedt, Evelina & Persson, Susanne. (2014). Bullying, cyberbullying, and mental health in young people. Scandinavian journal of public health. 42. 10.1177/1403494814525004
- Lovibond, P. F., & Lovibond, S. H. (1995). The structure of negative emotional states: Comparison of the Depression Anxiety Stress Scales (DASS) with the Beck Depression and Anxiety Inventories. Behaviour research and therapy, 33(3), 335-343.
- Al-Raqqad, H. K., Al-Bourini, E. S., Al Talahin, F. M., & Aranki, R. M. E. (2017). The Impact of School Bullying on Students' Academic Achievement from Teachers Point of View. International Education Studies, 10(6), 44-50.
- Rusteholz, Gisela & Mediavilla, Mauro & Pires, Luis. (2021). Impact of Bullying on Academic Performance: A Case Study for the Community of Madrid. SSRN Electronic Journal. 10.2139/ssrn.3785919.
- Yang, A. (2015). Bully-victims: prevalence, psychosocial adjustment, and responsiveness to intervention.

ناونیشانی سیمینار:

”دروستکردنی پۆلێکی نیمچە سەربەخۆ بەڵام داهێنەرانە.“

پ. ی. د. ئەرین احمد محمد

زانکۆی چەرمو

The current and previous generations which are known as Alpha and Z deal with classes way differently from the ways we did it. Moreover, the ways they want to learn about different subjects are quite different from those methods and techniques the older generation used in their classes. To be frank, these two current generations want to have more freedom and self-dependent than we had decades ago. An autonomous but creative classroom empowers students to take ownership of their learning while fostering creativity and critical thinking skills.

Students should have the autonomy to choose what they want to learn and how they want to learn it. Teachers can offer choices in assignments, topics, and learning goals to help students take ownership of their education. At last but not least, feedback is essential for students to know how they are progressing and what they need to improve. Teachers can provide feedback through regular assessments, one-on-one meetings, and peer evaluations. By following these steps, teachers can create an autonomous but creative classroom that fosters critical thinking, creativity, and student ownership of learning.

دروستکردنی پۆلێکی نیمچە سەربەخۆ بەڵام داهێنەرانە

پ. ی. د. ئەرین احمد محمد

نەوەکانی ئێستا و پێشوو کە ناسراون بە نەوەی (ئەلفا و زێد) بە شێوەیەکی جیاوازتر لەو ڕێگایانەی کە ئێمە کردوومانە مامەڵە لەگەڵ پۆلەکاندا دەکەن. جگە لەوەش، ئەو ڕێگایانەی کە دەیانەوێت بەهۆیانەوە فێری بابەتگەلێکی جیاواز ببن، تەواو جیاوازن لەو شێواز و تەکنیکانەی کە نەوەکانە پێشوتر لە پۆلەکانیاندا بەکاریان دەهێنا. ئەگەر ڕاشکاوانە بڵێم ئەم دوو نەوەیەی ئێستا دەیانەوێت بەراورد بەوەی کە دەیان ساڵ لەمەوبەر هەبوو، زیاتر ئازاد بن و زیاتر پشت بە خۆیان ببەستن. پۆلێکی سەربەخۆ بەڵام داهێنەرانە خوێندکاران لە ڕووی تواناکانی بیرکردنەوەی ڕەخنەگرانەوە بەهێز دەکات و یارمەتییان دەدات کە خاوەندارێتی فێربوونی خۆیان بکەن لە هەمان کاتدا پەروەردەیەکی داهێنەرانەیان هەبێت. هەبوونی کلتورێکی ئەرێنی لەناو پۆل زۆر گرنگە بۆ خوێندکارانی نەوەی ئەلفا و زێد بۆ ئەوەی هەست بە ئاسوودەیی بکەن لە خاوەندارێتی کردنی فێربوونی خۆیان. کە ئەمەش دەتوانرێت لە ڕێگەی گفتوگۆی بەردەوامی ناو پۆل، چالاکییەکانی دروستکردنی تیم و جەختکردنەوە لەسەر ڕێزگرتن و میهرەبانی بە گشتی بەدەستبهێنرێت. جگە لەوەش پەیڕەوی فێرخواز-سەنتەری خوێندکارەکان دەخاتە سەر کورسی شۆفێری پرۆسوی فێربوونەکەیان. مامۆستایان دەتوانن ئاسانکاری بۆ ئەمە بکەن لەڕێگای پێدانی هەلی زیاتر بە خوێندکاران لەسەر ئەو شتانەی کە فێردەبن، چۆنێتی فێربوونیان و چۆنێتی پێشکەش کردنی زانیارییەکانیان. لە لایەکی دیکەوە داهێنان کردن لە پۆلێکی سەربەخۆدا زۆر گرنگە. پێویستە مامۆستایان خوێندکارەکانیان هان بدەن بۆ ئەوەی (لە دەرەوەی سندوقەکە) بیربکەنەوە، ئاستەنگەکان لەبەرچاو بگرن و بەدوای ئارەزووەکانیاندا بگەڕێن. ئەو ئەرک و چالاکییانەی کە ڕێگا بە بەکارهێنانی چەند ڕێبازێکی جیاوازی فێربوون دەدەن و چارەسەری داهێنەرانەیان تێدایە، بۆ بەرزکردنەوەی ئاستی داهێنان زۆر بەسوودن. فێربوون لەسەر بنەمای پڕۆژە ڕێگەیەکی نایابە بۆ ئەوەی ڕێگە بە خوێندکاران بدرێت خاوەندارێتی فێربوونەکەیان بکەن. لە ڕێگەی ئەمەوە دەتوانرێت هانی خوێندکاران بدرێت بۆ بیرکردنەوەی ڕەخنەگرانە و چارەسەرکردنی کێشەکانیان لە هەمان کاتدا ڕێگە بە خوێندکاران دەدات بە شێوەیەکی هاوبەش و سەربەخۆ کاربکەن. تەکنەلۆژیاش دەتوانێت یارمەتیدەر بێت لە بەرزکردنەوەی ئاستی فێربوون لە ڕێگەی دابینکردن و گەیشتن بەو سەرچاوە و ئامرازانەی کە ڕەنگە بەردەست نەبن. لەڕێگای تەکنەلۆژیاوە مامۆستایان دەتوانن وانەی چالاک دروست بکەن و فیدباک پێشکەشی خوێندکارەکان بکەن وە دەتوانن هەلی کارکردنی هاوبەش بە شێوەی ئۆنلاین بۆ خوێندکارەکان دەستەبەر بکەن. خوێندکاران پێویستە ئەو سەربەخۆییەیان هەبێت کە هەڵبژاردن بکەن بۆ ئەو شتانەی کە دەیانەوێت فێربن و چۆنێتی فێربوونیان. مامۆستایان دەتوانن پۆلێنی ئەرک و بابەت و ئامانجەکانی فێربوون بکەن بۆ زیاتر یارمەتی دانی خوێندکارەکان هەتا بتوانن باشتر خاوەندارێتی خوێندنەکەیان بکەن.

لە کۆتاییدا، فیدباک زۆر گرنگە بۆ ئەوەی خوێندکاران بزانن چۆن پێشدەکەون و پێویستیان بە چییە باشتری بکەن. پێشکەش کردنی فیدباک دەکرێت کەڕێگای هەڵسەنگاندنی بەردەوام، کۆبوونەوەی یەک بە یەک و هەڵسەنگاندنی هاوپۆلەوە ئەنجام بدرێت. بە پەیڕەوکردنی ئەم هەنگاوانە، مامۆستایان دەتوانن پۆلێکی سەربەخۆ بەڵام داهێنەرانە دروست بکەن کە یارمەتیدەر بێت بۆ بەرزبوونەوەی ئاستی بیرکردنەوەی ڕەخنەگرانە، داهێنەریی و خاوەندارێتی خوێندکاران لە فێربووندا.

پۆلی نیمچە سەربەخۆ واتە هێشتنەوەی بوارێک بۆ مامۆستا لەناو پۆل بۆ بەجێگەیاندنی ئەرکی خۆی. ئەگەر خوێندکار بەتەواوی سەربەخۆ بێت لەناو پۆلدا، ئەوا هەڕەمەکی بوون وپشێوییەکی زۆر دروست دەبێت لەناو پۆلەکاندا. شێوازی کارکردن لەم بوارەدا بۆچەند لایەنێک دابەش دەکرێت؛ ڕێگاکانی وانە وتنەوە، ناسینی نەوەی زێد و ئەلفا وەک خۆیان، چۆنێتی هاندانی خوێندکاری ئەم نەوەیە، شێوازی بەشداری کردنیان لەناو وانەکان، ئەوشتانەی کە لەناو پۆلدا فێردەبن، وە یاساو ڕێسای تایبەت بەناوپۆل.

لەکاتی دیاریکردنی ڕێگاکانی وانە وتنەوە، پێویستە بزانین چ جۆرە ڕێگایەک لەگەڵ چ کەسێک بەکاردێت. کارکردنی مامۆستا لە زانکۆ جیاوازرەا لە کارکردنی مامۆستا لە قۆناغی ناوەندی و دواناوەندی یاخود لە کارکردنی وەک مامۆستا لە خولی تایبەت. ناکرێت لەگەڵ هاموو ئاستێک هەمان جۆری فێرکردن و کارکردن بەکاربهێنرێت. پێویستە ڕەچاوی جیاوازییە تاکە کەسییەکان بکرێت، وەک؛ جیاوازی ڕەگەز، شوێنی ژیان کردن، زانیاری پێشوەختەی خوێندکار...هتد. وە لەهەمان کاتدا پێویستە کار لەسەر داهێنان بکرێت لەناو پۆل، گرنگ نییە چەندێکی کتێبەکان و بابەتەکان تەواو دەبن، گرنگ ئەوەیە کە چەند داهێنان لەناو پۆلەکانماندا دەکێت. پەیڕەو کردنی یاسا و ڕێسای تایبەت بە پۆلەکان خاڵێکی زۆر گرنگە وپێویستە ڕەچاو بکرێت، لەوڵاتەکانی وەک ئەمریکا و چین ئەم لایەنە زۆر بە وردی گرنگی پێدەدرێت. چونکە نەوەکانی زێد و ئەلفا داخوازی سەربەستی تەواون و ئەگەر بەڕێسا ویاسای تایبەت کۆنترۆڵ نەکرێن، ئەوا فێرکردنیشیان زۆر بە زەحمەت دەبێت.

نەوەی زێد و ئەلفا کێن و بۆچی دەبێت بیانناسین؟

ئەم نەوەیە لە لەدایک بووەکانی ساڵی ١٩٩٧ دەست پێدەکات و هەتا ٢٠٢٥ دەخایەنێت. مرۆڤەکانی ئەم نەوەیە کار لەسەرخۆیان دەکەن و حەزیان بە سەربەستی تەواوە، بۆیەش بەشێوازێکی داهێنەرانە بیر دەکەنەوە. نمونەی ئەم نەوەیە بەکارهێنانی ئامێرە تەکنۆلۆجییەکانە بەشێوازێکی خێراو پێشکەوتەتر لەنەوەکانی پێش خۆیان، بۆیە دەکرێت بە نەوەی تەکنۆلۆجیا ناوببرێن. دایبابان پێویستە ئەوە لەبەرچاو بگرن کە ناتوانن ئەم نەوەیە بە ئاسانی دابڕن لەبەکارهێنانی مۆبایل و بەگشتی تەکنۆلۆجیا. ئەم بەکارهێنانە فراوانە بۆتە هۆکارێک بۆ ئەوەی ئەم نەوەیە زۆر زیاتر ڕەخنە بگرن لەچاو نەوەکانی پێش خۆیان، وە پرسیار لەسەر هەموو شتێک دادەنێن.

نەوەکانی پێشوو پێیان ئاسایی نەبوو ئەگەر مامۆستاکەیان هەڵەیەکی هەبێت بۆی ڕاست بکەنەوە، بەڵام نەوەی زێد و ئەلفا ئەمەیان پێ ئاساییە و زۆریش ڕەخنە دەگرن لە هەموو کەسێک. ئەگەر شتێکیان پێ قوبوڵ نەکرێت، ڕاستەوخۆ ڕووبەڕووی دەبنەوە. ئەم نەوەیە کەمتر گوێ دەگرن وە زیاتر حەز دەکەن بە باسکردنی ئەو شتانەی کە خۆیان بینیویانە و ئەزمونیان کردووە. بۆیە گرنگە ئەم نەوەیە بناسین، هەتا بتوانین ڕەخنەکانیان قوبوڵ بکەین و بەپێی ئەوە مامەڵەیان لەگەڵ بکەین. ئەم نەوەیە بۆ ئەوەی شتەکان قوبوڵ بکەن، پێویستیان بە بەڵگەی ڕوون و ڕەوان هەیە. خاڵێکی زۆر گرنگ هەیە کە مامۆستایان پێویستە هەڵوێستەی لەسر بکەن، ئەویش ڕێگاکانی فێرکردن و وانە وتنەوەیە. گرنگی ئەم لایەنە لە هەند ساڵێکی دوای خوێندنگا و زانکۆ دەردەکەوێت، بۆیە پێویستە زۆر بە وریایی ئاگاداری ئەم خاڵەبین.

دوو رێگای باو هەیە بۆ وانە وتنەوە: ڕێگا کۆنەکانی وانە وتنەوە وە ڕێگا نوێیەکان، کە هەردووکیان لە ئێستادا لە بەکارهێناندان بەڵام ڕێگا نوێیەکە زیاتر لە خوێندنگا تایبەتەکان بەکاردێت. جیاوازی نێوان ئەم دوو ڕێگایە زۆرە، لەوانە (وەرگێڕانی ڕاستەوخۆی ڕێزمانی)، کە لەکۆندا لە ئەمریکا وبەریتانیا بەکاردەهات بۆ فێربوونی نوسین و ئەدەبیاتی لاتینی و وەرگێڕانی بۆ سەرزمانی ئینگلیزی، بەداخەوە لەزۆربەی خوێندنگاکاندا ئەم ڕێگایە تا ئێستا بەکاردێت، بەڵام ئایا لێرەدا خوێندکار فێری هیچ دەبێت؟ لەلایەکی دیکەوەڕێگایەکی دیکە هەیە ئەویش (ڕێگای ڕاستەوخۆ)ی فێرکردنە کە ئیش لەسەر ووشەسازی دەکات و خوێندکار فێردەکات کە هەڵەکانی خۆی ڕاست بکاتەوە، لەهەمان کاتدا ڕستەی پێدەدرێت بۆ ئەوەی لەڕێگای ڕستەکەوە ڕێزمان فێرببێت.

نەوەی زێد و ئەلفا زیاتر کار لەسەر تەکنۆلۆجیا ئەکەن و لەهەموو جێیەک ئینتەرنێت بەردەستە بۆیان، لەناو ماڵەکانیان و لەناو تەلەفۆنەکانیشیان. بۆیە ئەم لایەنە پێویستە لەناو خوێندنیش گرنگی پێبدرێت و ڕێگا ڕاستەکەیان فێربکرێت بۆبەکارهێنانی. بۆ نمونە فێرکردنیان بۆ نوسینی ئیمەیل، بۆئەوەئ بتوانن بەشێک لە ئەرکەکانیان بەو ڕێگایە پێشکەش بکەن. یان نوسینی بلۆگ، خوێندکار دەتوانێت لەم ڕێگایەوە شتانێک دەربارەی ژیانی خۆی بنوسێت و بەشی بکات لەگەڵ خەڵک. ئەو ڕێگایانی کە زۆرترین کات بەکاردێن لە ئێستادا بەکارهێنانی داتاشۆ و سلایدە بۆ نیشاندانی هەر شتێک لەناو پۆلەکاندا. ئەمە یەکیک لەئاسانترین ڕێگاکان و لەهەموو شوێنێک لەناو هەموو جۆرە پۆلێک دەکرێت بەکاربهێنرێت. ڕێگایەکی دیکە کە بە داخەوە گرنگییەکی کەمی پێدراوە، ئەویش ڕێگای بەکارهێنانی وێبسایتەکانە. خوێندکار بەشێوەیەکی زۆر چالاک دەتوانێت هەر یەکێک لە پلاتفۆرمەکانی سۆشیال میدیا بە ئاسانترین شێوە بەکار بهێنێت بەڵام ناتوانێت یەکێک لە ماڵپەڕەکانی وەک (یودێمی، ئۆنلاین کلاس، کۆرپەس...هتد.) بەکاربهێنێت لەکاتێکدا ئەتوانن فێر ببن.

یەکێکی دیکە لە گرنگترین خاڵەکان کە پێویستە لەگەڵ ئەم نەوەیە ڕەچاو بکرێت ئەوەیە کا مامۆستایان ئاگاداری جیاوازی خوێندکارەکانیان بن و هەمیشە بیریان بێت کە خوێندکارەکانیان وەک یەک نین، وە بەراوردی نێوان خوێندکارەکانیان نەکەن. لە هەمان کاتدا ئەوەش گرنگە کە مامۆستایان بەراورد لەنێوان ئئێستای خوێندکارەکانیان و سەردەمی خوێندنی خۆیان نەکەن، چونکە سەردەمەکان زۆر لەیەک جیاوازن. بۆ زیاتر قووڵ بونەوە و تێگەیشتن لە جیاوازی خوێندکارەکان، چەند ڕێگایەکی سادە هەیە کەمامۆستایان دەتوانن بەکاری بهێنن.

لەوانە پێدانی ئەرکی ماڵەوە و کۆنترۆڵکردنی لەدواتردا بەشێوەیەکی ستراتیجی لەنێوان خوێندکارەکان بۆئەوەی هەستی بەرپرسیارێتییان تێدا چالاک ببێت بەرامبەر فێربوونی خۆیان. یاخود ئەرکی پێکەوەیی گروپ لەناو پۆل بۆ دڵنیابوون لەئامادەکاری پێش وەختەی خوێندکارەکان خاڵێکی دیکەی گرنگە کە لەڕێیەوە خوێندکارەکان هەست بەوە دەکەن کە هەوڵێکیان داوەو ئەرکێکی تایبەتیان بەجێگەیاندووە بۆ فێربوونیان. لێرەدا مامۆستایان پێویستە ڕێگاو سەرچاوەی تایبەت نیشانی خوێندکاران بدەن و ڕێنماییان بکەن بۆ گەڕان بەدوای زانیاری دروست.

مامۆستایان پێویستە وابکەن کە پۆلەکانیان هاندەر بێت بۆ خوێندکارەکان ووایان لێبکەن کە ئارەزووی بەشداری کردن بکەن لە فێربوون. ئەگەر خوێندکار ئارەزووی لە وانەیەک نەبێت، هیچ شتێک فێرنابێت سەرەڕای کاتی زۆری وانەکەش، بۆیە هەمیشە لەوانەکاندا پێویستە شتانێک هەبن کە هانی خوێندکار بدەن بۆ مانەوەو بەئاگابوون لە وانەکە. بۆ ئەمە چەندین ڕێگای جیاواز هەن، وەک زانینی حەز وئارەزووەکانی خوێندکار لە ژیان، دروستکردنی ژینگەیەکی هاوڕێیانە لەناو پۆل کە هەموو ئەندامانی پۆلەکە بە ئاسانی و بە ئازادی بتوانن قسەی تێدا بکەن و ڕای خۆیان بەرامبەر فێربوونیان دەرببڕن. یاخود ڕەچاوکردنی ئەوەی کە پۆلەکەت چەنێک سەردەمییانەیە و چەند لەگەڵ سەدرەمی نوێ دەگونجێت، یان هێنانەوەی نمونەکانی ناو پۆل چەند لەگەڵ ژیانی ڕۆژانەو دەوروبەری خوێندکار ئەگونجێت، بۆ نمونە ئەگەر لە کتێبەکە یان وانەکە باسی مۆزەخانەی لۆڤەر دەکات، دەتوانرێت چواندنی بۆ بکرێت لەگەڵ مۆزەخانەی ئەمنە سوورەکە لە سلێمانی، یان چواندنی ئەیفەل تاوەر بە منارەی چۆلی لە هەولێر. ئەم چواندنانە وادەکەن خوێندکار ئاسانتر تێبگات و زیاتر بەدوای زانیاریدا بگەڕێت لەدونیای دەرەوەی پۆلدا.

لەگەڵ هەموو ئەمانەشدا ڕێگای زۆر هەن بۆ ئەوەی پاڵپشتی خوێندکار بن هەتا بەچالاکی بەشداری لەوانەکاندا بکەن، وەک؛ بەکارهێنانی تەکنۆلۆجیا لە پۆلەکاندا، دروست کردن و کارکردن بە گروپ و تێکەڵ کردنی خوێندکارەکان، بەکارهێنانی یاری بەپێی بابەتی وانەکە و جالاکییەکانی ناو کتێبەکە، هاندانی خوێندکارەکان بۆ ڕۆڵ بینین لەپێش هاوڕێکانیان، ئەویش سەرەتا لەڕێگەی نیشاندانی کۆمەڵێک نمونەی زیندووی ناو ژیانی ڕۆژانەوە دەکرێت ئاسان بکرێت. وە خاڵێکی گرنگتریش ئەوەیە کە خوێندکار هان بدرێت بۆئەوەی بەدوای زانیاری بگەڕێت وگرنگی بە فێربوون بدات نەک تەنها زانیاری لەبەر بکات بۆ ماوەیەکی کورت. لەنێوان نەوەی کۆن و نوێدا جیاوازییەکی گرنگ هەیە ئەویش ئەوەیە کە نەوەکانی پێشتر تەنها زانیارییەکانیان لەبەرکردووە زۆربەی کات، بەڵام نەوەی زێد و ئەلفا دەیانەوێت تێبگەن چونکە ئارەزوو بیرو باوەڕیان بۆشتەکان هەیە و بەدوای دەگەڕێن. بەم پێیەش مامۆستایان دەتوانن لەڕێگای ڕاهێنان کردن لە پۆلەکانیاندا سەرنجی خوێندکارەکان ڕابکێشن بۆ شتانێک کە تەنانەت لەدەرەی پۆلەکەشت پێویست بێت کە خۆی بەدوای بگەڕێت و بەجوانترین شێواز وەڵامەکانی دەست بکەوێت.

ئەو شتانەی کە لەناو پۆلدا فێر دەکرێن دوو بەشن؛ کتێب و پرۆگرامی خوێندن، لەگەڵ کارامەییەکان. زۆربەی کات سەرنج دەخرێتە سەر تەواوکردنی پرۆگرام و کتێبی خوێندن، زۆربەی کاتیش بەبێ بیرکردنەوە خوێندکار دوای تەواو کردنی ئەمە ئەکەوێت و قۆناغەکان تەواو دەکات بەبێ فێربوونێکی ڕاستەقینە کەنۆ ژیانیان سودی هەبێت.

بەڵام دەکرێت مامۆستایان کارامەیی بۆپرۆگرامی خوێندن زیاد بکەن و وەهای لێبکەن کە خوێندکارەکان ئارەزووی فێربوون بکەن، ئەمەش بە ئاسانترین شێوە لەڕێگەی نموونەی ڕەسەنی ژیانی ڕۆژانەوە دەبێت. بۆ نموونە بەکارهێنانی وێنەو ڕەنگی گونجاو لەسەر ئەو بابەتەی کە باسی دەکرێت، چونکە ڕەنگ پاڵنەرێکی زۆر باشە بۆ فێر بوون، وە وێنە تێگەیشتن زۆر ئاسان دەکات.

لایەنێکی دیکەی زۆر بنەڕەتی هەبوونی یاساو ڕێسای تایبەتە لەناو پۆلەکان. گرنگە کۆمەڵێک ڕێسا هەبن لەناو پۆلەکاندا بۆ زیاتر بەرزکردنەوەی ئاستی فێربوون و دەستەبەرکردنی بارودۆخێکی گونجاو بۆفێربوون. بۆ نمونە خوێندکار پێویستە فێربکرێت کە دوای هەندێک ئاراستەی تایبەت بکەوێت کەبۆی دیاری دەکرێت و فێرببێت بەرپرسیارێتی هەڵبگرێت. یان فێربکرێت کە تەلەفۆن بەکارنەهێنێت و هەوڵ بدات لەکاتی خۆی لەناو وانەکان ئامادەبێت. گرنگترین خاڵ ئەوەیە خوێندکار فێربکرێت ڕێز لەهەموو کەسێک و هەموو شتێک بگرێت، نەک تەنها لە مامۆستاکەی لەبەرئەوەی نمرەکانی لەلایە.

لەدوای هەموو ئەمانە قۆناغی فیدباک دێت کە تێیدا خوێندکار گرنگی وانەکەی بۆ دەردەکەوێت و وادەکات کە هەست بە بەرپرسیارێتی بکات بەرامبەر فێر بوونی خۆی. بەڵام زۆر گرنگە کە فیدباک بەشێوەیەکی بونیادنەر و گونجاو بە خوێندکار بدرێت و ڕەچاوی ئەوە بکرێت کە نەوەی زێد و ئەلفا نەوەیەکی ڕەخنەگرن و بە ئاسانی هەموو شتێک قوبوڵ ناکەن.

پرسیار/ جیاوازی نێوان پۆلێکی نیمچە سەربەخۆ چۆن ڕابگیرێت لەگەڵ پۆلێکی زۆر توند کە سەربەخۆیی نەبێت؟

پۆلەکان پێویستە نیمچە سەربەخۆ بن، واتە نەهێندە سەربەخۆ بن کە کۆنترۆڵی پۆل لەدەست خوێندکارەکان بێت، نە هێندەش توند بێت کە نەتوانن هیچ قسەیەک بکەن و ڕای خۆیان دەرببڕن. لە پۆلی نیمچە سەربەخۆدا مامۆستا پێویستە ڕابەر و ڕێنیشاندەربێت نەک بڕیاردەری سەرەکی. خوێندکارەکان پێویستە لەبەشێکی باشی وانەکەدا دەنگ و بڕیاریان هەبێت و ڕێزیان لێبگیرێت.

پرسیار/ ئایا سیستەمی پەروەردە هیچ شتێک دەکەن بۆ دروست کردنی ئەم جۆرە پۆلانە یان تەنها ڕۆڵی مامۆستایە کە هەوڵی بۆبدات؟

ICET ڕێگایەکی دیارە کە سیستەمی پەروەردە هەوڵ دەدات بۆ چاکسازی و یارمەتیدانی مامۆستایان بۆ دروستکردنی پۆلی مۆدێرن و داهێنەرانە. بەڵام بەداخەوە زۆربەی کات کۆمەڵێک گلەیی ڕێگرن لەوەی کە پێشکەوتنەکان ڕووبدەن و لێرەدا ئەکەوێتە سەر مامۆستایان خۆیان کە چەند سوود لەو هەلانە وەردەگرن کە دەخرێتە بەردەستیان.

پرسیار/ ئایا تا چەند ڕاستە کە نەوەی زێد و ئەلفا بە نەزان وەسف دەکرێن؟

تەنها یەک نمونەی سادە دەتوانێت نیشانمان بدات کە ئاستی زیرەکی و زرنگی ئەم نەوەیە چەندە، ئەویش بەکارهێنان و فێربوونی ئامێرەکانی تەکنۆلۆجیایە بەشێوازێکی زۆر خێرا، کە ئەمە لەوانەیە زەحمەتتر بێت بۆ نەوەکانی پێشتر. جیاوازییەکی دیاری ئەم نەوەیە ئەوەیە کە هەمیشە بە ڕەخنە گرانە بیر دەکەنەوە وپرسیار لەسەر هەموو شتێک دادەنێن و وە شتەکان قوبوڵ ناکەن ئەگەر بەڵگەی تەواوت نەبێت. ئەم نەوەیە ناتوانن بەرامبەر هیچ هەڵەیەک بێدەنگ ببن و شەرم بکەن.

ناونیشانی سیمینار:

”دوارۆژێکی سەوز:
بەهێزکردنی نەوەی Z
لەبارەی گۆڕانی کەشوهەوا
و بەردەوامبوونی ژینگە.“

لێڤا عادل شەریف

زانکۆی نێودەوڵەتی تیشک

The seminar “A green future: empowering the Z generation with a knowledge of climate change and environmental sustainability” aims to provide a platform for debate on the challenges of climate change and how to promote environmental sustainability among younger generations. In addition, the seminar will explore the impact of human activity on the environment and the role of Generation Z in creating a greener future. Gain insight into sustainable practices such as reducing your carbon footprint, promoting renewable energy and protecting biodiversity. The seminar will also highlight the importance of raising awareness of environmental issues and empowering Generation Z to be responsible stewards of the planet. Moreover, the seminar focuses on the role of college students in driving environmental change through initiatives such as campus sustainability programs and green action. Explore how university students can become ambassadors of sustainable living and promote environmentally responsible practices in their communities. The seminar also provides a platform for university students to participate in discussions, network with experts in the field, and share experiences and ideas for building a greener future.

ناونیشانی سیمینار:

"بکارهینانا کارامەیی یێن سەد سالا 21 ـێ د پرۆسەیا فێرکرنێدا ل کوردستانێ."

د. ئەمین عبدالقادر عمر

زانـکـۆیـا
دهـۆک

سـەد سـالیا ٢١ێ گورانکارییـەکا مـەزن ل گـەل هینـا د ژیـان، کار و فێربوونـا مـەدا. ل گـەل بەربەلاڤبوونا تەکنۆلـۆژی و جیهانگیریـنێ، ئـەو کارامەیـی یێـن بـۆ سـەرکەڤتنا د جیهانـا کاریـدا ئەڤرۆکە دپێدڤـی گـەلەک دجیاوازن ژ یێـن بـەری نوکـە. دبێژنـە ئەڤـان کارامەییان کارامەیـی یێـن سـەد سـالا ٢١ێ، ژ ئەوانا ژی هەڤـکاری، هـزرا رەخنەگرانـە، داهێنان، دانوسـتاندن، شـارەزاییا دیجیتالـی و ئاریشـە چارەکرن. ئـەڤ ڤەکۆلینـە بزاڤەکە ژبـۆ دانەنیاسـین و بەرچاڤکرنا ئـەوان کارامەیێـن پێدڤییـە ل ناڤەندێن خواندنـێ گرنگـی پـێ بهێتـە دان ژبـۆ بلنـد کرنا ئاسـتێ شـیان و شـارەزاییێن قوتابیان ل کوردسـتانێ. ئەڤـێ ڤەکۆلینـێ دایـە سـەلماندن کـو ئـەڤ کارامەییە دگرنگـن بـۆ هـەر تاکەکەسـەکی داکـو یـێ سـەرکەڤتی بیـت د ئەڤـێ جیهانـا ئالـۆز و بـەردەوام د پێشـکەڤتنێدا. ژبـۆ پێشخسـتنا ئەڤـان کارامەییان ژی پێدڤییـە جەخـت بهێتـە کرن ل سـەر فێربوونا فرەرەهەنـدی، پرۆژەیێـن پالپشـتینێ ل سـەر میتـۆدا دکـەن و بکارهینانا تەکنۆلـۆژی د پرۆسـا پـەروەردە و فێرکرنێـدا.

پەیڤێن سەرەکی: کارامەیی، سەد سالا ٢١ێ، پرۆسا فێرکرنێ، کوردستان

ناونیشانی سیمینار:

"فێرکردنی هەمەچەشنەکان جینی Z: ڕاهێنانی پەرەپێدانی مامۆستا بۆ پۆلی گشتگیر."

د. بنار جودت احمد

زانکۆی کۆیە

Different generations of students have enrolled and graduated from higher education institutions for decades. Although each new generation of students we teach requires different teaching and learning strategies. Throughout these decades, educators have been using the same strategies despite what generation is present in their classrooms. With generational changes, this means that educators are not meeting students' needs. Thus, it is pertinent to reflect on and reevaluate teaching methods to create the best learning environment for students. The newer generation of students, Generation Z and Alpha, have unique characteristics and expectations. Inclusive teaching requires teachers to recognize the experiences and abilities of every student, embrace the idea that each student's learning capacity is open-ended, and be open to diversity. Right now, our Generation Z and Alpha students present a unique set of challenges for educators. They are even more diverse than the previous ones. In addition to their racial and ethnic makeup, they also differ in work behaviors, shaped by values and economic circumstances, very different from those of the generations that preceded them. To reach them teachers must be empowered agents of change, with values, knowledge, and attitudes that permit every student to succeed.

ناونیشانی سیمینار:

"ئاڵۆزی و فرەڕەهەندیی: تایبەتمەندییەکی داڕشتن و جێبەجێکردنی ڕێسای پەروەردە لە کوردستان."

پەشێو م. نوری

زانکۆی مۆناش

سیستەمەکانی پەروەردە لە سەرتاسەری ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا بە ڕیفۆرمی خێرای ڕێسای پەروەردەییدا تێدەپەڕن؛ لە هەمان کاتدا، ڕووبەڕووی ئاستەنگی کۆمەڵایەتی و سیاسی ئاڵۆزەکان دەبنەوە. سیستەمی پەروەردەی هەرێمی کوردستانی عێراق، نمونەیەکە بۆ ئەو کەیسە. واتە، لە ساڵی ١٩٩٢ ەوە سیستەمی پەروەردەی هەرێمی کوردستان بە ئەزمونێکی بێسەروبەر بۆ بە مۆدێرنکردنی پەروەردە تێپەڕیوە. ئەم توێژینەوەیە شەن و کەوی ئەو هێزانە (واتە ئەو عەقڵانیەت و ئەکتەرانە) دەکات کە لە ساڵی ١٩٩٢ ەوە پاڵیان بە ڕیفۆرمی پەروەردە لە کوردستان ناوە. هەروەها وتووێژی هەلومەرجی کاری مامۆستایەتی (فێرکردن) و جێبەجێکردنی پرۆگرامی خوێندن دەکات. ئینجا ئەو ئاستەنگانەی دەخاتەڕوو کە ڕووبەڕووی ڕێسای پەروەردەیی سەردەم دەبنەوە لە هەرێمی کوردستان. ئەم توێژینەوەیە پشتی بەستوە بەو دۆزینەوانەی کە لەڕێگەی شیکاری دۆکیومێنتی پەروەردە و چاوپێکەوتن لەگەڵ مامۆستایان دەستم کەوتون. ئەوە دەردەخات کە لە ساڵی ١٩٩٢ ەوە ڕێسای پەروەردە هەوڵیداوە دوو ڕۆڵی سەرەکی بگرێتە ئەستۆ کە ئەوانیش ڕۆڵی سارێژبونەوە و بە مۆدێرنکردن بوین. ئەو ڕۆڵانە لەلایەن کەڵەکەبوی کۆمەڵە هێزێکی ئاڵۆزی وەکو ناسیۆنالیزم و دیموکراسی و نیۆلیبرالیزم ناوەندگیری دەکرێن. بە پشبەستن بە میتۆد و ئامرازی شیکاریی بواری Critical Policy Sociology، ئەو توێژینەوەیە ئەوە دەردەخات کە ئەو عەقڵانیەتە ئاڵۆزانە بۆ پەروەردە و ڕیفۆرم لە هەرێمی کوردستان، ڕەوشێکی ناچەسپیو (ناجێگیر)ی بۆ ڕێسای پەروەردە دروستکردوە کە مامۆستایانیشی بەخۆوە ئاڵاندوە. تێگەیشتن لەو هەلومەرجە ناچەسپیوانە لەڕێگەی تێگەیشتن لە ‹ئاڵۆزی و فرەڕەهەندی›ەوە ئاسان دەبێت. چونکە ئاڵۆزیی و فرەڕەهەندی ململانێی جۆراوجۆری ڕێسای پەروەردە، و بیروباوەڕی جیاجیای مامۆستایان، و هەمەجۆریەتی لە شێوازەکانی جێبەجێکردنی ‹سارێژبون و بەمۆدێرنکردن› (دوو ڕۆڵە مێژوییەکەی پەروەردە) ئاسان دەکەن. ئەم توێژینەوەیە بە دەستنیشانکردنی هەندێک لە بەربەستە سەرەکییەکانی بەردەم داڕشتنی ڕێسای پەروەردە لە کوردستان کۆتایی دێت. ئەو بەربەستانە ئەمانە لەخۆدەگرن: بێفایدەیی ئەو میتۆدە نەریتییەی کە بەکاردەهێنرێت بۆ داڕشتنی ڕێسا، ئەو لۆژیکانەی کە بەکاردەهێنرێن بۆ پاڵپشتی ئەو ڕێسایانە ناکۆکن لەگەڵ یەکتر، وە نائامادەیی بەشداریەکی ڕەخنەگرانەی مامۆستایان لە پرۆسەی دەرکردنی ڕێسای پەروەردە لە کوردستان.

ناونیشانی سیمینار:

"مامۆستا وەک ڕاهێنەر (ڕێبەر)ی فێربوون."

شارا ڕؤوف صالح

زانکۆی سلێمانی

مامۆستایان ڕۆڵێکی زیندوو دەبینن لە فێرکردنی خوێندکاران و کاریان تەنها گواستنەوەی زانیاری نییە بەڵکوو وەک ئاڕاستەکار و ڕێنیشاندەر و ڕاهێنەرن لە یارمەتیدانی خوێندکاران بۆ پێشخستن و هاندانیان لە دۆزینەوەی بەهرە و لێهاتوویی و تواناکانیان، مامۆستا بە بیرەوەری فێربوونی ماوە کورت ئەژمار دەکرێت ئەمەش خۆی دەبینێتەوە لەو کەسەی کە مەعریفە و زانیاری پێیە و کار بۆ بەڕێوەبردنی و بەشدارپێکردنی ئەو زانیارییە لەگەڵ کەسانی دیکە لە ڕێگەی فێرکردن، بەم شێوەیە دەڕوانرێتە مامۆستا چونکە زانیاری و لێهاتوویی قووڵی پێیە دەربارە ئەو بابەتەی کە دەیڵێتەوە ئەمە و سەرەڕای ئەو شێواز و تەکنیکە پەروەردەییە خوازیارەی کە بەکاریدەهێنێت بۆ گەیاندنی ئەو زانیارییانە، کاری مامۆستای سەرکەوتوو تەنها دابەشکەردنی زانیاری نییە بەڵکوو ئەو کەسەیە کە ئیلهامێ دروست دەکات بۆ خوێندکارانی هەروەها هانیان دەدات بۆ فێربوون بە دروستکردنی کەشێکی فێرکاری پۆزەتیڤ کە فێرخواز تیایدا هەست بە ئارامی لە ئاراسەکردنی پرسیار و دەربڕینی ڕا و بۆچونی خۆی و دۆزینەوەی بیرۆکە باشەکانی بکات، هەروەها بەکارهێنانی ڕێگای ستراتیژی هەمە جۆر بۆ بەشداریپێکردنی خوێندکاران بە پێی ئارەز و پێویستی و جیاوازی تاکایەتییان.

ناونیشانی سیمینار:

“وانەوتنەوە لە سەدەی 21: ئامادەکاری بۆ وانەوتنەوە بە نەوەی ئینتەرنێت (هاوڵاتییانی ئینتەرنێت).”

پ. د. هیمداد عبدالقهار

زانکۆی سەڵاحەدین/
یەکێتی مامۆستایانی کوردستان

The four C’s of 21st century include creativity, critical thinking, communication, and collaboration. These are four themes that are not to be understood as modules, but as themes that should be integrated across all curriculum mapping and strategic planning. They must become part of every module similar literacy and numeracy. Creativity means thinking through information in new and creative ways, establishing new connections and coming up with innovative and creative solutions to the challenges and problems encountered. Critical thinking, on the other hand, refers to analysing information and critiquing claims put forward. Moreover, communication is understanding things well enough to share them clearly with other people. Finally, collaboration is related teamwork and the collective intelligence of a group that is more than the sum of its parts. Within these four areas, there are other skills that are important as well, for instance ‘Entrepreneurship’ can be considered a skill of its own. Inquiry and problem solving are crucial.

To sum up, education needs to be all about empowering students with transferable skills that will hold up to a rapidly changing world, not prescribed content that has been chosen for its past relevance. Teachers in the 21st century must know who are they dealing with, what are the characteristics of ‘techzines’ so that we find a common ground for learning to be meaningful.

ناونیشانی سیمینار:

"چۆنییەتی فێرکردنی نەوەی Z و ئەلفا."

پ. د. کەریم احمد عەزیز

زانکۆی گەرمیان

سەردەمی نوێ ئەرکی مامۆستای گۆڕیوە ، نەوەی نوێ ئیدی مامۆستایەکی ناوێت ئەرکی ئەزبەرکردن ولێپرسینەوەی قوتابیەکانی بێت ، ئەوەندەی مامۆستایەکی دەوێت ئەرکی ڕێکخستنی ژینگەی پۆل و بەکارهێنانی ڕێگای نوێی وانەوتنەوە و پراکتیکردنی تەکنەلۆژیای نوێی فێرکاری و دروستکردنی پاڵنەر لای قوتابی بێت.

ئەگەر نمونەی وانەیەکی پەرتوکی زانستەکان بهێنینەوە بۆ نمونە کاتێک نوسراوە پێناسەی بەهەڵمبوون بکە و ، لەناوەڕۆکی بابەتەکە وەڵامەکەی نووسیوە بەوەی (بریتییە لە کرداری گۆڕینی شلە بۆ گاز) مەبەستەکە ئەوە نییە قوتابیەکە ئەو پێناسەیە ئەزبەربکات ، ئەوەندەی ئامانجە فێرکاریەکەی بەکردەیی زانینی پرۆسەکەیە ، بە واتایەکی تر پرۆگرامی نوێ لەسەر بنەمای فەلسەفەیەک دانراوە کە قوتابیەکە بە شێوەیەکی پراکتیک بیزانێت بەواتایەکی تر پێویستە قوتابیەکە ئەزموونی بکات نەک وەک ئێستا مامۆستا بەقوتابیەکانی ئەزبەربکات ، لێرەدا ئەرک و کاری مامۆستا گۆڕاوە بۆ ئاڕاستەکردنی قوتابی و بەسەنتەرکردنی لەپرۆسەی فێربووندا، ئەگەر قوتابیەکە ئەمەی کرد یاخود بەبەرچاوییەوە ئەنجامدرا ئەوا مەبەست و ئامانجی پرۆگرامی نوێی بەدیهاتوە ئەگەرنا وانەوتنەوە بێهودەیە.

خاڵێکی تری مەرامی فەلسەفەی پەروەردەیی نوێ کارکردنە لەسەر بەدەستهێنانی کارامەییەکانی ژیانە لەلایەن قوتابی/خوێندکار لەسەر بنەمای متمانە بەخۆبوون و بڕواپێهێنانی بەوەی کارکردن پیرۆزە و بنەمای ژیانە مەرجیش نییە تەنها لەبواری پسپۆڕی قوتابی/خوێندکار بتوانێت کاربکات ...

ناونیشانی سیمینار:

"خەسڵەتە پەروەردەییەکانی ژینگەی کۆمەڵایەتیی نەوەی Z و ئەلفا."

پ. د. نەجات محمد فەرەج

زانکۆی سلێمانی

قوتابخانە ژینگەیەکی کۆمەڵایەتی ڕێکخراوە و کۆمەڵێک یاسا بەڕێوەی دەبات و شێوازێکی ڕەفتاری دیاریکراو بەسەر خوێندکاراندا دەسەپێنێت، لەو ڕێگەیەشەوە ڕۆڵێکی گرنگ و چالاک دەگێڕێت لە سەرکەوتنی خوێندکار و گونجاندنی لەگەڵ بارودۆخی قوتابخانە یاخود پێچەوانەکەی بە کاریگەری کۆمەڵێک هۆکاری ئاڵۆز و جۆردا و جۆ، کە هەندێکیان پەیوەندییان بە خوێندکارەکەوە هەیە و هەندێکی تریشیان پەیوەندییان بە ژینگەی قوتابخانە و دەرەوەی هەیە. لە لایەکی ترەوە قوتابخانە وەک دامەزراوەیەکی کۆمەڵایەتی پەروەردەیی یەکێکە لەو دامەزراوانەی کە کۆمەڵگا پشتی پێ دەبەستێت لە ئامادەکردنی تاکەکانی و پێگەیاندنیاندا بە ئامانجی گەشەپێدانی کەسایەتییان لە ڕووی دەروونی و کۆمەڵایەتی و ڕۆحی و ژیرییەوە، هەر بۆیە بە گرنگترین سەرچاوەکانی فێرکردن و کارلێکە مرۆڤانەییەکان دەناسرێت.

هەموو ئەمانەی سەرەوە بە گشتی ڕۆڵی قوتابخانەیە لە بونیادنانی تاکێکی بە توانا و سەرکەوتوودا، بەڵام لە سەردەمی جیهانگیری و پێگەیاندنی نەوەی Z و ئەلفا دا، پرۆسە پەروەردەییەکانی قوتابخانە گۆڕانێکی زۆر و گەشەکردنێکی جۆراوجۆری پێویستە تاکوو بتوانێت خۆی لە چوارچێوە تەقلیدیەکانی پەروەردەی نەوەی پێشووتر دەرباز بکات و ئامادەبێت بۆ پێگەیاندنی نەوەی دیجیتاڵی، نەوەیەک کە خەسڵەت و بونیادە ئاکارییەکانی تەواو جیاوازە لە نەوەکانی پێشوو چ لە ڕووی دەرک و تێگەیشتن چ لە ڕووی جیهانبینی و مامەڵەکردنی دیجیتاڵییەوە. ئەم کارەش ئەگەرچی پێویستی بە بونیادێکی مادی تۆکمە و پتەو و دەوڵەمەندە بە داهێنانە تەکنۆلۆژییەکانی سەردەمی گەشەکردنی ژیری دەستکرد، زیاتر لەوەش پێویستی بە فەراهەمکردن و ئەبدەیت کردنی ژێرخانێکی کۆمەڵایەتی و کولتووری و ئاکاری گەشەدار و پێشکەوتوی مرۆڤدۆستانە هەیە، تاکوو نەوەی دیجیتاڵی لە سایەیدا خۆی بناسێت و دەرفەتەکانی بەردەم وەگەڕخستنی تواناکانی بۆ ئاوەڵا بێت.

ناونیشانی سیمینار:

"بە سەنتەرکردنی قوتابییان وەک پرۆسەیەکی گرنگی فێربوون."

زاگرۆس ئەحمەد وەلی

وەزارەتی پەروەردە و فێرکردن
لە کوردستان

پەروەردە وەک یەکێک لە پرەنسیپە گرنگەکانی پەروەردەکردنی تاکێکی هۆشیار و سەرکەوتوو ئامانجی هەر دەوڵەتێکی پێشکەوتووە لە پێناو دروستکردنی نەوەیەکی هۆشیار و رۆشنبیردا. لەو رونگەوە، هەر دەلەتێک بوارێک دەگرێتەبەر بۆ پێگەیاندنی ئەو تاکە هۆشیار و سەرکەوتووە. یەکێک لە بوارەکان پرۆسەی پەروەردە و خوێندنە لەناو ناوەندەکانی خوێندندا، بەتایبەتی قوتابخانەکان. لە کوردستاندا تاکە رێگا بۆ دروستکردنی تاکێکی خوێندەوار و رۆشنبیر، تەنها رێگەی قوتابخانە. بەلام ئەم رێگەیەش بەهۆی ئەوەی نەتوانراوە بەشێوەیەکی زانستی و سەردەمیانە بخرێتەگەر، لە بری ئەوەی تاکێک هۆشیار دروست بکات. بەپێچەوانەوە بە ئاراستەی پێچەوانە نەتوانراوە ئەو ئامانجە بەدی بێت. ئەوەش بە هۆی کۆمەڵێک هۆکار، دواکەوتویی سیستمی پەروەردە، نزمی کوالێتی زانستی مامۆستایان، دواکەوتویی میتۆدەکانی وانەوتنەوە ئەم کێشانەی باسکران، دۆخێکی دروستکردووە. وانەوتنەوەی قوتابخانەکان گرنگی بە سەنتەربوونی قوتابیان نەدات و قوتابیان زیاتر لە پەراوێزی پرۆسەی وانەکان بن، بۆیە ئەم بابەتەی کە دەیخەینەروو، گرنگی بە سەنتەربوونی قوتابیان دەدات بەوەی چۆن لەکاتی وانەکاندا رۆڵێکی گەورەیان پێ بدرێت. رێگەچارەسەرەکان بۆ ئەو پرسە لە کوردستان چیە؟

میتۆدی بەکارهاتوو: شیکاری و روونکردنەوە

کێشەی بابەتەکە: ئایا دەتوانین بە خستنەرووی سیمینار چارەسەر بۆ ئەم پرسە دەدۆزرێتەوە

سەرچاوەکان: بۆ بەهێزکردنی بابەتەکە پشت بە نوێترین داتا و سەرچاوەی زانستی دەبەسترێت.

بەسەنتەرکردنی قوتابی وەك پرۆسەیەکی گرنگی فێربوون

زاگرۆس ئەحمەد وەلی
وەزارەتی پەروەردە

پێشەکی:

گرنگی بابەتی توێژینەوەکە: پەروەردە و فێرکردن پرۆسەیەکی دێرین و فرە ڕەهەندە و مێژوویەکی یەك ئاراستەیە لەگەڵ بوونی مرۆڤدا، سەرەدەمانێك خێزان ئاراستەی کردووە، دواتر لەلایەن دەزگا دەوڵەتییەکانەوە گرنگی زۆری پێدراوە و لە هەناوی هزری تیۆریستەکانەوە گەشەی گەورەتری بەخۆیەوە بینیوە. تاکوو ئەوەی لەسەردەمی ئیستادا لەگەڵ گۆڕانی ئاستی تێگەیشتن و جیهانبینی کۆمەڵگاکاندا، ئامانج و ڕێگا و شێوازەکانی فێرکردنیش گۆڕانکاری بەسەردا هاتووە و پێشکەوتنی بەخۆیەوە دیوە.

هاوشانی سەرجەم ڕێگا و شێوازەکانی فێرکردن، یەکێك لە شێوازە کاریگەرەکانی بواری وانەوتنەوە بریتییە لە شێوازی قوتابی سەنتەری، کە لە ئێستادا گرنگترین بەشی زۆرێك لە قوتابخانەکان لە وڵاتە پێشکەوتووەکان پێکدێنیت، بەرپرسێکی سەرەکییە لەو گۆڕانکارییانەی کە لە سیستەمی فێرکاریدا کاریگەری گەورەی بەسەر قوتابیانەوە هەیە. شێوازی وانەوتنەوەی قوتابی سەنتەری دەتوانێت بیرکردنەوەی مامۆستایان و خوێندکاران بەرەو ئاراستەیەکی ئەرێنی بگۆڕێت و ڕۆحێکی داهێنەرانە و هاوچەرخ لە نەوەکانی داهاتوودا دروست بکات.

هۆکاری هەڵبژاردنی ئەم بابەتە: بۆ گرنگی بایەخی ئەم ڕێگایە دەگەڕێتەوە لە پرۆسەی فێربووندا، چونکە لە ئێستادا باڵکێشترین بەشی سیستەمی پەروەردەیە و مەعریفەی قوتابیان بەرەو ئاراستەیەکی بوونیادگەرانە دەگۆڕێت.

ئامانجی توێژینەوەکە: بەکارهێنانی شێوازی قوتابی سەنتەری، ئەندازەی کاریگەرییەکەی لەسەر هزر و ئامادەسازی قوتابی وەك تاکێکی ڕەخنەگر و خاوەن ئایدیا چەند هێندەی ئاستی بەکارهێنانی شێوازە کلاسیکییەکانی مامۆستا سەنتەرییە، بۆیە توێژینەوەکە هەوڵ دەدات ئەوە پیشان بدات کە لە ڕێگەی ئەم ڕێبازەوە دەتوانریت کارایی و توانای بیرکردنەوەی قوتابی بەرز بکرێتەوە.

ڕەهەندی هزریی توێژینەوەکە: لە شێوەی نەریتیدا مامۆستایان پرۆسەی فێربوون ئاراستە دەکەن و خوێندکاران ڕۆڵی وەرگرتن لە پەروەردەدا دەبینن، لەگەڵ هاتنی پەروەردەی پێشکەوتنخوازانە لە سەدەی نۆزدەهەمدا و کاریگەریی دەروونناسەکان، هەندێك لە پەروەردەکاران تا ڕادەیەکی زۆر ڕێبازە تەقلیدییەکانی وانەوتنەوەیان گۆڕی، لەسەر ئەو بنەمایەی کە منداڵ خۆی ئەوە دیاری دەکات دەیەوێت لە پۆلدا چی بکات.

کلیلی نێوان ئەم گۆڕانکاریانە ئەو پێشمەرجەیە کە خوێندکاران چالاکانە فێربوونی خۆیان بنیات دەنێن. تیۆریستەکانی وەک (جۆن دیوی)، (جان پیاجێ) و (ڤیگۆتسکی) کە کارە بەکۆمەڵەکانیان لەسەر چۆنیەتی فێربوونی خوێندکاران بوو، بە پلەی یەکەم بەرپرسیارن لە گواستنەوە بۆ فێربوونی قوتابی-سەنتەری. هەروەها بیرۆکەکانی (کارل ڕۆجەرز) سەبارەت بە پێکهاتنی تاك بەشدارییان لە فێربوونی خوێندکاردا کرد. فێربوونی قوتابی-سەنتەری واتە پێچەوانەکردنەوەی تێگەیشتنی تەقلیدی مامۆستا-سەنتەری لە پرۆسەی فێربوون و دانانی خوێندکاران لە ناوەندی پرۆسەی فێربووندا. هەروەها (ماریا مۆنتیسۆری) کاریگەری گەورەی لەسەر ئەم شێوازە بینی و پێی وابوو کە منداڵانی پێش قوتابخانە لە ڕێگەی یاریکردنەوە کە خۆیان بنەماکەی بن فێردەبن.

پێکهاتەی توێژینەوەکە: توێژینەوەکە بەشێوەی ژمارەیی دابەشکراوە، سەرەتای توێژینەوەکە لە پێشەکی و پوختەیەك پێکدیت، دواتر باسەکان لە خۆ دەگرێت کە پێکهاتووە لە حەوت باسی سەربەخۆ، باسی یەکەم بریتییە لە (ڕوانگەیەکی مێژوویی سەبارەت بە سەرهەلدانی هزریی قوتابی سەنتەری)، باسی دووەم بریتییە لە (ناساندنی ئەم شێوازە لە وانەوتنەوەدا)، باسی سێیەم بریتییە لە (جیاوازییەکانی نێوان فێربوونی نەریتی و فێربوونی قوتابی سەنتەر)، هەرچی باسی چوارەمە خۆی دەبینێتەوە لە (لایەنە ئەرێنییەکانی قوتابی سەنتەری لە ناوەندەکانی پەروەردەدا)، باسی پێنجەمیش پێکدێت لە (لایەنە نەرێنییەکانی قوتابی سەنتەری لە ناوەندەکانی پەروەردەدا)، سەبارەت بە باسی شەشەم بریتییە لە (بنەماکانی پەیڕەوکردنی قوتابی سەنتەری لە ناوەندەکانی پەروەردەدا)، باسی کۆتایی ئەم توێژینەوەیە ناونیشانێکی پرسیارییە بە ناونیشانی (چۆن فێربوونی قوتابی سەنتەری لە پۆلەکەمدا جێبەجێ بکەم؟). دواجار توێژینەوەکە بە ئەنجامەکان و لیستی سەرچاوەکان کۆتایی دیت.

سەرچاوەکان: بۆئەوەی توێژینەوەکە بە ئامانجی خۆی بگات، پشت بە گرنگترین و باشترین ئەو سەرچاوانە بەستراوە، کە دەتوانن کۆمەکی ئەم توێژینەوەیە بکات، لەم توێژینەوەیەدا پشت بە ژمارەیەك سەرچاوە بە زمانی ئینگلیزی بەستراوە، کە بەداخەوە نەبوونی سەرچاوەی کوردی لەسەر ئەم بابەتە ئەوە پیشان دەدات هێشتا ئەم ناونیشانە لەنێو فەرهەنگی ڕۆشنبیری و پەروەردەیی کوردیدا گرنگی پێنەدراوە و زانیارییەکی ئەوتۆی لەسەر نیە.

لە کۆتاییدا بە هیوایی توانیبیتمان کەلێنێك لە نێو فەرهەنگی پەروەردەیی لە کوردستاندا بخەینە بەرباس و ئاسۆیەکی ڕوون بۆ پرسی چاکسازی پەروەردەیی پێشنیار بکەین.

پوختە

ئەم توێژینەوە بە ناونیشانی (بەسەنتەرکردنی قوتابی وەك پرۆسەیەکی گرنگی فێربوون)، تیشك دەخاتە سەر خستنەروو و باسکردنی ڕێبازی قوتابی سەنتەری لە پرۆسەی فیربووندا، ڕەهەندە سەرەکییەکانی ئەم پرۆسەیە لە چەندین گۆشەی جیاوازەوە شیدەکاتەوە، ئەوە دەخاتەروو کە چۆن ئەم پرۆسەیە لەناو ناوەندەکانی پەروەردەدا کاری پیبکرێت و بەرچاوڕوونی تەواو بە مامۆستایان دەدات چۆن لەناو پۆلەکانی خۆیاندا بەکاریبهینن.

میتۆدی بەکارهاتوو لەم تویژینەوەیەدا، بریتییە لە میتۆدی شیکردنەوە و خستەڕوو و هەڵسەنگاندن. هەروەها نەبوونی سەرچاوەی تایبەتمەند لەناو کتێبخانەی کوردی یەکێك بوو لەو کێشانەی کە ئەم تویژینەوەیە ڕووبەڕووی بووەوە، چونکە ئەمە ئەوە پیشان دەدات هیشتا ئەم ناونیشانە لەنیو فەرهەنگی ڕۆشنبیری و پەروەردەیی کوردیدا گرنگی پێنەدراوە و زانیارییەکی ئەوتۆی لەسەر نیە، ئەوەش ڕاماندەکیشێ بۆ ئەو گریمانەیەی کە ئایا بە پیشکەشکردنی سیمینارێك دەتوانریت ئەم پرۆسە گرنگەی فیربوون بۆ مامۆستایان ڕوون بکریتەوە؟

بۆئەوەی تویژینەوەکە بە ئامانجی خۆی بگات، پشت بە گرنگترین و باشترین ئەو سەرچاوانە بەستراوە، کە دەتوانێ کۆمەکی ئەم تویژینەوەیە بکات، لە نموونەی کتیبە تایبەتمەندەکان سەبارەت بەم پرسە و ئەو گۆڤارانەی کە گرنگی بە کایەی فیرکردنی قوتابی سەنتەری دەدەن، لەگەڵ ڕاپۆرتی چەند قوتابخانەیەکی هاوچەرخ.

یەکەم: ڕوانگەیەکی مێژوویی

لە ساڵی ١٨٧٥ (فرانسیس دبلیو پارکەر)ـی ئەمریکی کە عەقیدێکی سەربازی بوو، لە شاری کوینسی لە ویلایەتی ماساچوستس کرایە سەرپەرشتیاری قوتابخانەکان. لە کاتی دەستبەکاربوونیدا فێربوونی زارەکی و سیستەمی نمرەدانان و ڕیزبەندی قوتابیانی ڕەتکردەوە. (جۆن دیوی) فەیلەسوفی پێشکەوتنخوازی پەروەردە، ئاماژەی بە پارکەر کردووە بە "باوکی پەروەردەی پێشکەوتنخوازانە" وەسفی کردووە(Cremin, 1961).

جۆن دیوی کە لایەنگری پەروەردەکردنی منداڵ و فێربوونی قوتابی بوو، لە کتێبی قوتابخانە و کۆمەڵگا لە ساڵی ١٩٠٠دا، ئاماژە بەوە دەکات کە (منداڵ دەبێتە ئەو خۆرەی کە ئامرازەکانی پەروەردەی لەسەر دەسوڕێنەوە)، (Dewey, 1900)، دیوی ئاماژەی بەوەدا کە قوتابیان دەبێ سەرقاڵی چالاکییە مانادارەکان بن و وەبەرهێنان لەو شتانەدا بکەن کە فێری دەبن، بەشداری لە دیموکراسی پۆلدا بکەن و میتۆدەکانی فێرکردن دەبێ پەیوەندییان بە ژیانیانەوە هەبێت(Dewey, 1916). لە سەردەمی جەنگی دووەمی جیهاندا، هەندێك لە خوێندکارانی دیوی وەک (ویلیام ئێچ کیلپاتریک)، بنەماکانی خوێندنی پێشکەوتنخوازانەیان فێری هەزاران مامۆستا و سەرکردەی قوتابخانەکان کرد. بەڵام لە ساڵانی ١٩٥٠دا، لە سەردەمی جەنگی ساردا کە دڵەڕاوکێ و پێکدادانی هەردوو بلۆکی سۆشیالیزمی و سەرمایەداری بوو، پەروەردەی پێشکەوتنخوازانە بە شێوەیەکی بەرفراوان ڕەتکرایەوە و وەک بزووتنەوەیەک هەڵوەشایەوە(Neal, 2011)، لە ناوەڕاستی حەفتاکانی سەدەی ڕابردوودا، چاکسازیخوازان هەوڵیان دا قوتابخانە ببەستنەوە بە ڕێبازی قوتابی-سەنتەرییەوە ، بەڵام بە بەگوێرەی پێویست وەڵام نەدرایەوە و پێشوازی لێ نەکرا، بە کاردانەوە و دژایەتیکردن کۆتایی هات، بەڵام دوای ساڵانێکی تر بانگەوازێک هاتەئاراوە بۆئەوەی قوتابخانەکان بگەڕێنرێنەوە بۆ بنەما سەرکەوتووەکانی پرۆسەی فیربوون(Drummond, 2017) .

لەو کاتەوە، بنەماکانی پەروەردەی پێشکەوتنخوازانە لەلایەن چەندین تیۆریست، چاکسازیخوازانی پەروەردە و توێژەرەوە هەوڵی بۆ دەدرا، کە بە شێوەیەکی بەرفراوان لەسەر سوودەکانی فێربوونی قوتابی سەنتەری نووسینیان بڵاو دەکردەوە. یەکێک لە ڕیفۆرمخوازە بەناوبانگەکان، کۆچکردوو (تیۆدۆر سایزەر) بوو. لە ساڵی ١٩٨٤ هاوپەیمانی قوتابخانە پێشکەوتووەکانی دەستپێکرد، کە بزووتنەوەیەکی نیشتمانی بەربڵاوی قوتابخانەکان بوو، کە خوێندکارانی خستە ناوەندی پراکتیکی وانەوتنەوە و نۆ (دواتر دە) "بنەمای هاوبەش"ی دابین کرد و ڕێبازی لێکۆڵینەوەی خستەڕوو، کە زۆرێک لەو بیرۆکە پەروەردەییە پێشکەوتنخوازەکانی کۆکردەوە کە لە دەیەکانی پێشوودا خواستیان لەسەری هەبوو(Cervone, Cushman, . 2012) . لە لوتکەی زۆرترین چالاکی خۆیدا، هاوپەیمانی زیاتر لە ٦٠٠ ئەندامی فەرمی هەبوو، هەرچەندە ڕێکخراوەکە بە فەرمی لە مانگی کانوونی دووەمی ٢٠١٦ کارەکانی وەستاند، بەڵام هێشتا چەند سەد قوتابخانەیەک لە سەرانسەری جیهاندا هەن کە "بنەما هاوبەشەکان"ی هاوپەیمانی پراکتیزە دەکەن و قوتابیان دەخەنە ناوەندەکەوە(Nair 2014,).

فێربوون بە سەنتەری خوێندکار وەك بیرۆکەیەک گەشەی کرد. لەو ماوەیەدا پۆلە تەقلیدییەکان زۆر زیاتر پێکهاتەدار بوون. ئەمەش وایکرد زۆرێک لە دایک و باوکان و مامۆستایان و قوتابیان بزانن کە تەکنەلۆژیای تەقلیدی بە سادەیی بۆ هەندێک لە خوێندکاران گونجاو نییە. بە تێپەڕبوونی کات ئەمە ڕێگەی دا گفتوگۆکان دەست بە ڕوودان بکەن و پۆلەکان دەستیان کرد بە ئارامبوونەوە. مامۆستایان دەستیان کرد بە بەکارهێنانی ئەو شێوازانە لە پۆلدا کە تایبەت نەبوون بە پۆلێکی تەقلیدی.

دووەم: ناساندن

پێناسەیەکی دیاریکراو بۆ چەمکی گشتی فێربوونی قوتابی-سەنتەری نییە. هەندێک لە تیۆریستەکان پێناسەکانیان بە شێوەیەکی گشتگیر دەخەنەڕوو. بۆ نموونە "قوتابیان چەند هەڵبژاردنێکیان لە فێربوونیاندا هەیە (Neill, , McMahon 2005) لە کاتێکدا هەندێکی تر بنەما تایبەتییەکان پێشکەش دەکەن و فێربوونی قوتابی سەنتەری بەوە لێك دەدەنەوە کە پێویستە هەموو خوێندکاران بتوانن سەرکەوتوو بن لە کۆلێژ، پیشە و ژیاندا.

هەروەها کۆمەڵێک بەرنامە هەن کە پەروەردەکاران ئاماژەیان بەوە کردووە کە بریتییە لە فێربوونی کەسیی، فێربوونی بنەمادار بە پڕۆژە و فێرکاری جیاواز. پەروەردەناس(مۆنتیسسۆری)، فێربوونی لەسەر بنەمای لێکۆڵینەوە- وەک ڕێگەیەک بۆ گەیشتن بە قوتابی سەنتەری ئاماژە پێکردووە. کە ئەو بەرنامانە هەموویان لە بنەما و ئامانجدا جیاوازن و ئەنجامەکانیان لە سەرجەم پۆلەکانیشدا جیاوازن Weimer, 2002)).

هەرچەندە هیچ پێناسە و بەرنامەیەکی تاکەکەسی دیاریکراو بۆ بەدیهێنانی فێربوونی قوتابی -سەنتەری نییە، بەڵام تەوەری یەکگرتوو ئەوەیە کە لە فێربوونی قوتابی-سەنتەریدا مۆدێلەکە لە گەورەساڵان-سەنتەری و ستانداردەوە دەگۆڕێت بۆ قوتابی-سەنتەری و تاکەکەسی. بە تایبەتی فێربوونەکە بەپێی پێداویستی و ئارەزوو و ئاواتەکانی قوتابی جەختی لەسەر دەکرێتەوە.

فێربوونی قوتابی سەنتەری ئاماژەیە بۆ ڕێبازێکی پەروەردەیی و فەلسەفی کە جەخت لەسەر دابینکردنی پێداویستییە تاکەکەسییەکانی هەر قوتابییەك دەکاتەوە، ڕێبازێکی فێرکارییە کە لەبری مامۆستا سەرنجی فێرکردن بۆ سەر قوتابییان دەگۆڕێت. خوێندکاران ڕۆڵێکی چالاک لە ئەزموونەکانی فێربوونیان لە پۆلدا دەگێڕن و لەگەڵ کارکردنیاندا بە خێرایی دەتوانن فێربن. واتە فێربوونی قوتابی سەنتەری کە بە پەروەردەی فێرخواز سەنتەریش ناسراوە، بە شێوەیەکی بەرفراوان ئەو شێوازانەی فێرکردن لەخۆدەگرێت کە فۆکۆسی فێرکردن لە مامۆستاوە دەگۆڕن بۆ خوێندکار(Jones, 2007)، خوێندکاران بەردەوام هەڵدەسەنگێندرێن، تەنانەت خۆیان هەڵسەنگاندن بۆ خۆیان ئەنجام دەدەن، ئەوەش بەو مەبەستەیە بۆئەوەی دڵنیابن لەوەی کە ئایا شارەزا بوون لە ناوەڕۆکی ئەو بابەتانەی کە پێویستن بۆ پرۆسەی فێربوونیان.(Rogers, 1983).

فێرکاری قوتابی سەنتەری سەرنج دەخاتە سەر ئەو کارامەییە پراکتیکانەی کە لە فێربوونی لایەنەکانی ژیان و چارەسەرکردنی کێشەکانیان بەشێوەی سەربەخۆ دەکۆڵێتەوە(Young, Paterson, 2007) . تیۆری فێربوون و پراکتیکی قوتابی سەنتەری لەسەر بنەمای تیۆری فێربوونی بونیادگەرایی دامەزراوە کە جەخت لەسەر ڕۆڵی گرینگی فێرخواز لە بنیاتنانی مانا و زانیاری نوێ و ئەزموون دەکاتەوە. هەروەها بەرژەوەندییەکانی قوتابیان ڕەچاو دەکات و دان بە دەنگی خوێندکاردا وەک ناوەندی ئەزموونی فێربوون دەنێت، لە فەزای فێربووندا جەخت لەسەر ئەوە دەکاتەوە کە خوێندکاران چی هەڵدەبژێرن، چی فێردەبن، چۆن فێربوونیان خێراتر دەکەن(Crumly, 2014).

هەروەها بەکارهێنانی زاراوەی "فێربوونی قوتابی-سەنتەری" ڕەنگە بە سادەیی ئاماژە بێت بۆ بیرکردنەوەی پەروەردەیی یان شێوازەکانی فێرکاریی کە جیاوازی تاکەکەسی لەنێوان فێرخوازاندا ڕەچاو دەکات، بەم مانایە فێربوونی قوتابی سەنتەری جەخت لەسەر ئارەزوو و توانا و شێوازی فێربوونی خوێندکاران دەکاتەوە، هەروەها وەک ئاسانکارییەك مامۆستا، فێربوون بۆ تاکەکان دادەنێت نەک بۆ پۆلەکە بە گشتی.

سێیەم: جیاوازییەکانی نێوان فێربوونی نەریتی و فێربوونی قوتابی سەنتەر

1. شێوازی نەریتی فێرکردن بەزۆری لە کۆکردنەوەی زۆرترین زانیاری لە سەر خوێندکار پێکدێت. پاشان توانای خوێندکار بۆ هەڵمژینی زانیارییەکان کە لە ڕێگەی تاقیکردنەوەی قەڵەم و کاغەزەوە ئەنجام دەدرێت. لێرەدایە کە خوێندکاران توانای خۆیان بۆ بەرهەمهێنانەوەی زانیارییەکانیان لەسەر بابەتەکە لە شێوەی وەڵامی کورت و پرسیاری فرە هەڵبژاردن نیشان دەدەن، هەربۆیە ئەم جۆرە تاقیکردنەوانە زۆرجار ئیلهامبەخش نین بۆ خوێندکار.

ڕێبازی فێربوون لە قوتابی سەنتەری ئیلهام بەخشە بۆ خوێندکار بۆ ئەوەی بەشداری لە غەریزە داهێنەرەکانیدا بکات و توانای دەربڕینی ئەوەی دەیزانێت بە چەندین شێوە پەرەپێبدات. هەروەها ئەوە نیشان دەدرێت کە خوێندکار ئەگەری زیاتری هەیە زانیارییەکانی خۆی لە ژینگەیەکی جیهانی ڕاستەقینەدا لە ڕێگەی ئەم شێوازەی وانەوتنەوەدا بهێڵێتەوە و بگوازێتەوە.

2. مۆدێلی نەریتی فێربوونی مامۆستا سەنتەری ئەو پێکهاتەیە بوو کە ساڵانێك پەیڕەوی لێدەکرا. لەم چوارچێوەیەدا مامۆستا لە سیستەمێکی یەکلایەنەدا زانیارییەکانیان بە خوێندکاران دەبەخشی. یەکێك لە کەموکورییەکانی ئەم پێکهاتەیە ئەوەیە کە زۆرجار ئەو پەروەردەیەی کە پێشکەشیان دەکرد بەهۆی زانیاری و ئەزموونی سنووورداری ژیانی مامۆستاوە بوو. **بەڵام لە ژینگەی فێربوونی قوتابی سەنتەری**، خوێندکاران هاوکاری لەگەڵ ڕاهێنەرەکانیان دەکەن، کە بیرکردنەوە و بۆچوون و شێوازی فێربوونی خوێندکاران لە کاتی وانەوتنەوەدا لەبەرچاو بگرن. ئەمەش دەبێتە هۆی ئەوەی کۆمەڵێک سوود بۆ خوێندکاران بگەیەنێت، ئەمەش بە پێچەوانەی پەروەردەی نەریتییە، کە ناوی لێنراوە "فێربوونی مامۆستا-سەنتەری"، کە مامۆستا وەک ڕۆڵی سەرەکی "چالاک" دادەنێت لە کاتێکدا خوێندکاران ڕۆڵێکی "پاسیف"تر، وەرگر دەگرنەبەر.
3. لە پەروەردەی مامۆستا سەنتەرییدا، مامۆستایان ئەوە هەڵدەبژێرن کە خوێندکاران چی فێردەبن و خوێندکاران چۆن فێر دەبن و چۆن خوێندکاران لەسەر فێربوونیان هەڵدەسەنگێندرێن. لە بەرامبەردا، **فێربوونی قوتابی سەنتەری** پێویستی بەوەیە کە خوێندکاران بەشداربوویەکی چالاک و بەرپرسیار بن لە فێربوونی خۆیان و بە خێرایی فێربوونی خۆیان (Johnson, 2013).
4. فێربوونی قوتابی سەنتەری، ڕێگە بە خوێندکاران دەدرێت کە چالاکانە بەشداری لە پرۆسەکانی فێربوونی دۆزینەوەدا بکەن لە ڕوانگەیەکی سەربەخۆوە. خوێندکاران تەواوی کاتەکانی پۆلەکە بەکاردەهێنن بۆ بنیاتنانی تێگەیشتنێکی نوێ لەو مادەیەی فێردەبن بەبێ ئەوەی پاسیف بن. **فێربوونی پاسیف** کە زیاتر وەک فێربوونی وانە یان فێربوونی زارەکی ناسراوە، دەرفەتی کەمتر بۆ هەڵسەنگاندنی تێگەیشتنی خوێندکار دەرەخسێنێت، ڕەنگە بۆ زۆرێک لە خوێندکاران بێزارکەر بێت و دەبێتە هۆی ئەزموونێکی فێربوونی کەمتر بەشداربوو.(Weimer, 2002).
5. لە پۆلی مامۆستا ناوەندیدا مامۆستا سەرچاوەی سەرەکی زانستن. بۆیە گرنگی فێربوون لەم پرۆسەیەدا بەدەستهێنانی زانیارییە لەلایەن خوێندکارەوە. هەروەها فێربوونی زارەکی یان لەبەرکردنی تێبینی یان وتارەکانی مامۆستا چەند دەیەیەک لەمەوبەر پێویستییەکی بوونیادی بوو. لە لایەکی دیکەوە، **ئێستا پۆلەکانی قوتابی سەنتەری** نۆرمێکن کە فێربوونی چالاک بە توندی هاندەدرێت. ئێستا خوێندکاران لێکۆڵینەوە لە مادده پەیوەندیدارەکان بە سەرکەوتنی ئەکادیمیاکەیان دەکەن و بەرهەمهێنانی زانیاری وەک ستانداردێک سەیر دەکرێت.
6. لەگەڵ کراوەیی ژینگەی فێربوونی قوتابی سەنتەریدا، بەرهەمهێنانی زانیاری زۆر گرنگە کاتێک دەرفەت دەدات بە خوێندکاران بۆ گەڕان بەدوای شێوازەکانی فێربوونی خۆیان. لەو ڕووەوە فێربوونی سەرکەوتوو کاتێک ڕوودەدات کە فێرخوازان بە تەواوی سەرقاڵی پرۆسەی فێربوونی چالاک بن. جیاوازییەکی دیکە لە **پۆلی مامۆستا سەنتەری** بۆ پۆلی خوێندکار، کاتێکە کە مامۆستا وەک ئاسانکارێک مامەڵە بکات. لە بنەڕەتدا ئامانجی مامۆستا لە پرۆسەی فێربووندا ڕێنماییکردنی خوێندکارانە بۆ ئەوەی لێکدانەوەی نوێ بۆ مادەی فێربوون بکەن.(Klein, Ciotti, 2022).

چوارەم: لایەنە ئەرێنییەکانی قوتابی سەنتەری لە ناوەندەکانی پەروەردەدا

کاتێک خوێندکاران وابەستەی سنوورێکی دیاریکراوی فێربوون نین، ئەگەری ئەوە زیاترە کە پێشەنگایەتی خوێندنەکەیان بکەن. ئەمەش دەبێتە هۆی سەربەخۆیی. کاتێک فێربوون خۆش و سەرنجڕاکێش بێت، خوێندکاران زیاتر بەشداری گفتوگۆی پۆلەکان دەکەن، فێری کارکردنی سەربەخۆ دەبن و کارلێک لەگەڵ کەسانی دیکەدا دەکەن. ئەوە بنەمای فێربوونی قوتابی سەنتەرییە، قوتابی هاندەدرێت بۆئەوەی بە باشترین شێوە زانیارییەکان فێربێت.

پەرە بە تواناکانی چارەسەرکردنی کێشە دەدات

قوتابیان پەرە بە تواناکانی چارەسەرکردنی کێشەکان دەدەن، توانای بەکارهێنانی زانیاری و ئەزموونەکانی پێشوویان بۆ چارەسەرکردنی کێشەیەک دەخەنەگەڕ. ئەم وەڵامە تەنانەت دەتوانێت لە پۆلیش تێپەڕێت و ئەو زانیارییەی بەدەستی دەهێنن لەگەڵ جیهانی ڕاستەقینەدا بگونجێنن، واتە ئەم جۆرە وانەوتنەوە یارمەتی خوێندکاران دەدات پەرە بە تواناکانی چارەسەرکردنی کێشەکان بدەن، کە کاتێک ڕووبەڕووی کێشەی هاوشێوە دەبنەوە.

یارمەتی خوێندکاران دەدات بۆ گواستنەوەی کارامەییەکان بۆ جیهانی ڕاستەقینە

وەک لە سەرەوە ئاماژەمان پێدا، کاتێک فێرخوازەکان فێربوونیان لەگەڵ جیهانی ڕاستەقینەدا دەگونجێنن، ئەوا توانای چارەسەرکردنی بەشێك لە کێشەکانیان بۆ دروست دەبێت، ئەم شێوازە لە بیرکردنەوە یارمەتی خوێندکاران دەدات پەیوەندی بە ئەزموونەکانی ژیانی ڕاستەقینەوە دروست بکەن، فێربن بە بەڵگەی لۆژیکی پشتگیری لە ئەنجامەکانیان بکەن و فێربن لە ڕێگەی پرۆسەی بەراوردکردن و وردبوونەوەوە شتەکان بخەنە ژێر پرسیارەوە. (Weimer, 2002).

پەرە بە توانا کۆمەڵایەتییەکان دەدات

لە ڕێگەی گفتوگۆی پۆل و چالاکییەکانی گروپەوە، خوێندکاران فێردەبن چۆن بیرۆکە و دۆزینەوەکانیان بە شێوەیەکی دروست لەگەڵ کەسانی دیکەدا بگەیەنن، لە ڕێگەی پەیوەندیکردنەوە خوێندکاران تێگەیشتنێک بەدەست دەهێنن کە چۆن لە ڕاست و دروستی چەمکەکان تێبگەن، ئەمەش شتێکی بنەڕەتییە بۆ سەرکەوتن لە جیهانی ڕاستەقینەدا کە ڕووبەڕووی بیرۆکە و ئەزموونی جۆراوجۆر دەبنەوە.

پاڵنەرێکی سروشتیە کە فێربوون بەرەوپێش دەبات

فێربوونی قوتابی سەنتەری جەخت لەسەر چەسپاندنی دیدگای قوتابی دەکاتەوە. لەبری ئەوەی تەنها ڕاست بێت یان هەڵە بێت، خوێندکار هاندەدرێت بۆ هەڵسەنگاندنەوەی زانیاری و تێگەیشتنی ئەو چەمکەی کە لەبەردەستیدایە. ئەمەش یارمەتی دروستکردنی متمانەی خوێندکار دەدات و پاڵنەرێک دەبێت بۆئەوەی لە داهاتوودا پرۆسەی فێربوونی گەشەکردووتر بێت.

هاندەری باشتر بۆ مانەوەی زانیاری بە ماوەیەکی زۆرتر

لە ڕێبازی فێربوونی قوتابی سەنتەری لەبری تەکنیکەکانی کۆکردنەوەی زانیاری تەقلیدی، لەبری ئەوەی فێری زمانی بیانی لەڕێگەی کتێبی خوێندنەوە بکەیت، هانی فێرخوازەکان بدە کە بەو زمانە تێبینی بۆ یەکتر بنووسن.

بەشداریکردنی قوتابیان لە وانەکاندا باشتر دەکات

بەشداریکردن یەکەم هەنگاوە بۆ سەرکەوتنی هەر بەرنامەیەکی فێربوون. پێداویستییە سەرەکییەکانی فێرخوازان لە ڕێبازی قوتابی سەنتەری دەستەبەر دەکرێت، ئەمەش ئەزموونێکی فێربوونی تایبەتمەند و ئاسوودە پێشکەش دەکات و وادەکات خوێندکاران یاری و ڕاهێنانیان خۆشبوێت.

بە هەمان شێوە لەم ڕێبازەدا فێرخوازان بۆ دەستگەیشتن بە زانیاری کۆرسەکان، تابلێت یان ئامێری مۆبایل بەکاردەهێنن، ئەمەش هاندەری بەشداریکردنێکی باشتری فێربوونی ئەلیکترۆنی دەبن بە گرنگیدانێکی ورد بە پێداویستییەکانی خوێندکاران. (Johnson, 2013).

فێربوونی کەسیی چالاک دەکات

هەموو خوێندکارێک هەمان مەرجەکانی فێربوونی نییە. هەندێک کەس دەیانەوێت لە بنەماکانی بیرۆکەیەک تێبگەن، هەندێکی تر پێیان باشە کۆرسێک بە قووڵی بخوێنن. جگە لەوەش، ڕەنگە هەندێک لە خوێندکاران پێشتر تێگەیشتنیان لە بابەتێک هەبێت، هەندێکی تریش ڕەنگە بە تەواوی پێی ئاشنا نەبن.

شێوازە تەقلیدییەکانی فێرکردن یەک مامەڵە لەگەڵ هەموو خوێندکاران دەکەن و لەوانەیە نەتوانن پێداویستییە جیاوازەکانی قوتابیان دابین بکەن. لەم ڕوانگەوە فێربوون قوتابی سەنتەری لەم پرۆسەیەدا سەرکەوتووترە.

فێربوون دەکاتە ئەزموونێکی چێژبەخش

فێربوون کاتێک چێژبەخشتر دەبێت کە یاری و چیرۆک لە پۆلدا بەکاربهێنرێت. لەم بوارەدا خوێندکاران بژاردەی زۆریان هەیە، بۆ نموونە ئەگەر کۆرسێک پێویستی بە لێکۆڵینەوە هەبێت، پێویستە بژاردەی بابەتەکانی توێژینەوە پێشکەش بە خوێندکاران بکرێت. هەمان شێوە مۆدێلی قوتابی سەنتەری چەندین میدیای جۆراوجۆر بەکاردەهێنێت، لەوانە فیلمی پەروەردەیی، ئەرکی پراکتیکی و هتد. (Weimer, 2002).

ئیلهام بەخشە بۆ هاوکاری و کاری تیمی

ئێمە وەک بوونەوەری کۆمەڵایەتی بەشێوەی گروپ باشتر فێردەبین. بەڵام پێدەچێت شتێکی سروشتی بێت کە هەموومان بە باشی پێکەوە کاربکەین. فێربوونی قوتابی سەنتەری هاندەر و هاوکاری و کاری تیمی لە نێوان خوێندکارانی هەموو تەمەنەکاندا بەو پێیەی زۆرێک لە پرۆژە و ئەرکی گروپی لەخۆدەگرێت دەکات. هەروەها دەتوانرێت فێربوونی قوتابی سەنتەری بەکاربهێنرێت بۆ یارمەتیدانی خوێندکارانی دەرەکی و جیاوازییەکانیان لەڕووی ئاستەوە چارەسەر بکات

دیدی ڕەخنەگرانە لای قوتابییان گەشە پێدەدات

فێربوونی قوتابی سەنتەری ژینگەیەکی هاوبەش دروست دەکات کە خوێندکاران بە ئامۆژگارییەوە بەشداری تێدا دەکەن، خوێندکاران هاندەدرێن کە بە شێوەیەکی ڕەخنەگرانە بیر لەوە بکەنەوە کە چی فێردەبن و بیر لەوە بکەنەوە کە چۆن دەیانەوێت فێربن و زانیاری پیشان بدەن. ئەمەش دەتوانێت گروپی بچووک بگرێتەوە کە خوێندکاران دەتوانن فێربن و زانیاری بگۆڕنەوە. هەروەها لەو ڕێگەیەوە بیرکردنەوەی ڕەخنەگرانە بەدەستدەهێنن کە پێویستییەکی گرنگە بۆ چارەسەرکردنی کێشەکانی ژیانی ڕاستەقینەیان. ئەم کارامەییانەی کە خوێندکاران دەتوانن لە جیهانی ڕاستەقینەدا خۆیانی لەگەڵیدا بگونجێنن و گەشە بکەن.

پەیوەندی پتەوتر لە نێوان مامۆستایان و قوتابیان دەستەبەر دەکات

فێربوونی قوتابی سەنتەری دەتوانێت پەیوەندییەکی بەهێز لە نێوان خوێندکاران و مامۆستایان دروست بکات. مامۆستایان ڕۆڵی ڕاهێنەر و ڕێنمایکار دەگێڕن، واتە خوێندکاران و مامۆستایان پەیوەندییەکی بەهێز پەرەپێدەدەن بۆ ئەوەی دڵنیابن لەوەی خوێندکاران دەگەنە ئامانجەکانی فێربوون. (Johnson, 2013)).

خوێندکار ڕۆڵێکی کارا لە خوێندندا دەگێڕێت

دەتوانێت تەحەدایەک بێت بۆ فێرکردنی منداڵ کاتێک کە پەرۆش نییە بۆ ئەوەی فێر دەبێت. لە ژینگەیەکی فێرکاریدا کە قوتابی سەنتەری بێت، لەبری ئەوەی فێربکرێن، خوێندکاران هاوکاری مامۆستاکانیان دەکەن و پێکەوە فێردەبن. خوێندکاران پەیوەندییەک لەگەڵ مامۆستاکەیان دادەمەزرێنن کە دەتوانن بیرۆکە و پرسیارەکان لە یەکترەوە بگۆڕن.

ئامادەسازی قوتابییان بۆ دوای قۆناغی ئامادەیی
(پشت بە ڕاپۆرتی ساڵانەی قوتابخانەی نیودەوڵەتی پەکین بەستراوە)

قوتابخانەیەکی گەورە کە قوتابی سەنتەری بێت، پێویستە بتوانێت ئەو زانیاری و لێهاتووییانەی کە منداڵ پێویستی پێیەتی بۆ ئەوەی لە پیشەکەیدا بەرەو پێشەوە بچێت دابین بکات، کاتێک پرۆگرامەکان قوتابی سەنتەری بن، منداڵەکەت باشتر ئامادە دەبێت بۆ بەرگەگرتنی ئاستەنگەکانی زانکۆی دڵخوازی خۆی، ژینگەی فێربوون قوتابی سەنتەری ئیلهامبەخشن بۆ کاری لێکۆڵینەوە لەلایەن قوتابیانەوە.

کاتێک قوتابخانەکان فەلسەفەیەکیان بۆ گرنگیدان بە فێربوونی قوتابیان هەیە، شێوازی گفتوگۆکانی نێوان قوتابیان و ڕێنماییکردنی وانەکان دەخەنە ناو پرۆگرامەکانیانەوە و ژینگەی فێربوونی نەرم و نیان پێشکەش دەکەن و ئیلهامبەخشن بۆ قوتابیان و ستافی مامۆستایان بۆئەوەی تیایدا بمێننەوە. فەزای فێربوون کاتێك ئامانجێکی دیاریکراوی هەبێت، یارمەتی فێربوونی قوتابیان دەدات بۆئەوەی دەرفەتی بەهێزییان بۆ گەڕان و بەدوای بەدواداچوون بۆ بڕەخسێنی.

پەرەپێدانی تایبەتمەندییە سەرەکییەکانی کارەکتەری قوتابیان

توێژینەوەکان دەریانخستووە کە ئەو خوێندکارانەی لە ژینگەیەکی قوتابی سەنتەریدا فێردەبن، متمانەیان بەخۆیان زیاترە، باشتر دەتوانن بیرکردنەوە و بۆچوونەکانیان بخەنەڕوو، سەرکردەیەکی باشترن و لەڕێگەی پەروەردەکردنی خۆیانەوە ئاسۆی بیرکردنەوەیان فراوان بکەن. کە ئەمەش زۆر گرنگن بۆ دڵنیابوون لەوەی منداڵەکەت باشترین دەرفەتی بۆ دابینکراوە بۆ ئەوەی سەرکەوتوو بێت (INTERNATIONAL SCHOOL OF BEIJING).

پێنجەم: لایەنە نەرێنییەکانی قوتابی سەنتەری لە ناوەندەکانی پەروەردەدا

منداڵانی قوتابخانەی سەرەتایی لە کاتی فێربووندا بە دەوری پۆلەکاندا بڵاودەبنەوە.

لە کاتێکدا کە فێربوون بە قوتابی سەنتەری گرنگە و چەندین سوودی هەیە، پێویستە مامۆستایان ئەوە لەبەرچاو بگرن کە ژینگەی فێربوونی ئەم پرۆسەیە پێویستی بە ڕێبازێکی جیاواز و ستراتیژی نوێ دەبێت جیاواز لەوەی کە مرۆڤ دەتوانێت لە "پۆلێکی نەریتی"دا بەکاریبهێنێت.

پاراستنی ڕێکوپێکی پۆلەکان سەختە

پێویستە مامۆستایان ئاگاداربن کە پۆلەکانی قوتابی سەنتەری زۆرجار بریتین لە کارکردنی هاوبەشی قوتابیان، زۆرجار دۆزینەوە و گفتوگۆکردن دەربارەی فێربوونەکانیان کە لە ڕێگەی ستراتیژ و ڕێبازە جیاوازەکانەوە پەیرەو دەکرێت، وا لەسەر مامۆستایان پێویستە کە پۆلێکی قسەخۆش و سەرقاڵ لە ئەستۆ بگرن، لە هەمان کاتدا ڕەچاوی ئەوەش بکەن کە هانی قوتابیان بدەن بۆئەوەی خاوەنداریتی و بەرپرسیارێتی کات و هەوڵەکانی پێشکەوتنی فێربوونیان وەربگرن.

پلاندانان بۆ وانەکان و مامەڵەکردن لەگەڵ پێداویستییەکانی خوێندکار کاتێکی زیاتری دەوێ

بەهۆی ئەوەی زیاتر سەربەخۆیی قوتابیی لە پۆلدا پەیڕەو دەکرێت، مامۆستایان پێویستیان بە ڕێکخستن و ئامادەکردنی ئەو ئامراز و سەرچاوانەی دەبێت کە قوتابیان بۆ بەشداریکردن لە فێربوونیان پێویستیانە. هەروەها پلاندانان و ئامادەکارییەکە پێویستی بە ڕەچاوکردنی هەنگاوە جیاوازەکانی فێربوونی قوتابیان دەبێت لە پۆلدا. مامۆستایان دەتوانن کاتێک بۆ کارکردن بە تاک لەگەڵ قوتابیان دابڕێژن بۆ دڵنیابوون لەوەی کە بەدواداچوون بۆ ئامانجەکانیان دەکەن. (Cremin, 1961).

پشوو درێژی مامۆستایان و گەشەپێدانی پیشەیی

پۆلێک کە قوتابی سەنتەری بێت، دەتوانێت چالاک بێت و پرۆسەی پەروەردەی تیادا سەرکەوتوو بێت، هاوکات مامۆستایان نابێت چاویان لەسەر ئەوەبێت کە گۆڕانکاری لە پۆلەکانیاندا بە شەو و ڕۆژێك بێتەکایەوە، بەڵکو دەبیت بە گرنگییەوە بەشداری لە گەشەپێدانی پیشەیی بکەن بۆئەوەی پشتگیریکاریکی باش بن لە گواستنەوەیەک کە سەرنجی قوتابیان دەخاتە سەر ناوەندی پرۆسەی فێربوون.

کێشە لە تێڕوانینی هەڵە

لەم پرۆسەیەدا، نیگەرانی دەربارەی ئەوە هەیە کە ڕەنگە هەندێک لە قوتابیان زانیاری گرنگ لەدەست بدەن یان زانیارییەکان بە هەڵە لێکبدەنەوە. ئەم بابەتە ڕەنگە ببێتە هۆی ئەوەی هەندێک لە قوتابیان پێش نەکەون یان پەرە بە زانستی هەڵە بدەن.

هاوکاری و کاری تیمی

هەرچەندە فێربوون لە قوتابی سەنتەریدا بەپێی پێداویستییە تایبەتەکانی قوتابیان فەراهەم دەکرێت، بەڵام هاوکاری و کاری تیمی هێشتا بەشێکی گرنگی ئەزموونی فێربوونی قوتابییانە، ئەو کارامەییانەی کە لە ڕێگەی هاوکاری و کاری تیمییەوە فێر دەبن، لە کاتی بەکارهێنانی ئەم زانیاریانە بۆ جیهانی ڕاستەقینە گرنگییەکی زۆریان هەیە. بەڵام ڕەنگە ئەم شێوازە بۆ ئەو قوتابیانە گونجاو نەبێت کە پێیان باشە بە شێوەیەکی سەربەخۆ کار بکەن. (Cervone, 2012)).

نەبوونی کۆنترۆڵ لە پۆلدا

لە ژینگەی فێرکاری قوتابی سەنتەرییدا، قوتابیان ئازادن لە کارلێککردن، ڕەنگە فەزای پۆلەکە هەست بە نارێکخراوی و ژاوەژاو بکات، ئەمەش وا دەکات بەڕێوەبردنی پۆلەکان ئاستەنگ بۆ مامۆستایان دروست بکات، کە لەوانەیە کاتەکانی فێرکردن ببرێت و ڕێگری لە پرۆسەی فێربوون بکات. ئەمەش دەبێتە هۆی ئەوەی خوێندکاران نەتوانن سەرنجیان لەسەر فێربوونی مادەکە بێت بەوپێیەی لە پۆلەکەیاندا پشێوی هەیە.

تێگەیشتنی مامۆستا لەم ڕێبازە

ئەگەر فێربوون بەشێوەی قوتابی سەنتەری بۆ مامۆستا ئەزموونێکی نوێ بێت، لەوانەیە مامۆستا کاتێکی زیاتر بۆ ڕێکخستنی شێوازەکانی وانەوتنەوە تەرخان بکات، ئەگەر ئەو ڕێگەیە نەگرێتەبەر، لەوانەیە مامۆستایان بە تەواوی لەو شێواز و تەکنیکانە تێنەگەن کە لە پۆلی قوتابی سەنتەری بەکاردەهێنرێن، ئەمەش ڕەنگە ببێتە هۆی ئەوەی مامۆستا و قوتابیان بە تەواوی لە مادەکە تێنەگەن.

ئامادەکاری خوێندکار

لەکاتێکدا فێربوونی قوتابی سەنتەری دەتوانێت بۆ زۆرێک لە قوتابیان سەرنجڕاکێش بێت، بەڵام ڕەنگە هەندێکی تر بەهۆی چەندین هۆکارەوە هەست بە بەشدارینەکردن بکەن، بۆ نموونە لەوانەیە قوتابیان ئامادە نەبن بۆ مامەڵەکردن لەگەڵ ئەم ڕێبازە بۆ فێربوون، لەوانەیە کاتێکی زۆر بخایەنێت تاکوو قوتابیان خۆیان لەگەڵ شێوازێکی نوێی فێربووندا بگونجێنن کە ئەمەش ڕەنگە ڕێگری لە پرۆسەی فێربوون بکات. (Johnson, 2013)).

شەشەم: بنەماکانی پەیڕەوکردنی قوتابی سەنتەری لە ناوەندەکانی پەروەردەدا

چۆن تەکنەلۆژیا یارمەتی خوێندکاران دەدات بە خێرایی خۆیان فێربن؟

منداڵانی قوتابخانە لە پۆلدا بە بەکارهێنانی تابلێتێکی دیجیتاڵی لە کاتی فێربووندا کە ژینگەیەکی فێربوونی قوتابی سەنتەری بێت، وا لە مامۆستایان دەکات زیاتر پشت بە تەکنەلۆژیای پەروەردەیی ببەستن وەک ئامرازێکی یارمەتیدەر بۆ دابینکردنی پێداویستییەکانی قوتابیان.

تەکنەلۆژیا پێکهاتەیەکی گرنگی پۆلێکی قوتابی سەنتەرییە، چونکە ڕێگە بە قوتابیان دەدات بەشداری لەو شێوازە فێربوونانەدا بکەن کە گونجاوە بۆیان.

بەکارهێنانی تەکنەلۆژیا ڕێگە بە فێربوونی کەسیی دەدات، بۆیە قوتابیان دەتوانن بەشداری لە پرسیار و لێکۆڵینەوەی ئاڵۆزدا بکەن، لە هەمان کاتدا لە چەمکەکانی پۆل تێبگەن و کارامەیی پێویست لە سەدەی بیست و یەکدا پراکتیزە بکەن. لە کۆتاییدا تەکنەلۆژیا ڕێگە بە قوتابییان دەدات بە خێرایی خۆیان دەرئەنجامەکانی فێربوون بەدی بهێنن. (Weimer, 2002).

جێبەجێکردن

توێژینەوەکان پێشنیاری ئەوە دەکەن کە فێربوونی قوتابی سەنتەری پێویستە لە قۆناغە سەرەتاییەکانی پرۆسەی پەروەردەدا بخرێتە بواری جێبەجێکردنەوە و ئەوە دەردەخەن کە ژینگەی فێربوونی پاسیڤ بۆ خوێندکاران ناگونجێت.

دابینکردنی شوێن

دابینکردنی شوێن بۆ خوێندکاران بۆ کارکردن، یارمەتیدەر دەبێت بۆ ئەوەی سەرقاڵ بن و پاڵنەرێکی زۆریان بۆ بەردەوامبوون لە فێربوون هەبێت.

هونەر و یارییەکان

ئێمە لە ڕێگەی پلاتفۆرمە فێرکارییە دیجیتاڵییەکانەوە کە لەسەر بنەمای یارییە دیجیتاڵییەکان بۆ فێربوون لەچوارچێوەی ڕێبازی قوتابی-سەنتەری پشتگیری دەکەین، چونکە دەرفەت بە قوتابیان دەدات کە بە خێرایی بۆ شارەزابوون لە کارامەییەکانیان کار بکەن، هەروەها یارییەکان سەربەخۆیی ئەوە دەدەن بە قوتابیان بۆ ئەوەی ئاڤاتاری خۆیان بەپێی خواستی خۆیان دابنێن بۆ ئەوەی خواستی قوتابیان بە شێوازی دڵخوازی خۆیان ڕەنگڕێژ بکەن و ژینگەیەک دروست بکەن کە یارمەتیان بدات هەست بە پەیوەندی زیاتر بکەن و سەرقاڵی ئەزموونی فێربوون بن.

بەشداریکردنی قوتابیان لە فێربووندا، سروشتییە کە ڕووبەڕووی ئاستەنگ ببنەوە.

قوتابیان لە کاتە جیاوازەکان و بە شێوازی جیاواز ڕووبەڕووی ئاستەنگ دەبنەوە، بەڵام ئەوەی گرنگە بتوانرێت سەرباری ئەو ئاستەنگانە پرۆسەی فێربوون بێتە کایەوە، کەواتە دەبێت قوتابیان بخەینە ناوەندی فێربوون و بەردەوام بین لە دروستکردنی ئەزموونی فێربوونی کەسیی، ئەمەش واتە پێدانی بژاردە بە قوتابیان لە کاتی وانەکاندا بۆ دابینکردنی ئارەزوو و پێداویستییەکانیان و ڕێگەدان بە مامۆستایان بۆ ئەوەی ڕۆڵی ئاسانکاری بگرنە ئەستۆ. (Crumly, 2014)).

حەوتەم: چۆن فێربوونی قوتابی سەنتەری لە پۆلەکەمدا جێبەجێ بکەم؟

ئێستا کە لە سوودەکانی ژینگەی فێرکاری قوتابی سەنتەرییمان بۆ دەرکەوت، گرنگە بزانین لەکوێ و چۆن–ئەم ڕێبازە دەخرێتە بواری جێبەجێکردنەوە. ئێستا کە لە سوودەکانی فێربوونی قوتابی سەنتەری تێگەیشتووی و بڕیارت داوە هەوڵی جێبەجێکردنی ئەم ڕێگایە لە پۆلەکەتدا بدەیت، لێرەدا پێنج ئامۆژگاری بۆ ئەوەی بە سەرکەوتوویی دەست پێبکەیت دەخەینەڕوو!

وردە وردە بۆ فێربوونی قوتابی سەنتەری خۆت ئامادە بکە

- مامۆستایان وەک دەوڵەتی ڕۆما ناتوانن لە ڕۆژێکدا ڕێبازێکی نوێی فێرکاری بگرنەبەر.
- کات بۆ بەشداریکردنی قوتابیان لە بڕیاردان تەرخان بکە، وردە وردە ئامادەیان بکە و دەرفەتی فێربوونی زیاتری قوتابی سەنتەری بخەرە ناو ڕۆتینی پۆلەکەتەوە.
- ناوەندەکانی فێربوون، دەتوانرێت ئاستی بەکارهێنانی قوتابی سەنتەری پێ بەرز بکرێتەوە یان دابەزێنرێت، ئەوەش بەپێی ئەوەی تاکوو چەند قوتابیان پێویستیان بە ڕێنمایی و پشتگیری هەیە.
- کات بۆ دۆزینەوەی ئەو ستراتیژیانەی وانەوتنەوە کە باشترین کاریگەرییان بۆ تۆ و قوتابییەکانت هەیە تەرخان بکە.

گوێبیستی ئارەزووەکانی قوتابییەکانتان بن

کاتێک بۆ ئەوە تەرخان بکە کە فێرخوازەکان ئارەزووی فێربوونی چی دەکەن.

- لە پۆلەکەتدا ڕاپرسی بکە بۆئەوەی فێرخوازەکان بە شێوەیەکی تایبەت لە ڕێگەی نووسینی تێبینی و سەرنجەوە هاوبەشی بکەن، بۆئەوەی زۆرترین ئارەزووی فێربوون یان دۆزینەوەی پەیوەندیدار بە بابەتێکی دیاریکراوەوە بخەنەڕوو.
- دەتوانیت لە قوتابیان بپرسیت کە چۆن حەز دەکەن دەربارەی بابەتگەلێکی تایبەت بزانن بۆ ئەوەی لە شێوازی فێربوونی پەسەندکراویان تێبگەن.
- پێدانی پێگەیەکی ناوەندی بە دەنگی خوێندکار لە پرۆسەی بڕیاردانی پۆلدا کە یارمەتی قوتابییان دەدات باشتر پەیوەندییان هەبێت و تێبگەن کە فێربوونەکە لە دەوری ئەواندا دەخولێتەوە.

لێکۆڵینەوە لە فێربوونی ئەزموونی و لەسەر بنەمای پڕۆژە

- هەمیشە ڕێبازێکی فێرکاری جیاواز و مۆدێرنتر بەکاربهێنە و دەرفەت بدە بە قوتابیان کە ئەزموونی فێربوونی دەستییان هەبێت.
- هانی قوتابیان بە شێوەیەکی ڕەسەن و سەرنجڕاکێش بدەن بۆ ئەوەی بەدوای تواناکانی خۆیاندا بگەڕێن و لێکۆڵینەوە لەو وەڵامانەدا بکەن کە سەر بە جیهانی ڕاستەقینەن.
- وەک مامۆستایەک ڕۆڵی ئاسانکار و چاودێری و ڕێنماییکردنی قوتابیان بگرە ئەستۆ. بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ڕێگە قوتابیان بدە بەو شێوەیەی کە خۆیان بە گونجاوی دەزانن لە فێربوون نزیک ببنەوە.
- لەوانەیە قوتابیان بە ڕێبازی تاقیکردنەوە، لێکۆڵینەوەی قووڵ، یان داوای ڕێنمایی لە هاوتەمەنەکانیان، بتوانن فێربن کە چۆن بەبەسەر ئاستەنگەکانیاندا زاڵ بن.

دروستکردنی پلانی وانەکان لە دەوری فێربوونی گرووپی

- ڕێگە بە قوتابیان بدە بە هاوبەشی لە گرووپی بچووکدا بۆ فێربوون و هاوبەشیکردن و چارەسەرکردنی کێشەکان پێکەوە کار بکەن.
- پلانی وانەکان کە لە دەوری لێکۆڵینەوە و دۆزینەوە سەنتەری بێت دروست بکە و هەڵبژاردنی جۆراوجۆر بە گرووپەکان بدە.
- هەروەها پێدانی دەرفەت بە قوتابیان بۆ ئەوەی فێربوونەکانیان لەگەڵ کەسانی دیکەدا بەیەکەوە هاوبەشی بکەن، ئەوەش متمانەیان بەخۆیان بەرز دەکاتەوە و فێری کارامەییەکانی هاوکاری و هاوبەشییان دەکات.

ئەو بابەتانەی ڕەنگدانەوەی لەسەر قوتابیان هەیە

- گۆڤار یان ڤیدیۆی دیجیتاڵی بەکاربهێنە بۆ ئەوەی قوتابیان بیر لە فێربوونەکانیان بکەنەوە.
- داوا لە قوتابیان بکە کە چی شتێکی ورووژێنەر یان نوێ هەبوو لە ئەزموونی فێربوونەکەدا، کە حەز دەکەن قووڵتر خۆیانی تیادا تاقی بکەنەوە، یان لەوانەیە لەو شوێنانەی کە هێشتا پێویستیان بە هەندێک پشتگیری هەیە، باس بکەن.
- قوتابیان دەتوانن ئەوە هەڵبژێرن کە چۆن حەز دەکەن وانەکە ڕەنگدانەوەی لەسەریان هەبێت، بۆ نموونە، ڕەنگدانەوەی تۆمارکراوێکی دەنگی، ڤیدیۆیی، وەڵامێکی نووسراو، یان کارێکی هونەری.

ئەنجامەکان

- تێگەیشتن لە سوود و زیانەکانی فێربوونی قوتابی سەنتەری، دەتوانێت یارمەتیدەربێت بۆئەوەی زۆرترین سوود لە هەر لایەک لە لاکانی وەربگیرێت.
- لە کاتێکدا فێربوونی قوتابی سەنتەری هێشتا بۆ زۆربەی ناوەندەکانی فێربوون شێوازێکی فێرکاری تارادەیەک نوێیە، بەڵام لە چەند ساڵی ڕابردوودا ڕێگەیەکی زۆری بڕیوە.،هەندێک لە مامۆستایان لە ئێستادا تەکنیکەکانی فێربوونی قوتابی سەنتەری لە پۆلەکانیاندا بەکاردەهێنن.
- لەوانەیە فێربوونی قوتابی سەنتەری لە بەشێکی زۆر لە قوتابخانەکاندا توانای ئەوەی هەبێت کە جێگەی شێوازی تەقلیدی بگرێتەوە.
- سوودەکانی ڕێبازی فێربوونی قوتابی سەنتەری حاشا هەڵنەگرن، بەڵام هێشتا گرنگە کەموکورتییەکانی ئەم ڕێبازە بناسین بۆ ئەوەی بڕیار بدرێت کام ڕێباز باشترینە بۆ هەریەك لە (قوتابی و مامۆستا).
- جێبەجێکردنی ئەم ڕێبازە پێویستی بە کردنەوەی خول و مەشق و ڕاهێنانی مامۆستایان هەیە، بۆئەوەی باشتر بتوانن لەگەڵ میتۆد و بنەماکانی ئەم ڕێبازەدا ڕابهێنرێن.
- ژینگەی کۆمەڵایەتی و سیاسی کوردستان تارادەیەك لەبارە بۆ ئەم رێبازەی فیربوون، بەڵام پیویستی بە پشتیوانی فەرهەنگی و کەلتوری بەهێز هەیە.

لیستی سەرچاوەکان

- Cremin, Lawrence.) 1961(. The Transformation of the School: Progressivism in American Education 1876-1957.
- Chicago, IL: The University of Chicago Progress.
- Dewey, John.)1900(. School and Society. Chicago, IL: The University of Chicago Press.
- Dewey, John.)1916(. Democracy and Education. New York, NY: Macmillan; Dewey, John. 1940. Education Today.
- New York, NY: G.P. Putnam's Sons: First Edition.
- Neal, Richard M.)2011(. The Compromising of America: An American Tragedy. Bloomington, IN: AuthorHouse.
- Nair, Prakash.)2014(. Blueprint for Tomorrow: Redesigning Schools for Student-Centered Learning. Cambridge, MA: Harvard Education Press.
- Drummond, Steve.) 2017(. "Open School' Made Noise in the 70's; Now They're Just Noise." National Public Radio,March 27.
- Cervone, Barbara and Cushman, Kathleen.)2012(. Teachers at Work, Six Exemplars of Everyday Practice. Boston, MA: Jobs for the Future and the Nellie Mae Education Foundation.
- O'Neill, Geraldine and McMahon, Tim.)2005(. Student-Centred Learning: What Does it Mean for Students and Lecturers. Emerging Issues in the Practice of University Learning and Teaching.
- Weimer, Maryellen. 2002. Learner-Centered Teaching: Five Key Changes to Practice. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Jones, Leo. (2007). The Student-Centered Classroom. Cambridge University Press.
- Rogers, C. R. (1983). Freedom to Learn for the 80's. New York: Charles E. Merrill Publishing Company, A Bell & Howell Company.
- Young, Lynne E.; Paterson, Barbara L. (2007). Teaching Nursing: Developing a Student-centered Learning Environment. ISBN_(identifier).
- Crumly, Cari; Dietz, Pamela; d'Angelo, Sarah (November 1, 2014). Pedagogies for Student-Centered Learning: Online and On-Ground. Augsburg Fortress Publishers. doi: ISBN_(identifier) JSTOR.
- Johnson, Eli (2013). The Student Centered Classroom: Vol 1: Social Studies and History. ISBN (https://en.m.wikipedia.org/wiki/ISBN_(identifier).
- INTERNATIONAL SCHOOL OF BEIJING
- ISB is an extraordinary school, made so by a tradition of educational excellence spanning 40 years. Establishing, nurturing, and growing such an exceptional learning community has been and remains intentional; we work hard to build strong relationships so our learning is at its best.
- Klein, jannifer. Ciotti, kapono, (2022), The Landscape model of learning, published by solution tree press: America.

ناونیشانی سیمینار:

"گرنگی پرۆسەی ڕاهێنانی پەروەردەیی مامۆستایان و ئاسۆی پرۆژەی ڕاهێنانی بەردەوام لە قوتابخانەکاندا."

هەردی عباس محمد

بەڕێوەبەرایەتی مەشق و ڕاهێنان
لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی
پەروەردەی گەرمیان

پرۆسەی ڕاهێنان بریتیە لە زیادکردنی کارامەیی تاکی ڕاهێنراو بۆ ئەنجامدان یان کارکردن لە سیستەمێکی دیاریکراوی کاردا کە بێگومان ئەم پرۆسەیەش دەبێت خاوەن ڕێسا و پێکهێنەری تایبەتی خۆی بێت. لێرەوە دەمەوێت سەرنجی هەموو لایەک ڕابکێشم بۆ پرۆسەیەکی دانسقەی وەک ڕاهێنانی پەروەردەیی مامۆستایان، ئەوەی بابەتەکە گرنگتر دەکات ئەرک و ئارمانجی کاری مامۆستایانە، لەو نێوەندەشدا مامۆستایانی قوتابخانەکان هەر لە چوونە بەر خوێندنەوە تا ئاستی پێش زانکۆ کە تەوەری سەرەکی باسەکەی ئێمە پێکدەهێنێت.

ئایا گرنگی ڕاهێنانی پەروەردەیی بۆ ماماۆستایان لە هەمبەر بەدەستهێنانی کارامەییەکانی پێویست بە ئەرکەکەی، لە نمونەی ڕێگاکانی وانەوتنەو و هەڵسەنگاندن و بەڕێوەبردنی پۆل و فیدباک و ئەوانی تر چیە؟

ئایا پرۆسەی ڕاهێنانی پەروەردەیی لە سیستەمە پەروەردەییە سەرکەوتوەکانی جیهاندا چۆنە؟ دواتر پرۆسەکە لە کوردستاندا لە چ دۆخێکدایە و فرسەت و لەمپەرەکانی بەردەمی چین؟
دەمانەوێت لە باسەکەماندا شرۆڤەی ئەو پرسیارانەی سەرەوە و هاوکات چەندین پرسیار و سەرنجی تری پەیوەست بە پرۆسەی ڕاهێنانی پەروەردەییەوە بوروژێنین.
لە ئێستادا بەندە وەک مامۆستای ڕاهێنەر لە پرۆژەی ڕاهێنانی بەردەوام لە قوتابخانەکاندا کار دەکەم. پرۆژەکە لە لایەن وەزارەتی پەروەردەوە سەرپەرشتی و پاڵپشتی دەکرێت. لە باسەکەمدا ئاماژەیەک بە ناوەڕۆک و وردەکاری پرۆژەکە دەکەم و ئاستەنگ و ئاڵنگاریەکانی بەردەمی دەخەمە ڕوو و هەوڵ ئەدەم نەخشەڕێگایەکی تایبەت بە پرۆژەکە پێشکەش بکەم. مەبەستمە ئەمە و چەندین خاڵی تایبەت بە پرۆژەکە بوروژێنم.

دروستکردنی پۆلێکی نیمچە سەربەخۆ بەڵام داهێنەرانە

هەردی عباس
مامۆستای ڕاهێنەر لە بەڕێوەبەرێتی مەشق و ڕاهێنان-پەروەردەی گەرمیان

پوختە:

ئەورۆ لە جیهاندا گرنگیەکی بێڕادە بە پرۆسەکانی ڕاهێنان لە گشت سێکتەر و پنتەکانی بەڕێوەبردن و کارکردندا دەدرێت. ئەم توێژینەوەیە تیشک دەخاتە سەر گرنگی پرۆسەی ڕاهێنان لە بواری پەروەردەدا و لەو نێوەندەشدا ڕاهێنانی مامۆستایان وەک ڕەگەزێکی هەرە گرنگ لە گۆڕینی پەروەردەییدا بەرباس دەخات.

توێژینەوەکە لە دەرگای پەیوەندی نێوان پرۆسەی ڕاهێنانی پەروەردەیی و گەشەپێدانی مامۆستایان دەدات. پاشان جەخت لەو پێداویستیانەی پرۆسەی فێربوونی قوتابیانی نەوەی نوێ (نەوەکانی Z و ئەلفا) دەکاتەوە کە دەکرێ لە ڕێی ڕاهێنانی مامۆستایانەوە بەردی بناغەی بۆ دابنرێت و بگوازرێتەوە بۆ ناو پۆلەکانی خوێندن. هەر لەو میانەیەدا خەسڵەتەکانی پرۆسەیەکی ڕاهێنانی پەروەردەیی سەرکەوتوو دەستنیشان دەکرێت و لەو سۆنگەیەوە پرۆسەی ڕاهێنانی مامۆستایان لە کوردستاندا دەخەملێنرێت.

لە تەوەری دووەمی توێژینەوەکەدا خوێندنەوەیەک سەبارەت بە پرۆژەی ڕاهێنانی بەردەوام لە قوتابخانەکاندا دەخرێتە ڕوو کە لە لایەن وەزارەتی پەروەردەی کوردستانەوە سەرپەرشتی و بەڕێوەدەبرێت. لە وردەکاری و ئاڵنگاریەکانی بەردەم سەرکەوتنی پرۆژەکە دەکۆڵرێتەوە و ڕێگەچارەی گونجاویان بۆ پێشنیار دەکرێ.

تێبینی: لەم توێژینەوەیەدا دەستەواژەکانی ڕاهێنان، ڕاهێنانی پەروەردەیی، پرۆسەی ڕاهێنان، خولەکانی ڕاهێنان هاومانان و مەبەست لێیان ڕاهێنانی مامۆستایانە.

پێشەکی:

ئەوەی ڕاهێنان و پرۆسەی فێربوونی فەرمی لە یەک جیائەکاتەوە ئەوەیە یەکەمیان تا ڕادەیەک کورتخایەن ترە و تاکی ڕاهێنراو کارامەییەکانی ئەنجامدانی کارێک بەدەستدەهێنێت. بەڵام خوێندنی فەرمی درێژخایەنترە و مەبەست لێی وەرگرتنی پسپۆڕییەکی دیاریکراوی زانستی یان پیشەییە.

ئەو دەمەی دێینە سەر باسی ڕاهێنانی مامۆستایان، ئەوا گرنگی چەمکی ڕاهێنان چەندین جار زیاتر دەبێت. سروشتی کاری مامۆستا وایە کار لە گەڵ تەرزی بیرکردنەوە و هەڵسوکەتی مرۆڤدا دەکات کە بۆخۆی بوونەوەرێکی پێکهاتە ئاڵۆزە و بۆ مامەڵەکردن لەگەڵیدا ڕەنگبێ پێویست بە دەیان کارامەیی و لێزانینی جیاوازجیاواز هەبێت.

کاتێک قسە لە سەر دونیای پەروەردە و مامۆستایان ئەکەین ناخودئاگا بیرمان بەرەو لای منداڵان و نەوەی نوێ ئاراستە دەبێت. نەوەکانی Z و ئەلفا وەک هەر نەوەیەکی تر خاوەن تایبەتمەندی خۆیانن، بە جیاوازی ئەوەی ئەم نەوەیە پێگەیشتووی سەردەمی تەقینەوەی دۆزینەوە زانستیەکانن. لەم سەردەمەی ئێستاماندا مامۆستایان نەوەک تەنها ئەرکیان هاندانی قوتابیانە بۆ هەوڵدان و زانین بەوەی کە چۆن هەڵسوکەوت لە گەڵ پێدراوەکانی ئێستادا بکەن، بەڵکو دەبێت فێرخوازان بە جۆرێ ئاراستە بکرێن کە توانای تێگەیشتن و کارلەگەڵکردنی جۆرەها دۆزراوە و دیاردەی نوێشیان هەبێت. ئامادەگی مامۆستاش بۆ هەڵسوکەوت لەگەل ئەم بارودۆخە نوێیەدا، پێویستی بە هەبوونی کارامەیی و بیرڕەنگینی هەیە. ئەوەش نایەتە گۆڕێ مەگەر پرۆسەیەکی ڕاهێنانی پەروەردەیی سەرکەوتوو لە ئارادا بێ. وەک دەوترێت مامۆستای باش لە دایک نابێت بەڵکو دەبێت پێبگەیەنرێت.

ڕاهێنانی پەروەردەیی مامۆستایان لە زۆربەی دیکۆمێنتە پەروەردەییەکانی دنیادا بە گرنگیەوە ئاماژەی بۆ دەکرێت. چەندین توێژینەوەی بەنرخ ڕۆڵ و پێگەی ڕاهێنانی مامۆستایان لە پرۆسەی ڕیفۆرم و گۆڕانکاریە پەروەردەییەکاندا دوپاتدەکەنەوە. ڕاهێنانی ئاستبەرزی مامۆستایان و بەرنامەکانی پەرەپێدانی پیشەیی شانبەشانی ژینگە پاڵنەرەکان، کاریگەری ئەرێنییان لەسەر باشترکردنی دوانەی وانەوتنەوە/فێربوون دەبێت. زانیاری قووڵ و نوێ، توانای وانەوتنەوە و هەڵسەنگاندن، ئامانجی پەروەردەیی ڕوون و پلانبۆدارێژراو، خۆشەویستی و خۆبەخشی، پابەندبوون و هەستی ئەرێنی بەرامبەر بە پیشەی وانەوتنەوە، ئەو تەوەرە سەرەکیانەن کە لە پرۆسەکانی ڕاهێنانی پەروەردەییدا دەبێت لەبەرچاو بگیرێن و گرنگی پێویستیان پێبدرێت(بودێرسە: ٢٠١٦). لە لایەکی ترەوە بێگومان گەشەپێدانی پیشەیی مامۆستایان ڕۆڵی یەکلاکەرەوەی لە دیاریکردنی جۆر و ئاستی خوێندنی قوتابیاندا هەیە، هەروەها شێوازێکە بۆ بەرەودان بە ئاستی زانیاری و کارامەیی مامۆستایان، بە جۆرێ دەرئەنجامی فێربوونی خوێندکاران باشتر بکات (ئەنانی، ٢٠٢٢). جێی ئاماژەیە ئاستی کارایی قوتابیان ڕاستەوخۆ بەندە بە پرۆسەکانی ڕاهێنانی مامۆستایانەوە، بە ڕادەیەک لە ڕێی تێڕوانین و وردبوونەوە لە دەرئەنجامی قوتابیان، دەتوانین هەڵسەنگاندن بۆ دۆخی ڕاهێنانی پەروەردەیی لە هەر وڵاتێکدا بکەین! (کافێر، ٢٠٢١)

بابەت و ناوەڕۆکی ڕاهێنانەکان یەکێکی ترن لە ڕەگەزە سەرەکیەکانی ڕاهێنانی مامۆستایان و پێویستە بە وریاییەوە مامەڵەی لە گەڵدا بکرێت. لە بەرنامەکانی ڕاهێناندا نابێت تەنها کار لە سەر یەک لایەنی پەرەپێدانی پیشەیی بکرێت، بەڵکو پێویستە ڕەچاوی کۆی پێداویستییە کەسی و پەروەردەییەکانی مامۆستایان بکرێت. هەربۆیە هەمەچەشنی و بەردەوامی زامنی سەرخستنی پرۆسەکانی ڕاهێنانن (ئەلفایدی، ٢٠٢٠).

مامۆستای نوێ؛ مامۆستای نەوەکانی Z و ئەلفا:

لە گەڵ ئەو گۆڕانکاریە خێرایانەی بە سەر دونیا و ژینگەی فێربوونی فێرخوازانیشدا هاتوە، ڕاستیەک هەیە کە هێشتا مامۆستایان ڕۆلی پێشڕەویانە و سەرکردایەتی خۆیان لە ناو هۆڵەکانی وانەوتنەوەدا لەدەستنەداوە. لە پێشووتردا مامۆستایان تاکە سەرچاوەی زانیاری و زانینی قوتابیان بوون، خوێندکار زیاتر وەک بانکێک بۆ هەڵگرتنی زانیاری و لێسەندنەوە لێی لە تاقیکردنەوەکاندا تەماشا دەکرا(فرێری، ١٩٧٠). بەڵام قوتابی ئەمڕۆ؛ بە نمونە نەوەی Z کە لە هەندێک ناوچەدا ڕۆژانە نزیکەی ١٦ کاژێر ئامێرە تەکنۆلۆژیەکان بەکاردەهێنن(مۆریس، ٢٠٢٣). بە ئاسانی دەستیان بە خەزێنەیەکی گەورە لە زانیاری دەگات. لێرەوە دەگەینە ئەو دەرئەنجامەی ڕۆڵی مامۆستایان دەبێ زۆرتر بەرەو سەرپەرشتیکردن و ئاڕاستکردنی کردەی فێربوون وەربچەرخێت نەوەک تەنها بەخشینەوەی زانیاری. لە کۆتاییەکانی سەدەی ڕابردوودا بەشێک لە ناوەندە پەیوەندیدارەکان لە بیری پێداویستیەکانی نەوەی ئایندەدا بوون و لەو پێناوەدا بیرۆکە و پرۆژەی جیاوازیان پێشنیار کرد. زەقترینیان بەرنامەکانی ئیدارەکەی بیل کلینتن بوون بۆ ڕاهێنانی مامۆستایان بە مەبەستی کارکردن لە پێناو بەدیهێنان و بەرجەستەکردنی کارامەییەکانی سەدەی ٢١ لە پۆلەکانی خوێندندا(دانگ، ٢٠٢٠).

زۆرینەی ئەو خواستانەی لە هەمبەر گۆڕینی شێوازی وانەوتنەوەی مامۆستایان لە پۆلەکانی خوێندنی کوردستاندا هەن، خواستی دێرینەن، هەڵبەتە بە زیادکردنی ئەو گۆڕانە جیهانیەی کە پڕیشکی کاریگەریەکانی بەر وڵاتی ئێمەش دەکەوێت. بۆ پێگەیاندنی ئاوا مامۆستایەک کە لە بەرامبەر ئەو ئاڵنگاریە بێشومارانەدا دەستەوەستان نەبێت، بێشک نیازمان بە داڕشتنی پلان و پرۆژەی ورد هەیە. لەو پێناوەشدا مەسەلەی ڕاهێنانی پەروەردەیی هەنگاوی یەکەم و سەرەتایە کە دەبێت پەنای بۆ ببردرێت.

زانستی وانەوتنەوە و ڕاهێنانی پەروەردەیی:

ئاشکرایە کە کاری وانەوتنەوە تێکەڵەیەکە لە هونەر و زانست (مۆریس، ٢٠٢٣)، دوو جۆر پێداگۆگی و شێوازی وانەوتنەوەش بوونیان هەیە، هەر مرۆڤێک بە سروست و هەندێک جار بە کاریگەری ژینگەی دەوروبەر، خاوەنی شێوازێکی تایبەتە لە مامەڵەکردن لەگەڵ ئەوانی تردا، بە بواری وانەوتنەوەشەوە، ئەم جۆرەیان ئەزموون تێیدا ڕۆڵی گرنگ دەبینێت و لە ئەنجامی تێپەڕبوونی کاتدا زانیاری و کارامەیی نوێ (گەرچی لە چوارچێوەیەکی دیاریکراویشدا بێت) بۆ سەربار دەبێت. جۆرەکەی تریان کە گوزارشت لە لایەنە زانستیەکەی وانەوتنەوە ئەکات، بریتیە لە پێداگۆگی فەرمی یاخود زانستی، ئەمەیان زیاتر تایبەتە بە کاری مامۆستایان و وانەوتنەوە لە ناو قوتابخانەکاندا.

لە دنیای پێشکەوتووی ئەمڕۆدا پەروەردە زانستێکی بێئەندازە گرنگ و تێروتەسەلە و جۆرەها تیۆر و شێوازی تاقیکراوەی سەرکەوتوو هەن کە دەتوانرێت سوودیان لێوەربگیرێت. تایبەت بە ئیشکردن لە سەر تەوەرە زانستیەکەی پرۆسەی وانەوتنەوە، ئەوا پێویستمان بە زیاد لە یارمەتیدەرێکە بۆ ئەوەی گەشە بە توانا و کارامەییە پیشەییەکانمان بدەین. لەمەوە دەرگای پەیوەندی نێوان پرۆسەی ڕاهێنانی پەورەدەیی و گەشەپێدانی توانای مامۆستایان دەکرێتەوە.

ڕاهێنانی پەروەردەیی مامۆستایانیش هیچ نیە جگە لە هەموو ئەو چالاکیانەی کە زانین و هۆشیاری مامۆستا دەربارەی وانەوتنەوە گەشە پێدەدات و بە گشتی هاوتەریب کار لە هەر سێ هێڵەکانی بروودان بە کارامەییەکانی وانەوتنەوە، پێداگۆگی و کارامەیی پسپۆڕی دەکات.

پێگەی ڕاهێنانی مامۆستایان لە سیستەمە پەروەردەییەکاندا:

گۆڕانکاری لە بواری پەروەردەدا و دواتر لە تەواوی کۆمەڵگاشدا بەندە بەوەی کە مامۆستا بیری لێدەکاتەوە و ئەنجامی دەدات. بەڵێ؛ هەر بەو ساکاریە یاخود هەر بەو ئاڵۆزیە!)وێدێل، ٢٠١٧(. کارەکتەری مامۆستا کە ڕەگەزی سەرەکی ڕەنگڕێژکردنی هەر سیستەمێکی پەروەردەییە، هەر هەنگاوێک بە ئاراستەی باشکردن لە سێکتەری پەروەردە و دواتر لە تەواوی جڤاتدا، بە بێ قسەکردن لە سەر گەشەپێدانی توانا پەروەردەیی و پیشەییەکانی ئەو، کردەیەکی ناتەواوە و هیچێکی وای لێ سەوز نابێت. هیچ سیستەمێکی پەروەردە لە ئاستی مامۆستاکانی باشتر نیە (دەیڤد کامیرۆن، ٢٠١٠(، وە بۆ باشتربوونی مامۆستایانیش هیچ چارەیەک لە ڕاهێنان و گەشەپێدانی پیشەیی ئەولاتر نیە. لە ئێستادا ڕاهێنان بەشێکی هەرە سەرەکی و دانەبڕاوی سیستەمە پەروەردەییەکانی دنیایە، لە زۆربەی دیکۆمێنت و ستانداردە پەروەردەییەکانی وڵاتاندا بە دەقی ڕاشکاو ئامەژەی پێکراوە، لەوانەش لە بەریتانیا و زۆرێک لە وڵاتانی تر(ستانداردەکانی مامۆستا لە بەریتانیا، ٢٠٢١). ئەوە خولەکانی ڕاهێنان و بەرنامەکانی گەشەپێدانی مامۆستایانن کە مۆڵەتی پیشەیی بۆ مامۆستایان پشتڕاست دەکەنەوە. لەوەش زیاتر؛ ئیدی خولەکانی ڕاهێنان و گەشەپێدان وەک مافی هەرە سەرەتایی مامۆستایان تەماشا دەکرێت.

دەتوانین پرۆسەی ڕاهێنانی پەوەردەیی وەک بەرنامەڕێژ و ئاراستەکەری کۆی سیستەمە پەوەردەییەکە تەماشا بکەین. چیرۆکی گۆڕینی پەروەردەی وڵاتێکی وەک یابان لە دوای جەنگی جیهانی یەکەمەوە لە لایەن ڕاهێنەرە بیانیەکانەوە بە تایبەت ئەمەریکیەکان، لە پەروەردەیەکی سەربازی شانازیگەر بە جەنگاوەرەکانەوە بۆ جۆرێک لە پەروەردەی کراوە، باشترین نمونەیە. دواتر چۆن ئەو کاریگەریە قوڵە لەسەر کۆی کۆمەڵگەکە بەجێدەهێڵێت و وڵاتەکە دەگات بەوەی کە ئێستا هەیە.

ڕاهێنانی پەروەردەیی وەک پرۆسەیەکی بازنەیی بەردەوام:

مادام پرۆسەی ڕاهێنان بۆ خۆی کارکردنە لە سەر پێدراوە گۆڕاوەکانی ناو دونیای پەروەردە، ئەم هۆکارە بەسە بۆ ئەوەی خودی ڕاهێنانەکانیش وەک پرۆسەیەکی گۆڕاوی فرەڕەهەند ئەژمار بکرێن. دوبارەبوونە و بەشداری بەردەوام و ڕێکخراوی مامۆستایان لە پرۆسە ئاستبەرزەکانی ڕاهێنانەدا، مەرجی سەرکەوتنی پرۆسەکانی ڕاهێنان و وەدیهاتنی گۆڕانکارین لە شێوازی وانەوتنەوەی مامۆستایاندا(ئەلفایدی، ٢٠٢٠).

دەتوانین قۆناغەکانی بازنەی ڕاهێنانی مامۆستایان بۆ ئەمانەی خوارەوە پۆلێن بکەین:

1. ئامانجی ڕاهێنان: هەنگاوی یەکەم لە هەر پرۆسەیەکی ڕاهێناندا بریتیە لە دیاریکردنی ئامانج و مەبەستی ڕاهێنان. لە ئێستادا و لە هەر سیستەمێکی پەروەردەیی دونیادا، ئاساییە کە خواست و پێداویستیەکانی فێربوونی نەوەکانی Z و ئەلفا لە ئەولەویەتی ئامانجەکانی هەر پرۆسەیەکی ڕاهێناندا بن.

تایبەت بە دۆخی پەروەردەی کوردستان، لە ئێستادا بەشداریکردنی زیاتری قوتابیان لە پرۆسەی فێربووندا، کارامەییەکانی سەدەی ٢١، بەرەودان بە کلتوری گفتوگۆ و ڕێزلەیەکگرتن، پاراستنی ژینگە و چەمکی هاوڵاتیبوون، هۆشیاری بەکارهێنانی ئامێرە تەکنۆلۆژیەکان، پەروەردەی ئەخلاقی و بەرهەڵستی دیاردە دزێوەکانی وەک نادادی، دەکرێت بەشێک بن لە ئامانجەکانی پرۆسەکانی ڕاهێنان کە لە لایەن وەزارەتی پەروەردە و لایەنە پەیوەندیدارەکانی ترەوە بەرنامەیان بۆ دابنرێت، بۆ ئەوەی لە ڕێی مامۆستایانەوە بگوازرێنەوە بۆ ناو پۆلەکانی خوێندن.

2. دانانی پلان و بەرنامە: هەنگاوی دووەم بریتی دەبێت لە دانانی پلان و بەرنامەیەکی گونجاو بە ئاراستەی جێبەجێبوونی ئامانجەکانی ڕاهێناندا. پلانێک کە تێیدا وردەکاریەکانی پرۆسەی ڕاهێنانی پەروەردەیی بە ڕوونی دیاری بکرێت، بە شێوەیەک کە لە گەڵ ستانداردەکانی ڕاهێنانی سەرکەوتوودا بگونجێت.

3. ئامادەکردن و بەرزەفتکردنی پێداویستیەکانی ڕاهێنان: هەر پرۆسەیەکی ڕاهێنانی پەروەردەیی کۆمەڵێک پێداویستی تایبەت بە خۆی هەیە و دەبێت پێشوەخت بەردەستبخرێن. دابینکردنی پەراوی بابەتەکان، ئامرازەکانی پێشکەوتووی فێربوون و هۆڵی گونجاوی وانەوتنە لە گرنگترین پێداویستیەکانی سەرکەوتنی پرۆسەکانی ڕاهێنانن.

4. ئەنجامدانی کردارەکی پرۆسەی ڕاهێنان: هەنگاوی دواتر لە بازنەی ڕاهێنانەکان بریتیە لە ئەنجامدانی کردارەکی و بەڕێوەچوونی ڕاهێنانەکان. تا چەند ڕاهێنانەکان لە ڕووی ئامادەبوون و کات و پابەندبوون بە پلانەکانەوە بە ڕێکوپێکی بەڕێوە بچن هێندەی تر لە ئامانجەکانی پرۆسەکە نزیک دەبینەوە.

5. بەدواداچوون بۆ دۆخ و ئاستی ڕاهێنانەکان: پێویستە لە لایەن لیژنە و کەسانی لێزان و بڕیاربەدەستەوە، چاودێری و بەدواداچوون بۆ بەڕێوەچوونی پرۆسەکانی ڕاهێنان بکرێت و لە ڕێی فیدباکی تایبەتەوە هەڵبسەنگێنرێن.

6. هەڵسەنگاندنی ئاستی گۆڕانکاریەکان لە وانەوتنەوەی مامۆستایاندا: لە دوای بەڕێوەچوونی پرۆسەی ڕاهێنانەکان دەبێت لە ڕێی هەڵسەنگاندنە تایبەتەکانەوە ئاستی گۆڕانکاریەکان لە شێوازی وانەوتنەوە و مامەڵەی مامۆستایاندا بەرەمبنای نزیکبوونەوە لە ئامانجەکانی ڕاهێنان بپێورێت.

7. هەڵسەنگاندنی ئاستی کاریگەریەکانی ڕاهێنان: گشت پرۆسەی ڕاهێنانەکان و دواتر گۆڕانکاری لە شێوازی وانەوتنەوەی مامۆستایاندا دەبێ لە خزمەت بەرەوپێشچوونی ئاستی کارایی قوتابیاندا بێت. دەرئەنجام؛ دەبێ پێداچوونەوە بە کۆی پرۆسەی ڕاهێنانەکاندا بکرێت و پلان و بەرنامە بۆ ئایندە دابڕێژرێت، بەو شێوەیە دیسان لە سەرەتاوە دەستپێدەکرێتەوە و بازنەی ڕاهێنانەکان بەردەوامی پێدەدرێت.

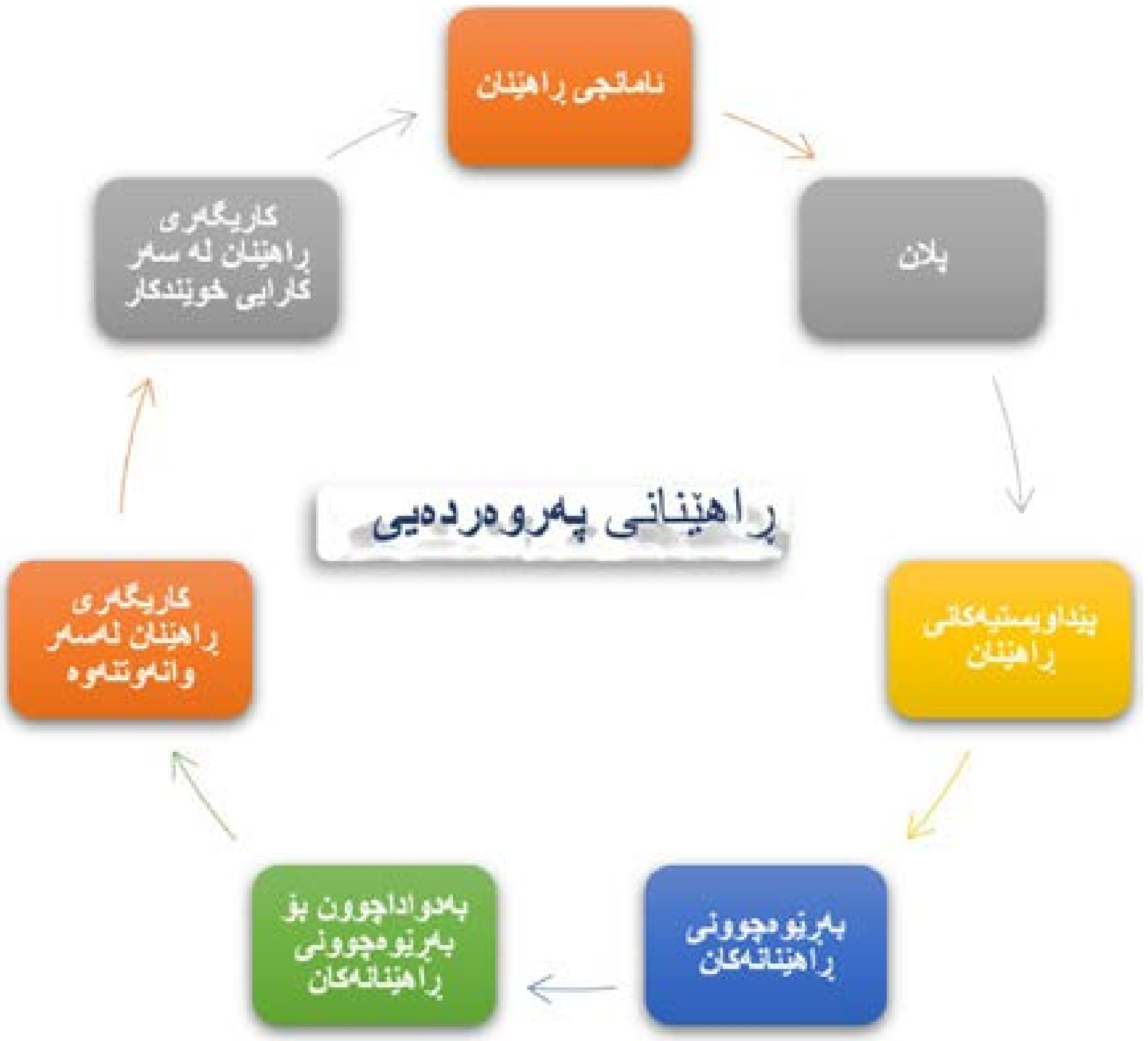

بازنەی ڕاهێنان

ڕەگەزە سەرەکیەکانی ڕاهێنان:

ڕەگەزە سەرەکیەکانی ڕاهێنان بریتین لە:

1. مامۆستایانی ڕاهێنراو: مامۆستایان ڕەگەزی بنەڕەتی و سەنتەری پرۆسەکانی ڕاهێنانن، هەر بۆیە پێویستە زەمینەی بەشداریکردنی زۆرترین مامۆستا لە هەڵمەتەکانی ڕاهێناندا بڕەخسێنرێت. هاوکات بۆ دۆخە نائاساییەکان بە پێی بەدواداچوون و هەڵسەنگاندنی دروست، مامۆستایان بۆ بەشداریکردن لە خولە تایبەتەکاندا هەڵبژێردرێن. بە زانینی ئەو ڕاستیانەی سەرەوە، کەمی بەڕێوەچوونی خولەکانی ڕاهێنان و نەبوونی پلانی پێویست بۆ هەڵبژاردنی ئەو مامۆستایانەی پێویستیان بە خولی ڕاهێنانی تایبەتە، بەشێکن لە گرفتەکانی پرۆسەی ڕاهێنانی پەروەردەیی لە کوردستاندا(ئەلفایدی، ٢٠٢٠).

2. لایەنی ئیداری و ڕێنماییەکانی تایبەت بە ڕاهێنان: ڕادەی گرنگیپێدانی وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان بە مەسەلەی ڕاهێنانی پەروەردەیی سەنگی مەحەکی سەرکەوتنی پرۆسەکانی ڕاهێنانە.هەر بۆیە جێی خۆیەتی لە خانەی ئەو بەرنامە و بودجەیەدا کە لە پێناو وەبەرهێنان لە توانستی مرۆییدا تەرخان دەکرێت هەمیشە پشکی پێویست بۆ پرۆسەکانی ڕاهێنانی مامۆستایان وەلاوە بنرێت.

دامەزراوەکانی تایبەت بە ڕاهێنانی مامۆستایان دەبێت ناوەندی مەحکەم بن و لە لایەن کەسانی شارەزای بواری ڕاهێنانی پەروەردەییەوە بەڕێوە ببرێن. لە کوردستاندا دامەزراوەکانی ڕاهێنان و فەرمانگە بەرپرسەکانی ئەو بوارە وەک پێویست ساز و ئامادە نین بۆ بەڕێوەبردنی پرۆسەیەکی هەستیار و یەکجار گرنگی وەک ڕاهێنانی پەروەردەیی. سەرباری ئەوەش لە باری هەبوونی یاسا و ڕێنمایی تایبەت بە ڕاهێنان، هەست بە کەموکورتی و کەلێن دەکرێت. لە یاسای ژمارە (١٣) ی پەروەردە و فێرکاری لە هەرێمی کوردستان ساڵی ٢٠٢٢، بە ڕوونی هەست بە پشگوێخستنی بواری ڕاهێنانی پەروەردەیی ئەکرێت. هەڵبەتە دەتوانرێت لە ڕێی دەرکردنی ڕێنمایی پێویستەوە تا ڕادەیەک ئەو گرفتانە چارەسەر بکرێن.

3. بابەتەکانی ڕاهێنان: بە گوێرەی ئامانجەکانی ڕاهێنان و پێداویستیەکانی مامۆستایان، بڕیار لەسەر هەلبژاردنی بابەت و ناوەڕۆکی ڕاهێنانەکان دەدرێت. تایبەتمەندی کەسی قوتابیان و ئالۆزی کاری وانەوتنەوە، وا دەخوازێت مامۆستایان دارای زۆرتین کارامەیی بن. هەربۆیە جۆراوجۆرکردنی بابەتەکان یەکێکە لە تایبەتمەندیە هەرەباشەکانی پرۆسەکانی ڕاهێنان.

4. ڕاهێنەرانی پەروەردەیی: ڕاهێنەرانی پەروەردەیی کە ئەرکی پێشکەشکردنی ڕاهێنانەکان بەجێدەگەیەنن، ئەوانیش ڕۆڵی یەکلاکەرەوە لە پرۆسەکەدا دەگێڕن. بۆ هەموارترکردنی پرۆسەی ڕاهێنانی مامۆستایان لە کوردستاندا گرنگە هەوڵی سودوەرگرتن لە ئەزموونە پێشکەوتووەکانی دونیا بدرێت. لە ڕێی کردنەوەی خولی ئاستبەرزی بەردەوام بۆ ڕاهێنەران، هاوردەکردنی ڕاهێنەری بەتوانای دەرەکی، یاخود ناردنی شاندی ڕاهێنەران و مامۆستایان، دەتوانرێت تا ڕادەیەکی باش گوڕێک بە ڕەوتی گۆڕینی پرۆسەی فێرکردندا بدرێت. هەڵبەت پێویستیشە گرفتی نەبوونی نازناوی ڕاهێنەری پەروەردەیی لە پەیکەری سیستەمی پەروەردەدا چارەسەر بکرێت.

ڕاهێنانی پەروەردەیی لەپێناو گۆڕینی دنیابینی مامۆستایان:

پرۆسەی ڕاهێنان لە پێش هەموو شتێکدا دەبێت پەنجەرەیەک بێت بۆ گۆڕینی دنیابینی مامۆستایان لە پەیوەند بە بابەتی مامەڵەکردن لە گەڵ پرۆسەی فێرکردندا. مامۆستا وەک کارەکتەێکی چاکەخواز لە کۆمەڵگادا، نەوەک تەنیا بۆ شێوازی مامەڵەی لە گەڵ قوتابیاندا بەڵکو پێویستە بۆ تەواوی دنیا و ژیان خاوەن دیدێکی پەروەردەییانە بێت.

ڕاهێنانی پەروەردەیی پێویستە حەزی زانین و فێربوون(فێربوون بە درێژایی تەمەن) لای مامۆستایان چێبکات. ساڵەکانی خزمەت بە بێ ڕاهێنان و پێداچوونەوەی بەردەوام تەنیا لە ژمارەدا زیاد دەکەن و خەرمانی کارامەییەکانی مامۆستا هێندێکی ناچێتە سەر.

یەکێکی تر لە گرنگترین دەستکەوتەکانی ڕاهێنانی پەروەردەیی، هێنانەکایە و کارلەسەرکردنی چەمکەکانی خودڕەخنەکردن و خودچارەسەریە لای مامۆستایان. کاتێک مامۆستایان بە قووڵی درک بەو بەرپرسیارێتیە گرنگەی سەر شانیان دەکەن لە هەمبەر ئاراستەکردنی ڕەوتی فێربوونی قوتابیان و دواتر ئایندەی تەوای کۆمەڵگا، ناچارن سەرەتا لە خۆوە دەست پێبکەن و دان بەو بەرپرسیاریەتی و پشکەدا بنێن کە لە خواروخێچیەکانی کۆمەڵگادا بەریاندەکەوێت، ئەگەر چی بڕێکی کەمیش بێت.

ئەو جۆرە لە بیرکردنەوە هانی مامۆستایان دەدات بگەن بەو باوەڕەی هەر بۆخۆشیان دەبێت بەشێک بن لە چارەسەر، ئەگەر چی بە بڕێکی کەمیش بێت. مامۆستایان تەنها لە ڕێی هەبوونی هیوا و خەونبینین بە سپێدەیەکی ڕوناکترەوە ئەتوانن داینەمۆی گۆڕانکاریەکانی کۆمەڵ بن. لەو کاروانەشدا خۆشەویستی ڕاستەقینە بۆ نیشتمان و خەڵک و ژینگەکەی، وزەیەکی نەبڕاوەی خەبات و تێکۆشانەکان دەبێت. لێرەدا تێدەگەین پیشەی مامۆستایەتی، بەتوندی گرێدراوی سێکوچکەی (باوەڕ-هیوا-خۆشەویستی)ە.

پرۆژەی ڕاهێنانی پەروەردەیی بەردەوام لە قوتابخانەکاندا:

پرۆژەی ڕاهێنان یا خولی بەردەوامی پەروەردەیی لە قوتابخانەکاندا پرۆژەیەکی نوێی وەزارەتی پەروەردەی کوردستانە. دوای تەواوکردنی ئامادەکاریەکانی دەسپێک، وا بڕیارە هەموو مامۆستایەک حەفتانە یەک وانەی ڕاهێنان لە قوتابخانەکەی خۆیدا وەربگرێت. لە قۆناغی یەکەمدا بابەتی ڕیگاکانی وانەوتنەوە(دیداکتیک) لە لایەن ڕاهێنەرانی تایبەتمەندەوە پێشکەش دەکرێت. دوای تەواوبوونی هەر قۆتاغێکی دیاریکراو لە ڕاهێنانەکان، هەڵسەنگاندن بۆ ئاستی جێبەجێکردنی بابەت و ناوەڕۆکی ڕاهێنانەکان لە وانەوتنەوەی مامۆستایاندا دەکرێت.

پێشزەمینە و ئامانجەکانی پرۆژەی ڕاهێنانی بەردەوام:

پرۆژەی ڕاهێنانی بەردەوام لە ئەنجامی هەبوونی کەلێن لە پرۆسەی ڕاهێنانی مامۆستایانەوە هاتۆتە بوون، دامەزراوەکانی تایبەت بە ڕاهێنانی مامۆستایان و وانەبێژانی خولەکان دەرەقەتی ئەو ژمارە زۆرەی مامۆستایان نەدەهاتن کە دەبوایە خولی ڕاهێنان ببینن. بۆ نزیکبوونەوە لە ستانداردە جیهانیەکانی ڕاهێنان لە ڕووی ژمارەی بەشداربووان و کاتژمێرەکانی ڕاهێنانەوە، بیرۆکەی ڕاهێنانی بەردەوام(ڕاهێنانی گەڕۆک) هاتەکایەوە، ئەم جارەیان لە بری چوونی مامۆستایان بۆ شوێنێکی دیاریکراو بە مەبەستی بەشداری لە ڕاهێنانەکان، ستافی ڕاهێنەران سەردانی قوتابخانەکان دەکەن و مامۆستایان بە شیوەی ڕێکخراو حەفتانە ڕاهێنان وەردەگرن. بیرۆکەی ڕاهێنانی بەردەوام دوای ئەوەی لە لایەن چەند پسپۆڕێکی بوارەکەوە لە زیاد لە بۆنەیەکدا (دیداری گەرمیان بۆ گەشەپێدانی پەروەردەیی، ٢٠١٩) پێشنیار کرا و خرایە بەردەم وەزارەتی پەروەردە، دواتر بڕیاری لێدرا و ئامادەکاریەکان بۆ دەسپێکردنی پرۆژەکە کەوتە قۆناغی جێبەجێکردنەوە.

ڕاهێنان وەک هەڵمەتێکی نیشتمانی پەروەردەیی:

پرۆژەی ڕاهێنانی بەردەوام لە قوتابخانەکاندا یەکەمین پرۆسەی ڕاهێنانی پەروەردەیی گشتگیرە لە کوردستاندا جێبەجێ بکرێت. لە پێشتردا ڕاهێنانەکان زیاتر پچڕپچڕ و نارێکخراو بوون، هەر بۆیە دۆخ و کاریگەریەکانیان لە شوێنێک بۆ شوێنێکی تر جیاواز بووە و ناتوانرێت هەڵسەنگاندنی ورد و زانستیان بۆ بکرێت. ئەو جۆرە لە ڕاهێنان دواجار دەرئەنجامێکی گشتگیر بە دەستەوە نادات و وەک پرۆسەیەکی ڕاهێنانی ئایندەدار تەماشا ناکرێت(ئەلفایدی، ٢٠٢٠).

سێگۆشەی ڕاهێنانەکان:

خولەکانی ڕاهێنانی بەردەوام لە قوتابخانەکاندا لە لایەن ڕاهێنەرانی پەروەردەیی (مامۆستای ڕاهێنەر)ی تایبەتمەندەوە دەوترێنەوە. مامۆستایانی ڕاهێنەر بریتین لەو مامۆستایانەی کە دوای پرۆسەی دەستنیشانکردنیان، خولی تایبەتمەندی ڕاهێنەرایەتیان بینیوە و بۆ بەجێگەیاندنی ئەرکی پێشکەشکردنی بابەتەکانی ڕاهێنان ئامادەکراون.

لە دەسپێکی خولەکاندا، بابەتی ڕێگاکانی وانەوتنەوە (دیداکتیک) دەوترێنەوە و وا بڕیارە لە ئایندەدا کار لەسەر بابەتی تر بکرێت. بەشداربووانی ڕاهێنانەکانیش بریتین لە گشت ئەو مامۆستایانەی کە لە ئەرکدان، جگە لە هەندێک قۆناغ و ناوەندی خوێندن کە لەم قۆناغەدا لە ڕاهێنانەکان بەدەرکراون (باخچەکانی ساوایان و خوێندنی شەوانە).

ئاڵنگاریەکانی بەردەم پرۆژەکە:

وەک هەموو پرۆژەیەکی تر لە سەرەتادا ڕەنگە کۆمەڵێک ئاستەنگ لە بەردەم جێبەجێکردنی ئەم پرۆژەیەشدا هەبێت کە ئەگەر بیر لە پلانی ورد بۆ چارەسەرکردنیان بکرێتەوە ئەوا دەرئەنجامی باش وەدەست دەخرێت. بەشێک لە ئاڵنگاری بەردەم پرۆژەکە بریتین لە:

- نەبوونی گرنگیپێدانی پێویست. ئەمەش گومان و مەترسی لە کورتخایەنی پرۆژەکە دێنێتە کایەوە.
- نەبوونی ڕێنمایی ڕوون و تۆکمەی تایبەت بە پرۆسەی ڕاهێنانی بەردەوام.
- دابیننەکردنی پێداویستیە سەرەکیەکانی ڕاهێنان.
- کێشە و کەموکورتی لە هەڵبژاردن و ئامادەکردنی ڕاهێنەرانی پەروەردەیی.
- دابیننەکردنی پشتیوانی مادی پێویست بۆ پرۆژەکە.
- کەمی ژمارەی ڕاهێنەران لە بەرامبەر ژمارەی ئەو مامۆستایانەی کە بڕیارە بەشداری ڕاهێنانەکان بن.
- نەبوونی پلانی گونجاو بۆ ئەنجامدانی بەڕێوەچوونی ڕاهێنانەکان لە قوتابخانەکاندا (ڕێکخستنی کاتی وانەکان، ئامادەکردنی شوێن و بابەتی ئامادەبوونی مامۆستایان).

خواست و پێداویستیەکانی سەرکەوتنی پرۆسەی ڕاهێنانی بەردەوام:

لە بەرامبەردا دەتوانین پێداویستیەکانی سەرکەوتنی پرۆژەی ڕاهێنانی بەردەوام لەم چەند خاڵەدا کورت بکەینەوە:

- گۆڕینی پرۆسەی ڕاهێنانی پەروەردەیی لە ڕۆتینەوە بۆ ستراتیژی درێژمەودا.
- گرنگیپێدانی تەواو بە پرۆسەکە لە ئاستی باڵای بڕیاردانلدا.
- دارشتنی پلانی تایبەت بە پرۆسەی ڕاهێنانی مامۆستایان کە بارتەقای سەرکەوتنی حەتمی پرۆژەکە بێت.
- دانانی ڕێنمایی ڕوون و پێویست بە بەڕێوەچونی پرۆسەکە.
- دابینکردنی بودجەی گونجاو کە زامنی سەرخستنی پرۆژەکە بکات.
- ئامادەکردنی زیاتری ڕاهێنەرانی پەروەردەیی (خولی بەردەوامی جۆراوجۆر بۆ ڕاهێنەران).
- لە ڕێی دیاریکردنی ئەرک و مافی شیاو بۆ ڕاهێنەرانی پەروەردەیی هەل بۆ هاتنە پێشەوەی زۆرترین کەس برەخسێنرێت کە ئارەزوومەندی کارکردن لە بواری ڕاهێنەرایەتیدا.
- جۆراوجۆرکردنی بابەتەکانی ڕاهێنان لە ئایندەدا.
- دابینکردنی پێداویستیەکانی ڕاهێنان لە قوتابخانەکاندا (هۆڵی ڕاهێنان، کۆمپیوتەر و پێداویستیەکانی تر).

سەرچاوەکان

[1] L. T. View, G. Studies, A. Discourse, S. Implications, T. Eap, and E. S. T. View, “Expériences Pédagogiques Revue en ligne éditée par l ' Ecole Normale Supérieure d ' Oran -Algérie,” no. October, 2016.

[2] Mabel Anane and Alfred Kuranchie, “Analysing the Benefits of Teacher Participation in Training and Development Programmes,” US-China Educ. Rev. A, vol. 12, no. 4, pp. 107–118, 2022, doi: 10.17265/2161-623x/2022.04.002.

[3] S. Kafer, “ScholarWorks @ BGSU Teacher Education Programs of Top PISA Scoring Countries,” 2021.

[4] S. Defallah, A. Alfaidi, F. Ahmed, and M. Elhassan, “The Role of In-Service Training Programs in Teachers Development,” vol. 6, no. 3, pp. 191–195, 2020, doi: 10.18178/ijlt.6.3.191-195.

[5] A. A. Morris, D. Ed, M. T. Miller, and D. Ed, “Teaching Better : A Community College ' s Faculty Development Needs,” vol. 10, no. 2, pp. 1–11, 2023, doi: 10.5296/jet.v10i2.20735.

[6] J. K. Dange, “Role of Teacher Training Program in Enhancing Quality Education 2 . Importance of Teacher Competencies,” vol. 5, no. 6, pp. 137–140, 2020.

[7] R. Alvi et al., “TEACHER EDUCATION,” no. June, 2017.

[8] T. Schools and W. Paper, The Importance of Teaching. 2010.

[9] “Teachers ' Standards,” vol. 2011, no. December, 2021.

[10] Alrafaee, “Education system in Japan”. 2010

[11] Education Law in the Kurdistan Region 2022. Available online: https://legislation.krd/years/?year=2022

[12] Garmian forum for educational development. Available online: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1016254452238945&id=100015631989440&mibextid=Nif5oz

[13] Paulo Freire, “Pedagogy of the Oppressed”, 1970.

ناونیشانی سیمینار:

"گرینگی تەندروستی دەروونی و سۆزداری لە پەروەردە بۆ نەوەی Z."

دلڤین عبد الستار صادق

زانکۆی نێودەوڵەتی تیشک

The mental health of students has been a growing concern in recent years, particularly for Generation Z students who face unique challenges such as social media, academic pressure, and political and social issues. To address these concerns, mental health services and programs in schools have become increasingly important to support the mental well-being of students. One reason why mental health services and programs are crucial in schools is that they provide early intervention and support for students who may be experiencing mental health challenges. By having access to counselors and therapists on campus, students can receive timely and effective treatment that can prevent more serious mental health issues from developing. Additionally, mental health services and programs can also help to reduce the stigma around mental health and promote a culture of openness and understanding. When students see mental health being addressed and prioritized in their schools, they are more likely to feel comfortable seeking help for themselves or supporting their peers who may be struggling.

Finally, mental health services and programs can also promote academic success. Students who are experiencing mental health challenges are more likely to struggle academically, and having access to mental health support can help them to manage their symptoms and focus on their studies.

ناونیشانی سیمینار:

"پەیوەندی نێوان مامۆستایان و قوتابییان لە پۆلدا: لە مۆدێلی بانکییەوە بۆ پێداگۆژی ڕەخنەیی."

د. سعید قادر فقێ ابراهیم

زانکۆی سۆران/
بەشی کۆمەڵناسی

قوتابخانە وەک دامەزراوەیەکی پەروەردەیی بریتییە لە کۆمەڵگەی مامۆستا و قوتابی. بۆیە یەکێک لە کەناڵەکانی پرۆسەی بە کۆمەڵایەتیبوونی تاک بریتییە لە قوتابخانە. وێرای ئەمەش کۆمەڵگە پێویستی بە پەیوەندییە، بە مەبەستی گەشەکردنی لایەنی مەعریفیی، کولتووریی و کۆمەڵایەتیی. بۆیە کاتێک کە ژینگەی پەروەردەی پەیوەندیی نێوان قوتابی و مامۆستا لەسەر بنەمای کۆنترۆڵکردن دەسازێت، ئەوا ئەو گەشەکردنە لە لایەنی مرۆیی و مەعریفیی دەستەبەر ناکرێت. لەگەڵ ئەمەشدا قوتابی وەک کەسێکی چالاک و بەرپرسیار ڕۆڵی خۆی ناگێڕێت و پشتگیریی ناکرێت، بە واتایەکی تر ئەم جۆرە لە پەروەردە لەسەر بنەما و شێوازی فێرکردنی بانکی بونیاد نراوە، کە ئەمەش بە پێچەوانەی پێداگۆژی ڕەخنەییە، چونکە لە شێوازی پەروەردە و فێرکردنی ڕەخنەیی هەوڵدەدرێت کە قوتابیەک بەرهەمبهێنێت کە توانای هەڵگرتنی بەرپرسیاریەتیی و بیرکردنەوەی ڕەخنەی هەبێت بۆ گۆڕێنی بارودۆخی ژیانیان و ئەو کۆمەڵگەییە کە تێیدا دەژین. بۆیە ئامانجی سەرەکی ئەو توێژینەوەیە بریتییە لە شیکردنەوەی پەیوەندی نێوان مامۆستایان و قوتابیان لە پۆلەکانی خوێندندا لە کاتی وانەوتنەوەدا لە مۆدێلی بانکی بۆ پێداگۆژی ڕەخنەیی. بۆ ئەم مەبەستە سوود لە تیۆری پاولۆ فرێری لەبارەی پەروەردە بانکی و ڕەخنەگرانە وەرگیراوە. پشت بە میتۆدی چۆنایەتیی دەبەسترێت، بۆ کۆکردنەوەی داتا چاوپێکەوتنی گێڕانەوە (Narrative) بەکاردیت. ئامرازی شیکردنەوەی داتا شیکردنەوەی بابەتیی (Thematic Analysis) دەبێت.

ناونیشانی سیمینار:

”بەرەو مامۆستایەکی پرۆفێشنال.“

فریدون صالح رسول

قوتابخانەی دواناوەندی ڕۆژاک ئینگلیزی تێکەڵاو

بوون بە مامۆستا گەشتێکە لە فێرکردنی فێرخوازانەوە دەستپێدەکات و تا خانەنشینی بەردەوام دەبێت. لەگەڵ ئەوەی پیشەی مامۆستایەتی یەکێکە لە پیشە پیرۆزەکانی سەر گۆی زەوی، بەڵام تاقەت پروکێنترین و قورسترین پیشەیە، بۆیە ئەگەر نەتوانین سەرکەوتوو بین لە بەڕێوەبردنی کۆمەڵێک پرس و تەکنیکی وەک: بەڕێوەبردنی پۆل، ڕێکخستنی پەیوەندییەکانمان لەگەڵ مامۆستایان، هاوکاران، فێرخوازان، دایک و باوکان و ئەنجامدانی هەڵسەنگاندنی باش و پەرەپێدان بە تواناکانمان، پاراستنی تەندروستی جەستەیی و دەروونیی، ... هتد کە پێویستە مامۆستایان گرنگی زۆری پێ بدەن و هەوڵی سەرکەوتن بدەن تێیدا. مامۆستای سەرکەوتوو ئەو کەسانەن کە پابەندی بەها ئەخلاقی و مرۆییەکانن و پەرە بە تواناکانی خۆیان دەدەن، هەمیشە لە هەوڵی فێربوون دان و لەم پرسەدا لەخۆبردوون، لە ڕووبەڕوو بوونەوەی ئاستەنگی جۆراوجۆر لە ڕێڕەوی پیشەکەیاندا پشوودرێژن، مامۆستای سەرکەوتوو هەمیشە هەوڵدەدات ژینگەی پۆلەکە بە سەرنجڕاکێشی بهێڵێتەوە، ئەمەش دەبێتە هۆی باشتر وانەوتنەوە و فێربوونی کاریگەری فێرخوازان، هەروەها مامۆستای سەرکەوتوو خۆی نەک تەنها لە ژینگەی قوتابخانە و پۆلدا بە مامۆستا و پابەند دەزانێت، بەڵکو لە ژینگەی کۆمەڵگاشدا، بۆ پەروەردەیەکی باشتر؛ پێشوازی لە بیرۆکەی نوێ و داهێنەرانە و تەکنەلۆژیای پەروەردەیی نوێ دەکەن و لە ڕووی هەستەکانەوە پشتگیری فێرخوازەکانیان دەکەن.
لە سیمینارەکە باس لەم بابەتانەی خوارەوە دەکەم:

یەکەم ڕۆژی مامۆستایەتی، مانەوە و بەرگەگرتن لەقوتابخانە، چۆن ناوی فێرخوازان بزانین؟ چەند تەکنیکێکی بەڕێوەبردنی پۆل، دروستکردنی پەیوەندی، هەڵسەنگاندنی فێرخوازان، گۆڕانکارییە تەکنەلۆژییەکان.

icet
International Conference on Education & Teaching

LEARNING OPPORTUNITIES FOR ALL

icet
International Conference on Education & Teaching

©ALL RIGHTS RESERVED TO
ICET Conference 2023

icet.stirlingschools.co.uk
info@stirlingschools.co.uk